

Magyar világi ponyvairódom (1700–1820) Szöveggyűjtemény

I. Lírai dalok és versek

Sajtó alá rendezte
Csörsz Rumen István

Szaklektorálás előtti kézirat, 1.0

Készült az MTA Bolyai János Ösztöndíj támogatásával

(ReTextum)

Budapest 2015

Szerelmi költészet

1. OH melly keservefek én el-tölt napjaim,
Siralmasak voltak minden én óráim,
Jaj nem léfznek talám örömmel napjaim,
Mint pufztán Pellikán bújdosnak elméim.
- 5 2. El-tölt én örömem, vagyok szomorúán,
Miképpen hagyattam én egyedül árván,
Az én kedvesemtől kivel vígadozván
Voltam én örömben, személyedet látván.
- 10 3. Nem szóllok már többet, hanem beszédemet
Már reád fordítom, el-hagyván kedvemet,
Mert nagy bú el-fogta mostan én szívemet,
Kéért el-kelletik hagynom kedvesemet.
- 15 4. Azért el-húnt nápom és gyönyörűségem, [!]
Mert már beszélgetnem nintsen kivel nékem,
Ki vóltál egyedül minden reménségem,
Légy jó szóval kérlek azért én felőlem.
- 20 5. Meg-botsáfs édesem mostan mindenekről,
Az én ellened tött gyakor vétkeimről,
Igy adatván mostan szereztsétlenségtől,
Hogy beszédem veled ne lenne ezentől.
6. Oh melly keservefen fáj ezen én szívem,
A' nagy bánatoktól el-epedett lelkem,
Hogy nem láthat téged' gyakorta én szemem,
Néked mindazáltal kíván jót én szívem.
- 25 7. Azért Isten hozzád kedves Liliom-szál,
Kinek szép szemeid ékes gyöngy virág-szál,
Ortzáid pediglen mint piros rósa-szál,
El-járván elmémet végképpen belém szál.
- 30 8. De nem várhatom már vígasztalásodat,
Mert el-vetted rólam te minden gondodat,
Talám nem-is várod velem szóllásodat,
Mert siralmas órák follják napjainkat.
- 35 9. Az Ur Isten azért éltedet 's éltemet,
Vezérlje mindenkor kegyes életedet,
Fordítsa öröme szomorú kedvedet,
Hogy lássák máfok-is virágzó éltedet.
10. Ragyogjon életed mint csillag az égen,

40 Híred betsületed minden embereken,
Terjedjen 's haladjon felyül mindeneken,
Végre hogy az Isten meg-is ditsöítsen.

11. Egy-fzóval áldáfid olly fokak légyenek,
Nyárban mennyi füvek a' mezőn teremnek,
Azok közt virágok szépen tündölenek, [!]
Annyi áldáft szívem kíván személyednek.

*

1. Nyughatatlankodom 's törödöm magamban,
Mert el-merült szívem nagy szomorúságban,
Szerelmem, 's kedvefem,
5 melly vólt minden kedvem,
Az [!] hozott nagy bánatban.

2. Fáj szívem, hogy azért kelletik szenvednem,
A' kit máfok felett kívánok szeretnem,
Szívében, 's kedvében,
10 szép szeretetiben,
magamat rekefztem.

3. Ki légyen azoka, Cupido úgy vélem,
Melly fel háborított, nem más úgy reménlem,
Törével 's nyílával,
15 haragos ijjával,
löve én ellenem.

4. Atkozott Cupido mért vagy olly kegyetlen?
Egymás szeretőkkel miért bánfz képtelen,
Bádjaftafz, fárafztafz,
20 ok nélkül bút ofztafz,
szívemre hirtelen.

5. Tudod hogy hálódban tsak nem rég kerültem,
Szerelmed' lángjában alig hogy merültem,
Már búval 's bánattal,
25 nagy szomorúsággal
napjaimat töltem.

6. Nem annyira oka Cupido nagy búmnak,
A' miket szenvedek szomorúságimnak,
Ejjeli 's nappali
30 fok kínos rendbéli,
fzámú bánatimnak.

7. Irigyim ezt nékem egyedül okozták,
Szép szeretet módját akadályoztatták,

- 35 Szívekkel 's nyelvekkel,
hamis befzédékekkel,
éppen el-rontották.
8. Kiért mint Gerlitze fzüntelen kefergek,
Másra nézek fokfzor, de tsak téged' kérlek,
Szívemből, kedvemből,
40 igaz hüségemből,
ki fem-is vethetlek.
9. Alhatatofságod mert ha jut efzemben,
Igaz hüségedet forgatván elmémben,
Azonnal bánattal,
45 szörnyü fájdalommal,
bút érzek fzívemben.
10. Légyen mind ezekben Venus' akaratja,
Tsak úgy tselekedjék, a' mint kedve tarrja, [!]
De hífzem 's reménlem,
50 meg-tér még örömem,
azt mind el-fordítja.
11. Nem gondolok véle már kiki mit tégyen,
Alnokúl felölem akármit itéljen,
Szépséged, hüséged,
55 kegyes szép fzemélyed,
engem' meg ne vessen.
12. Kötelefségemet én fem változtatom,
Igaz hüségemet állandón meg-tartom,
Mind hóltig, söt fogytig,
60 utólsó órámig
én fem titkolhatom.
13. Írám ez Verfeket tellyes hüségemből,
Néked, kit fzeretek, igazán fzívemből,
El-hífzem 's nem kétlem,
65 van olly reménségem,
véfzed jó kedvedből.

*

1. Aethnához háfónló fzivem, mert nagy fzeretettel ég,
téfzen erről valóságos bizonyyságot föld 's az ég,
nagyon égek nem tagadom, nem kis lángot fzivem vét
de nem tapafztallya még-is mind ezekben jó kedvét.
2. Mi hafzna ég, hogy [!] nem víg, mi hafzna eméfztödik?
árva fziv, ki mindenkor hiv, vólt, 's léfzen, miért gyötrödik?

jobb arról el-felejtkezni, ki nem akar szeretni,
és idegennek mondani, ki nem akar ifmérni.

3. Mi házna hogy *Tantalus*fal piros almához nyúlok,
háizontalanúl ollyonhoz igaz hiv szívvel hajlok,
melly én tölem sebefszen fut, személyemtől távozik,
hüségemre semmit sem hajt, hanem attól irtózik.
4. *Protheus*nak talán engem vélsz lenni szereterben, [!]
.....
hogv vélem illy kegyetlenül, és irgalmatlanul bánfz,
töled eredő kinokban semmi-képpen meg-nem fánfz.
5. Isten tudgya a' ki láttya belső részét sziveknek,
nem voltam szomorítója foha én te szívednek
hítemmel bizonyítottam, hogy hiv kívánok lenni,
nem-is akarok kívüled én egyebet szeretni.
6. Még is *Furiák* módgyára szívemet sebesited,
a' ki kéfz voltam, vagyok-is halálra te éretted;
nem fánfz! így bánfz hiv szolgáddal, és így fíromat áfod,
de hidd el nem léfzen azért foha böldegúlafod.
7. Büntető Isten' oftorát foha el-nem kerüled,
hogv igaz és hiv szolgádat ártatlanul meg-veted,
foha Istennek kegyelmét foha nem tapasztalod,
szerentsétlen lefz életed, böldegatlan haláloed.

*

Ad Not. Juffon egyfzer már efzedben

1. Igéd szerént én is bizok,
Szerelmedben ugyan hizok,
Kéfz parantsolatidra,
Jöttem udvarláfodra.
- 5 2. UNTalan szívem kinlódott,
Mert te hozzád már nem bizott
Illy formán, hogv szerettem,
Venus ellen vétettem.
- 10 3. LAdd hogv a' nagy láng meg-vetett,
Mert Cupido nyila fértett
Háfadozott szívemmel,
Tovább kérlek kedvemmel.
4. IRigy nyelveknek ne hidgyél,
Szivemben ne kételkedgyél,

- 15 Hogy talám változtatnék,
Es szívemhez máft vennék.
5. **A**Mbár a' fzívek váltóznak,
Mert méz helyett mérget adnak,
Nem tudok én változni,
20 Tsak egyhez igaz lenni.
6. **N**álad nélkül femmi kedvem,
En-is kérlek szép szerelmem,
Fogadd szívemet szívben,
En-is véfzlek kedvemben.
- 25 7. **N**Em léfz' ördögnek hatalma,
's világ, testnek birodalma,
Ha szerelemben élünk,
Két szívben egyet értünk.
8. **A**Dott Isten módot nekünk,
30 Tízftefségben lehet élnünk,
Hogy ha ezt követtyük, [!]
Annak-is javát vefzfzük.

Igy énkelt [!] S. J.

*

1. **V**ULKÁNUS itten üfs tüzet fríffen, gyújts hamarjában gyertyát,
itt van a' fetét, már értünk estvét, kérlek gyújts hamar fáklyát,
hogy talájunk [!] igaz hivre,
nem mindenhez hajló fzívre,
5 ám egy nap a' minap találtam vólt illyenre.
2. Téged-is immár én Apollom már kérlek mondj igazságot,
téged-is Musám igaz-é hozzám, kérlek mondj valóságot,
de tudom te azt feleled,
úgy léfz' minden mint reménled,
10 de félek rettegek, hogy árnyékért fzenvedek.
3. Régen immáron, mert oda vagyon a' hiv *Confidentia*,
lépett helyében, és tsak nem régen a' tsalárd *Politia*.
meg-hült immár a' fzeretet,
melly égette a' hiv fzívet:
15 Valóság nem óság, meg-hólt moft az igazság. [!]
4. Tudom vslóban [!] hogy moftanában Világ olyan mint tavafz,
benne élőket ha nézed őket tsak kevés ki nem ravafz,
mert moft tsak olly kedveltetik,
kinék arany ezüft fénylik:

- 20 A' jó hiv igaz fziv tsak nem fzaam-kivettetik.
5. Ámbár Markalfnak vagy Efopusnak ábrázatjában légyen,
valaki olyan de még-is moftan kedves léfz' de miképen?
Ezüftöt aranyat böven
25 ha ki markában [!] téfzen,
leg-ottan az olyan kedveltetik nagy fzépen.
6. Én olyan vagyok fzeretni tudok, egéfz éltem fzeretet,
de azt nem tudom hol fel-találom az igaz és hiv fzivet,
mert az igaz fziv nagy kints,
30 kinél előttem drágább nints,
ezüftért aranyért hogy fzerelflek nagy bilints.
7. Szemeimben mit hunyorgatfz te itt nemes és ékes fzem,
talán kérdezni akarod tudni mit forgat az én fzivem,
de hiddjed tudok fzeretni,
35 ét [!] módofan-is tréfálni,
s nevetni befzélni, 's mint kívánod játzfzani.
8. Te azért légy hiv hozzám igaz fziv, úgy a' mint én gondolom,
Confidentiát nem *Politiát* tarts velem azt óhajtom,
a' mi fzivedben, az fzádban
40 légyen, én-is úgy valóban,
mig élek 's pihegek úgy fegéljen fzeretlek.

*

Egy közönséges Lengyel Nótára.

1. *Legény.* *Vale* fzivem én fzerelmem; *vale* édes kegyefem,
Bútsút véfzek, már nem léfzek többbe [!] veled édefem,
Nem lehet itt maradáfom,
5 veled való múlátáfom,
Vale fzivem fzrelmem.
2. *Leány.* Szerentsétlen és bús óra mellyben ezt kell hallanom,
Nem fordúl ez efet jóra következik halálom,
Nintsen helyén az én fzivem,
10 el-változott piros fzinem,
Jaj fzivem meg-kell halnom.
3. *Legény.* Így kell lenni nints mit tenni el-érkezett az óra,
Nem lehet tovább múlatnom, fel-kell ülnöm a' lóra,
Országot mégyek próbálni,
15 és *politiát* tanulni,
Vale fzivem gyámola.
4. *Leány.* Jaj énnékem árvátskának, jaj fzomorú fzivemnek;

- 20 Moft történik egy madárnak vége ő életének,
Nem érzem én tagaimat,
kezem' fejem' lábaimat,
Vége már örömemnek.
5. *Legény.* Hifzem szivem hogy nehezen eflk én el mentem,
Nagy bút szerez te szivednek lóra fel-ülésem,
Jól tudom hogy eped szived,
25 és fájdalmat szerez néked,
Ez utolsó intésem.
6. *Leány.* Ha jól tudod fájdalmimat, és szivem' állapotját,
Miért újtod szerentsétlen búval tellyes forsát,
Miért akaríz te el-menni,
30 én örömemet el-venni,
Adj inkább vigasztaláft.
7. *Legény.* Nem tehetek én ezekről, ezeknek úgy kell lenni,
Már kell nékem mind ezektől utolsó *valét* venni,
Lehetetlen meg-maradnom,
35 veled együtt tárfalkodnom,
Többe [!] téged' szeretni.
8. *Leány.* Jaj mit hallok, majd meg-halok, újúlnak én fájdalmim,
Jobban kezdenek áradni fok könyvekkel szemeim,
Hegyes-törrel által-vertél,
40 mert engemet meg-vetettél,
Lankadnak én tagaim.
9. *Legény.* Régen kellett volna néked ezekről gondolkodnod,
Szerelemnek állapotját még jobban meg-fontolnod,
Késön immár bánkodom,
45 és hijába firámkodol,
Itt kelletik maradnod.
10. *Leány.* Talám szeretembe hibát tapasztaltál édefem,
Gondolod hogy nem szeretlek én tégedet szivesem
Hogy illy feleletet adtál,
50 engemet így meg-útáltál,
Hová fietlíz kegyefem.
11. *Legény.* Ugy van azért el-mégyek, és te töled távozom, [!]
Mert [!] te álnokságodtól immáron én irtózom,
Hamis vóltál szeretemben,
hamis minden lépéfedben,
55 Már léfzen utazáfam.
12. *Leány.* Állj-meg szivem tartóztassad szép paripa-lovadat,
Hallgasd-meg kegyes füleddel meg-vetett szolgálódat,
Mert ha még egyet nem szólok,

60 én ezentúl el-ájúlok,
Fordítsd rám szép ortzádat.

13. *Legény.* Hamis vóltál te ez előtt most sem hiszek szavadnak,
Szivem érzette fülankját szived álnokságának,
Mert szived teli mirigygyel,
hamis és álnok főreggel,
Mint az áfpis-kigyónak.

14. *Leány.* Mint árva gerlitze-madár árvaságra maradtam,
Én fzivemtől kedvesemtől illy hamar meg-fofszattam,
Hijába [!] öltözöm ezentül,
mert el váltam kegyefemtől,
És nagy búra jutottam.

15. *Legény.* Ugyan így fízokott fípjával madaráfz énekelni,
Mezőn repdeső madárkát hálóban keríteni,
Bús szavaidat jól hallom,
de fízived titkát nem látom,
Vale, tanúlj fízeretni.

✻

Nóta: Vale szivem én szerelmem, 's a' t.

1. *Legény.* El-mentem vólt töled szívem szomorú *valét* vettem,
én szívemnek 's te szivednek igen nagy bút szerzettem,
de immáron vízfíza térvén,
nálad grátiát reménlvén,
5 *Avét* mondok kegyefem.

2. *Leány.* Ragyogó ékes tsillag most előttem tündöklök,
rosához hasonló virág ékefen illatozik,
mellyet régen óhajtottam,
mert halál' leánya voltam:
már bús szívem változik.

3. *Legény.* Diánnával egy erdőben midőn sétáltam vala,
Cupido kis gyermek nékem ilyenképen szól vala,
 fordítsad lovad kantárát,
 nn [!] kívánd szeretőd' kárát,
 következik halála.

4. *Leány.* Éjjel nappal nyughatatlan vólt én keferves szivem,
változott ki-mondhatatlan-képen én piros színem,
mellynek tsak te vóltál oka,
gondolván hogy vólnék róka:
Isten hozott én szivem.

5. *Legény.* Látom szivem hűségedet, látom igaz vőltodat,
bár el-hittem volna rószám te édes szavaidat,
mellyeket méregnek véltem,
25 tőled mint kígyótól féltem:
 's meg-nyergeltem lovamat.
6. *Leány.* Iften hozott szép violám, szivem meg-újítója,
nyitva vagyon tulipánkám én szivemnek ajtaja,
mellyből te egyszer-ki léptél,
30 örvendek hogy vízfőzta tértél:
 örömemnek tsillaga.
7. *Legény.* Felhők után következik a' napnak ékes fénye,
fzomorú ábrázat után örömmek piros színe,
rófa-is tövis között nyíl,
35 egy sziv fints bú-bánat nélkül,
 mindennek van ideje.
8. *Leány.* Ezek történtek én rajtam mellyeket hallok tőled,
felhőben vőlt az én szivem gondolkodván felőled,
felhők után már vig napom,
40 érkezik és vigasságom,
 éltem léfzen te veled.
9. *Legény.* Rubintusnál szebben fénylel ezékebben gyémántnál,
mert látom szivedből szerezsz szebb vagy minden aranynál,
most tudom hogy nem kell hinni,
45 ember' álnok szaván járni:
 mert hamiflabb rókánál.
10. *Leány.* El-menéfednek én tőlem jól tudom minden okát,
mert hálómbe keritettem én azon ravasz rókát,
melly [!] által meg-tsalattál,
50 tőlem árvától meg-váltál:
 el-ne hidj minden szókat.
11. *Legény.* Noha tsuda legyen látni feje hollót világon,
úgy tsuda ha ezer közt egy igaz Leányzó vagyon,
most még-is egyre akadtam,
55 mellyet hollónak gondoltam:
 hattyúnak lenni látom.
12. *Leány.* Cupido el-vette vála [!] szivemben nyílt virágot,
és homályba borítá a' vigasztaló tsillagot,
de ismét szivem meg-szánta,
60 imé belém bé-plántálta:
 óhajtott pálma-ágot.
13. *Legény.* Zöldellő mezőn repdeső hiv gerlitze-madártól,
példát vesznek már nem léfzek, távol-járó szivedtől,

65

két szivből csak egy szív léfzen,
együtt élünk szerentséfen:
áldáft várván Istentől.

*

5

10

15

20

25

1. KI-ki mit szeret, kedves az annál,
kedvesb ő még annyi nyomó aranyánál,
mert minden öröme és kedve ebben áll,
vig mikor véle van, hig mikor el-váll.
2. Böcsülettel-való egymás szeretés,
fenkit meg-nem sértő tréfa-nevetés,
barátságban-álló hívság követés,
ki mondhat rám átkot, szememre vetést.
3. Ki az bűn-nélkül van, vessen rám követ,
Éva almájából valaki evet,
apró vétek nélkül fenki nem lehet,
de nem érdemli-meg a' dühös nevet.
4. Talál az irigység nem kétlem okot,
még a' Nap-fényben-is keres ő mocskot,
a' fok hamis nyelvet néki lakatot,
ugatni tartyák az Komondorokot.
5. Többire mind olyan szembe jó véled,
azt tudnád majd sepri le-ülő helyed,
mihelt meg-emészti darab kenyered,
azonnal motskollya ártatlan fejed.
6. Fel-hörpenti gyakran nálad a' levet,
akkor hizelkedik fújja a' követ,
máft gyaláz mondgya, hogy nem hágy téged,
hazud, mert irigyli jó szerencsédet.
7. Éllyenek mind azok, a' kik igazok,
pírúllyanak a' fok irigy hazugók,
el-ne felejtfenek minket amazok,
kiket mi szeretünk minket-is azok.

*

1. Bóldogtalan vagyok mert kínaim nagyok mint holt eleven járok,
a' szokatlan dolgot melly nehéz meg-szokni, mit tenni már nem tudom:
Régi időm el-múlt moft más-képen fordúlt, óh én édes barátom!
2. Öfzi harmat után végre mikor ofztán fújdogál a' hideg szél,

- 5 nem fok idő múlván sárgúl húldogálván, fáról a' gyenge levél:
Zöld erdő harmatját piros tűzmám nyomát, hóval lépi-bé a' tél.
3. Én fzeimeim sírván könyveim tsordúlván, néznek tsak keferveffen,
bús szívem zokogván tűk meg-nem haladván bánkodik nagy erőffen:
Ki miatt naponként látok szomorú kínt szenvedek én testemben.
- 10 4. Istenem mit tégyek, immár hová légyek, mire jutok végtére,
ha mint búval élek ezentúl mit érek, élek-é még kedvemre:
Vagy mint hóltig árván? járok tsak bút látván, megyek keferűségre.
5. Mind búval ennyivel vagy ennél is többel ifjúságom' mint éljem,
jobb lesz a' darukkal vagy más madarakkal, őzfűzel bútsúmat vennem:
15 Mennem olly orfzágira, hol irígyim soha, nem szólhatnak ellenem.
6. Talám el-mentemmel bútsú vételemmel, ha útamat követem,
gonofz irígyimnek, kik most reám törnek nyelvek' el-kerülhetem.
Hanem látnak talám, nem szólhatnak' reám, így kedvek bé-tölthetem.
7. Azért szerelmedre, világod' kedvedre, éld ezentúl kívánom,
20 de én fáradságom kedves virág szálom, éretted nem fajnálom,
légy jó egészségben addig mig az Isten éltet; szívből kívánom.
8. Szívem, Isten hozzád meg-botsáfs ha szolgád, vétett ő beszédében,
mert noha nehezen, de tőled el-mégyn, ki téged' szán szívében,
léfz-é vele szemben, láthadd-é e' testben maga tudja az Isten.
- 25 9. Immár folyomotskádat, kit gyengén tartottál, karjaidon hordoztál,
klárifokkal kötött, skófiúmmal varrot, láb finóron hordoztál:
Botsásd el békével szegényt hadd mennyen-el, reá ne haragudjál.

*

1. Szeretet fájdalommal jár,
követi gyakorta nagy kár,
veszedelmbe forog,
még sem búsúl, 's nem morog.
- 5 2. Ellensége minden felől.
nem retteg 's íjyed a' felől,
azokat tsak neveti,
maga párját szereti.
- 10 3. Vermet ás az irígység-is,
sőt még leg jobb pajtáfod-is,
többre kíván ejteni,
Szívedtől meg-fosztani.
4. De a' melly szív igaz és hív,

- 15 a' kiben nintsen álnok nyiv,
fzembe áll irígységgel,
és meg-gyözi hűséggel.
5. Amor Mársnál is erősebb,
Hectornál győzedelmesebb,
20 a' hol ez viaskodik,
ott diadalmaskodik.
6. Ki vőlt erősebb Sámfonnál,
hatalmasab nagy Sándornál?
még-is ennek engedtek,
mert azok-is szerettek.
- 25 7. Illyen bizony az én forsom,
régén kéfzen az koporsom,
mellybe kívánnak tenni,
irígyim el-temetni.
- 30 8. Újakkal reám mutatnak,
nyelveikkel rágalmaznak,
febesítik szívemet,
irígylik életemet.
- 35 9. Te éretted én szerelmem,
történik ennyi sérelem,
de előttem csak álom
mindennemű fájdalom.
- 40 10. Ha szemeim' reád vetem,
fájdalmimat el-felejttem,
mert te vagy orvosságom,
te búmban vigaságom.
11. Mig élek bennem a' lélek,
állandóképen szeretlek,
bizonyitom hitemmel,
petsételem szívemmel.
- 45 12. Amor írja a' levelet,
hűslg üti a' petsétet,
állandóság pediglen,
subscribálja ekképen.
- 50 13. Nintsen bizony olyan állat,
nem-is léfzen az ég alatt,
kiért meg-vethetnélek
's el-hagynálak mig élek.

*

1. Átkozott Vénus tölem mezfíze fufs,
én hozzám ne jufs; mert miattad bús
én szívem;
tőled fájdalmom, származik kínom
szomorú voltom, siralmas forfom
's gyötrelmem:
engem' öleljél, [!] így meg-is öltél,
veszedelembe, nagy gyötrelembe,
szomorú völgybe ejtettél.
2. Mézet nyújtottál így tsalatkoztál,
hozzád szoktattál szüntelen,
így hitegettél, törben ejtettél,
így meg-kötöztél, raboddá tettél
kegyetlen;
de a' méz alatt, hogy mérges falat,
el-vala rejtve nékem kélfítve
nem kis kárommal most érzem.
3. Édes szavadnak, nyájafságodnak
gyakor tréfádnak feltett ortzádnak
csak hittem
ékes képedet, szép termetedet,
szép lépéfidet, friffeségedet
kedveltem,
vígafztalálom, mulatozálom,
tellyes örömem, benned tölt kedvem,
vidámúlt szívem, 's mindenem.
4. A' méz méreggé, hűség féreggé,
öröm örömmel, [!] már a' tűz jéggé
változott;
el-alutt bennem régi szerelem,
mert csak sérelelem, [!] mellyet én bennem
okozott
áll-ortzás képed, rút álnok szíved,
változó színéd, hamis practikád,
bal policiád kegyetlen.

*

Ad notam: Óh jaj szívemnek 's a' t.

1. Ah jaj mit látok, szememmel mit szemlélek,
ki szerezett el-hagyott
szívéből ki-tagadott - -
egy bolondságért.
Hogy én sétáltam;

és egy helyről a' máfikra tsak spaciroftam, [!]
 immár mit tégyek,
 kosárral hová megyek:
 Hová nézek tsúfolnak,
 mindenek-is motskolnak,
 - - az Oblítomért.

2. Én úgy gndolom, mert én ezt nem tudtam:
 Hogy miként léfzen dolgom házafságomban módomb - -
 hogy immár mag-van. [!]
 De már most látom, nintsen miben avagy kibem
 bízom fenkiben,
 immár Pap lennék,
 Reverendát-is vennék:
 Magamat a' Klastromban,
 foglalom regulákban - -
 de ha fzeretek.
3. Ottan nem f szabad feleséget tartani:
 Sem a' szép füz Leányokkal
 tárfalkodni máfokkal - - -
 's lenni azokkal.
 Nem fzenvedhetném,
 nem állhatnám nem tűrhetném foha ezeket,
 immár mit mondok,
 egy darabig koplalok:
 Tlák kenyéren és vizen,
 de az nem léfzen mézem - - -
 nem igen hízok.
4. Koplalás nem lehet,
 mert az én gyomrom ehet.
 Hanem hogy ha jól laknék,
 Ofztán bízváft koplalnék - -
 teli gyomorral.
 De most híjába,
 nem ehetem nem ihatom 's nem-is álhatom, [!]
 Matkám [!] vólt fzerettem,
 tífzta fzívből kedveltem:
 Belső réfzem' kapuját,
 fzívem' titkos ajtaját - - -
 néki fel-nyitom.
5. Katona lehetnék
 Frantzia leányt vehetnék:
 Bavarus leányt hozatnék
 Suaecus leánnyal jöhetnék - -
 de rofzúl esne.
 Én, 's ő fzóllana nem értené
 nem értenem én ötöt ezekben,

az én hazámban találhatnék leányokat:
 kisebb nagyobb nemzetből,
 csak volna ezek közül - -
 a' ki fzeretne.

6. Nem kell énnékem femmiféle Nemzetség:
 Nem vagyok én mint a' kan,
 mert bennem Magyar vér van - - -
 ki-ki meg-gondolja.
 En hogy így jártam,
 nem álhatok, nem tehetek én bozfűzút rajta,
 vagyon a' ki felel
 akkor a' fűz mit mivel:
 Ezt hogy ha nem rendelte,
 ki adta azt el-vette,
 ki áll ellene.

7. Iften rendelte
 mert leány magát igérte:
 Hogy léfzen hív én hozzám
 ő vala én szép rósám - -
 miként meg-mondám.
 Példát vegyetek,
 ti szép Szűzek, és Legények,
 kik házafoatok,
 hogy meg-ne tsaljon titeket a' reménység:
 Miként engemet meg-tsalt,
 úgy hogy fzívem bennem halt légyen.

*

1. IFjúság mint Súlyom madár,
 addig vig, mig f szabadan jár,
 de jaj nékem fzegénynek már,
 vig örömet fzívem nem vár.
- 5 2. Mert meg-vagyok határozva,
 f szabadságom bé-van zárva,
 mint meg-nyomorodott árva,
 ki magánofon jár sírva.
- 10 3. Meg-hervadott bennem a' fzü
 mint a' le-kafzáltt gyenge fü,
 reménségem tfak addig hü,
 mig kívánt napom jár 's el-jü.
- 15 4. Mint Özfzel kis filemile,
 kinek el-vált zengő nyelve,
 melly meg-van fzegény rekesztve,
 le-hajtvá bánkodik feje.

5. Hol mások járnak kettősen,
mint egy Apólló kedvesen,
szemem le-hajtom könyvesen,
20 nézek én csak kefervesen.
6. Mennék én-is ha mehetnék,
szárnyaimra ha kelhetnék,
mint madár tárfat keresnék,
ily magánosan nem élnék.
- 25 7. Illik annak keferegni,
ki világot búval éli,
szeretőjét csak szemléli,
ha látja-is csak kefergi.
- 30 8. Fel-öltözött gyászban szivem,
nintsen immár semmi kedvem,
mert el-hagyott szép szerelmem,
Istenem, mutass mást nékem.

*

1. Mint Gerlitze-madár ki társától el-vál,
Jaj! kefergi társát zöld ágra nem-is száll;
Csak óhajt és fárad valaholott meg áll,
Mind addig bújdosik míg társára talál.
- 5 2. Az én életemnek-is úgy vagyon forsa,
Mert bokros bú-bánat az [!] igen futkossa;
Szívemet a' bánat mint víz partját mossa,
Hervadni kezdettem mint őszfű az rófa.
- 10 3. A' mellett keferves jaj szót kiált én szám,
Mert többet gyakorta nem látlak violám,
El-megyek-é hozzád nem tudhatom nyilván,
Láthatlak-é többet avagy sem ez után.
- 15 4. Nálad nélkül léfzen már egyedül éltem,
Az idegen földön rettentő gyöttelelem,
Én soha te rólad el-nem felejtkezem,
Valamig testemből ki-nem kell a' lelkem.
- 20 5. Szívem fáj hogy tőled meg-kellettik válnom,
Szemeiddel látod útra kell indulnom,
De utánam kérlek ne fiesz mert tudom,
Sohol fel-nem találsz annyira bújdosom.
6. Jaj az én életem e' világom immár,

Bújdosom egyedül mint Gerlitze-madár,
Mert szivem éretted fekete gyáfban jár,
Méltatlan szenvedni érte jaj bizony kár.

- 25 7. Oh bánatba merült keserves életem,
Nagy kinokkal tellyes gyengén tartott testem,
Mert idegen földön ki léfzen mellettem,
Jaj ki temet földbe ki írat-meg engem’?
- 30 8. El-kell tehát mennem töled édes szivem,
Ki vóltál énnékem sokszor vig örömem,
Mellyért minden jókkal áldjon-meg Istenem,
Azért éjjel nappal léfzen könyörgésem.
- 35 9. Tudom hogy tovább-is kívánnál szolgálni,
Érettem szüntelen járnai fáradozni,
Söt velem egy útra kívánnál indulni,
De mint hogy nem lehet csak el-kell múlatni.
- 40 10. Istenem! Istenem! mint egy szegény árva,
Bújdofik egyedül idegen Országra,
El-bújdosásában te légy kalaúza,
Az idegen földön te légy édes Atyja.

*

1. BOlondság vólt nádhoz bizni,
Melly fel-szokott szépen nőni,
De mhielyt [!] a’ szél kezd fűjni,
Mindenfelé kezd hajlani.
- 5 2. Én-is biztam egy nád-fzálhoz,
Ki el-hagyott hajlott máshoz,
Kíért immár halálomhoz,
Közel vagyok vég órámhoz.
- 10 3. Én te reád nem haragfzzom,
Oh én kedves virág-fzálom!
Noha töled meg-kell válnom,
Okát annak én nem tudom.
- 15 4. Fekete gyáfban jár szivem,
Nékem fints már femmi kedvem,
Hogy el-hagyott szép szerelmem,
Akkor én nagy búban estem.
5. A’ mit szivem nem reménylett,
Most szerentse abban ejtett,
Kiben szivem ditsekedett,

20 Tölem el-idegenedett.

6. Illy' kedves jó-akarómat,
Szépen szólló Galambomat,
Ki meg-tsókolta ortzámat,
El-szalasztám madaramat.

25 7. De már bár csak valahára,
Repülnél az ablakomra,
Tudod fokszor galamb módra,
Tsókot adtam ajakidra.

30 8. Siratnálak hogy ha szánnál,
Meg-fognálak ha meg-várnál,
Eddig szivem enyim vóltál,
Nyúgfzik szived immár másnál.

35 9. Nem szólhatok csak hallgatok,
Mert azzal sem használhatok,
Másnak-is példát adhatok,
Kérlek rólam tanuljatok.

*

1. OH én reménytelen igen szereztetlen szegény árva életem,
Hol van régi kedvem? el-múlt már én tölem, Hül szivem kefereg
mi használ életem, E' világba ha csak a' bú emélt engem'.

5 2. Nintsen panaszomat keferes fok búmat kinek kelljen számlálnom,
Az igaz sziv mert szük ki csak egyedül hív mi használ mondanom,
Azért szegény fejem csak magamban tartom keferes panaszom'.

3. El-üzéd szolgádat búdosó árvadat szabad szállást keresni,
Az ő menetelét avagy szerentséjét szabad néki próbálni,
A' büntöl mert félek hogy ha mind így élek ítélje-meg kiki.

10 4. Az igaz szereket nem tekint Uri vért hanem kivel meg-nyúgfzik,
Azt akarja légyen noha szegény légyen azzal meg-elégzik,
Ezen szereketet femminémü dolgok töle el-nem vészik.

15 5. Csak egy Gerlitzéske ártatlan férgetske ő társától ha meg-vál,
Jaj mit nem tselelfzik mód nélkül bánkodik zöld ágra nem-is száll,
Vizét fel-zavarja úgy marad szomjúzva gyakran követi halál.

6. Soha nagy titkodat titkos tanácsodat ki-ne jelentsd senkinek,
Azonnal meg-ölöd mihelyt ki-jelented szabadságát éltednek,
Létfelz annak rabja ki titkodat tudja kell szolgálni kedvének.

*

[Nóta: *Senki ne neveffjen rajtam, &c.*]

1. Vidámságát szívemnek,
virágját szép éltetnek,
jaj melly igen nagyon féltem,
ebből áll áll holtom és éltet,
5 ha szívem jóra talál,
élek másképp lefűsz halál.
2. Ifjúságom mint virág,
hasonló mint szép zöld ág;
örvendezhet szívem addig,
10 míg zöld ágom virágozik,
éltet vakúl vesztetnem,
kár volna köteleznem.
3. Sinlődhetnek szivekben,
kik nem vigyáznak ebben,
15 holtig tartó bú-gyötrelmet,
szív epefűző vesztelmet
gondatlanul szereztek,
vigyázatlanul [!] veszttek.
4. Istenem mint kell élni,
20 hamis szívűtől kell félni;
lásd-meg meddig kell evezned,
szíved kihez kötelezned,
mély tenger a' szerelem,
véle jár nagy gyötrelmem.
- 25 5. Allandó légy szívedben
ártatlan szerelmedben,
de félhetű a' változástól,
hamis tsálárd [!] vádolástól,
30 noha szíved kéűz légyen,
és mint tűz híven égjen.
6. Nints fokaknál kegyesség,
szépség, jóság, édeség,
nem tud minden jót bűtsűlni,
35 kegyeffel kegyefen élni,
illy goromba az világ,
kár kezébe szép virág.
7. Noha én fem tsűfolnám,
sűt szívefen tsűkolnám,
ki jűt jűval jutalmazna,

40 férelmektől óltalmazna,
Istenem adgy hív szívem,
hozzám hafonló hívet.

8. Aldált nyerek fejemre,
ha Isten kérésemre,
45 ő szolgáját meg-halgattya,
bajom kegyesen forgattya,
ha holtig jóval élek,
büntül, bűtül nem félek.

*

[Nóta: *Gyáfszban járok míg élek, &c.*]

1. NEvels bár most életednek vigan folyó napjain,
örülly 's vigadgy jó fzelednek játfszadózó órájin,
kedved szerént való kotzka ámbár légyen kezedben,
de meg-lásd még vakra fordul 's akkor véfzed efzedben.
- 5 2. Édesgető Tavafszod van a' mint láton télben-is,
virágoznak szép rósáid noha keményen fagy-is,
de meg-lásd még el-hervadnak, leg-kedvesbb idejekben
el-fzáradnak még előled, 's akkor búsülly szívédben.
- 10 3. Mostan néked jó kedved van 's nékem keferég szívem,
múltságod tréfákban van 's nékem könyvezik szemem,
de meg-vallod még magad-is hogy töled el-hagyattam,
meg-vetted hív szívemet, szívédből ki-fzáradtam.
- 15 4. Eddig való hívségemet noha most meg-vetted,
ki szeretett hiven téged' elméd róla le-tetted,
de hidd-el hogy nem fokára lefz emlékezetedben,
és még a' hol fenki nem lát ott jut írva efzedben.
- 20 5. Szemeimnek könyveiből folyó-vizek áradnak,
szívemnek fok panafzibúl fetét felhők támadnak,
keferves fok bánatimbúl hegyek fel emelkednek,
még vizek-is jajjaimtól vérrél egyelednek. [!]
6. Jó kedvedet még-is várom hogy léfz segítségemre,
nem igyekszik azt-is tudom én írban lépésemre,
gyáfszos vóltát életemnek most ha meg-vigafzталod,
hogy éltemben mind halálig szeretlek tapafzталod.
- 25 7. Áradt vizek la fel.folynak, 's tsillagok le húllanak,
nagy köfziklák le-omlanak, 's hegvek-is [!] el-olvadnak,
igaz szívvel én tégedet még-akkor-is kedvellek,
's mint édeset szép virágot hív szívemben rekefztlek.

- 30 8. Napnak fénye ha el-múlik és homalyban bé-borúl,
tsillagoknak ragyogása ha világrúl el-fordúl,
ha tengerek ki-fzáradnak és az halak repdesnek,
te jó kedved és hiv bzived, fzivemben örvendeznek.
- 35 9. Orájában halálomnak a' mikor bé-vettetem,
koporsómnak rejtékében gyáfzoffan rekefztetem
ha fzeimeim nem láthatnak és [!] ajakim nem szólhatnak,
's még-is fzivem 's minden kedvem tsak tégedet óhajtnak.
- 40 10. Sírban immar mikor léfzek és el-is temettetem,
föld gyomrában holtom után a' midön be-tétetem,
koporsómnak fedelén-is által égjen én fzivem,
úgy tudhatni ki itt fekfzik, hogy meg-hólt érted híven.

*

Egy Magyar Ének ugyan Oláh notára

1. Sok Isteneket tisztelhet
Nékik Innepet szentelhet
Áldozatokat emelhet,
Ki jó szomszéd Aszszont lelhet.
- 5 2. Szomszédság közlésével
'S kedves napok töltésével
Mint Pyrámus Thisbéjével
Él tiszta egyességével.
- 10 3. Sok Idejét bár számlálja
Esztendejét bár visgalja
De ha fottig mind meg-álja
Igen kevésnek találja.
- 15 4. A' kitől-is el-válását
Sok jó idő mulatását,
Tölle-való távozását,
Kesergi el-maradását.
- 20 5. Emlegeti el-menését,
Vélle való egyezését,
De valaha szemlélését,
Reményli meg-tisztelését,
6. A' szép Nyinphák ékességét
A' Diánna deliségét,
Fejér tollu gyengeségét,
Múlja Teste fejérségét.

- 25 7. Küszködik érte sebekkel
Szívít sértő eszközökkel;
Ajaki illetésekkel,
Orvosolhat mint szerekkal,
- 30 8. Nem kevészer vólt peresse,
De töbnyire lett nyertesse,
Idő jártán vólt szeresse,
Köteles hogy fel-keresse.
- 35 9. A' bú szívét fel-indittya,
Gondolkodás háborittya,
A' kétség meg-tántorittya,
De reménység bátorittya,
- 40 10. Mint az idő borogólag,
Az Épület omlandólag,
Jég Tavasszal bomlandólag,
Úgy áll szíve sirandólag.
- 45 11. Múl homállya vigságáról,
Terhes köde szép napjáról,
Meg-felejtkezik bújáról,
Bár ha hirt hall szomszédjáról.
- 50 12. Viz a' felhőt terhesiti,
Ok a' Szívét keseriti,
Melly a' szemet meg-meriti,
És az ortzát nedvesiti.
- 55 13. Míg Föld a' test táplálását,
Halál szabad kaszálását,
El-nem hadja Ér folyását,
Nem sajnálja fáradását.
- 60 14. Szíve addig mind gyászollya,
'S fogadását nem másolya
Titkon Ortzáit mosollya,
Bár mások előtt gátollya.
- 60 15. Botsánatyát vétkeinek,
Történhetett esetinek,
Tsekély tselekedetinek,
Kéri 's minden beszédinek.
16. Ki fenn tartya tisztelését,
'S gyakorollya verselését,
Sok hibái fedezését,
Reménykedi felejtését.

- 65 17. Hadja magát hivségében,
 Tapasztalt egyességében,
 Kéri tartsa életében,
 Szomszédsági szerelmébe

*

*Más Ének Magyar nótára
 mellyben a' Legény bútsúzik, a' Leány vagy Aszszony marasztja, egy másnak felelvén.*

1. *Legény)* Jaj hogy kell jelentenem,
 Szót róla hogy kell tennem;
 Szemeimnek tsepjei,
 Bánatimnak jelei,
 5 Utnak indulásom,
 Tölled el-vállásom.
 Mellyeket okoznak.
2. *Leány)* Esmérem szándékodat,
 Tudnám akadékokodat:
 10 Melly meg-tartoztathatna
 'S még nékem meg tarthatna,
 Ellent nem álhatok,
 Szemben sem szálhatok
 Fel-tett szándékokkal.
- 15 3. *Legény)* Végy hát erőt szivedenn.
 Essél-meg te hivedenn
 Botsáts el ne tartóztass,
 Hogy magad ne okoztass,
 20 Lásd nints maradásom,
 Veled mulatásom.
 Tzélom kell követnem
4. *Leány)* Maradj-meg ne siess-el,
 Illy hirtelen ne vess-el,
 Ne-vesd-meg tsekélységem,
 25 Nézd fen tartott hivségem,
 Sok kéréseimre,
 Sűrű könyveimre,
 Lágyljon-meg szived,
5. *Legény)* Áriadne Théséustól,
 30 A' Thisbé Píramustól
 Nem vált-meg terhesebben
 Nem is vólt könyvesebben,
 Mint én butsuzásom,
 Töled el-távozásom,
 35 Ez úttal eshetik.

6. *Leány)* Ha ugyan csak el-akarsz
 Menni, engem el-takarsz,
 Vig napom bé-borítod,
 Életemet meg-kurtítod,
 40 Kérlek Leveledet,
 Küld, 's abban nevedet;
 Bár azt hat láthassam.
7. *Legény)* Míg halál Testem falát,
 Párkák éltem fonalait
 45 Nem sértik; hiveségemet
 Fenn tartom készségemet
 Tölled-is azt kérem,
 Légyen bár ez a bérem,
 Forogjak elmédben
8. *Leány)* Szollok még-is jöjj vissza,
 Lásd könyvem ruhám iszsza,
 Egyedül mit kell tennem,
 Érted hová kell lennem
 50 Kétségben eséstől,
 55 Féltsd el-enyészéstől,
 El-hagyatot árvádat.
9. *Legény)* Féltlek 's el-sem felejtlek,
 Szivemből ki-sem ejtlek,
 Tsak kérlek ne kesergess,
 60 Ne szólíts-meg, 's ne kergess
 Hadd mennek békével,
 Bár búsult elmével,
 Kövessem utamat.
10. Nagy vólt kötelességem,
 65 Hozzád vólt hiveségem,
 A' mellynek meg-szegése,
 Majd életem végezése,
 Nem változtathatom,
 El-sem múlathatom,
 70 Fel-tett szándékomat.
11. Jaj nem lehet azt tennem,
 Hozzád már vissza mennem,
 Továbbá hát ne vivjad
 Szivem, 's Szólgád ne hivjad,
 75 Mert tsak egy hívásod,
 Angyali szállásod,
 Egészen meg-emplézt.
12. *Leány)* Látom meg-nem tarthatlak,

- 80 De el-sem botsatlak,
Jaj nem tudom mit tégyek,
Vigasztalást hól végyek,
Oda van már fényem,
Benned vólt reményem
Jaj tsak el-szalasztlak.
- 85 13. A' szerentse fel-végyen,
Es jobb szárnyára tégyen,
A' hol leszs múlatásod,
Életedben lakásod,
Ott az idő tele
90 Ne járjon bú szele,
A' melly szomoritson.
14. Tsak sok keserüségre,
'S majd nem számki-vetésre
Maradott szolgálodra,
95 Jutott lántzolt rabodra,
Ha tsak suhajtással,
'S Élet kívánással,
Kérlek emlékezzél.
15. *Legény)* Nem szin mutatásommal,
100 Nem-is tsél-tsapságommal,
Igérem, hogy szivemben,
Lészs emlékezetemben,
Míg tsendesülese,
'S vérem meg-hülése,
105 Testemben nem lészen,
16. *Leány)* Ha Szívedben tudhatom
Lenni magam, nyughatom;
Hiszek-is hivségednek
Kedves ígéretednek,
110 Búmat könnyebbitted,
Könyvem kevesited,
Bár hogy ezt ígérted.
17. *Legény)* Maradj egésségedben
Tarts gyász ruhát szivedben,
115 Könyveidet gátoljad,
Gyász-ruhádát titkoljad,
Az én gyászolásom,
Téged suhajtásom,
Koporsomig fenn tart.
- 120 18. Meg-hajtottam fejemet
Már meg-ültem nyergemet
Kalapomat le-vettem

- 125 Vég tisztességet tettem,
A' mit nem ítéltem,
'S magamról nem véltem,
Már tsak meg-tselekszem.
19. *Leány)* Jaj a' szót sem szólhatom,
Többet nem bútsuzhatom,
Keserűség szívemet,
130 A' nagy bánat nyelvemet,
Éppen meg-kötötte,
Halgatová tötte,
Tsak kezemmel intek.

*

Sziv élesztő Orvosság.

1. Tekints rám fényes Tsillagom,
Meg ne vess drága Liliom,
Ki Vénus kertében,
Sylvánus völgyében
5 Kedvemre ki-nyíltál.
2. Engedjed hogy szeresselek,
Ne bánnyad had kedveljelek,
Mert ha te nem szeretsz,
10 És engemet megvetsz,
Éltemet gyölölöm.
3. Ha szeretsz szívem szeretlek,
Szivemből ki sem vethetlek,
Ajjánlom éltemet,
Hív szivnek szívemet,
15 De nem a' hamisnak.
4. Átkozott tudod az az sziv,
Szivéből ki-nem marad hív,
Tsudálom hogy nyugszik,
20 Éjel mint aluszik,
Miképen szeretne
5. Ujitsd-meg hozzám frigyedett,
Ki tud szeretni szívedett,
Másnak ne engedjed,
Hogy jutalmát végyed,
25 Légyen igaz frigyed.
6. Ezzel engem el-kötelepsz,
Igaz szivet bennem nevelsz,
Ha titkát szívemnek,

30 Okát vig kedvemnek,
Jelented szívemnek.

7. Meg-nyitom szívem rejtékét,
Szívem lássad menedékét,
Mert hivság abban nints,
Bár jól belé tekints
35 Szívemben rejtett kints.

8. De melly frigyét álnok szív az
Meg-nem tartya, nem vólt hiv az,
Pásonnak [!] meg-tetszett,
Kit kedvelt 's szeretett
40 Melly sok rossz oka lett.

9. Tanúld-meg hát hogy kinek higgy,
Kárt néked ne tégyenek így,
Mert mihelyt meg-bomlik,
Szerentséd elromlik,
45 Sok rossz rád 's kár mullik.

*

1. Vallyon nyiladat ellenem miért tzelzod Cupidó,
talám bogy [!] fzivem meg-fzaggasd mint egy mardosó kígyó,
ne bocsásd-ki még tegzedből nyilad,
mert ha erefzted, repül 's nem álhat,
5 így több fziwet meg-ronthat,
így több fziwet meg-ronthat.

2. Igen fzilaj Unikornis és Tigris-természetü,
ne légy kérlek te én hozzám mint Czenkris mérges szemü,
ugy ez minden fzivtól vézfz életet,
10 kérlek hát ne gyötrödtess fzivemet,
fzánj-meg tedd-le tegzedet,
fzánj-meg tedd-le tegzedet.

3. Diánna Szüznek fzerelme fem Orphoéusnak lantja,
töled engem el-nem tsábita Musáknak fzózatja,
15 állandóságban fzerelmed légyen,
velem nints-is építve fővennyen,
hanem erős köfzıklán,
hanem erős köfzıklán.

4. Im öröktől én-is néked ajánlom életemet,
el fem válafzthat te töled fenki pedig engemet,
20 föt még fzivemen a' vér meg-pesdöl,
Pulfufim nem fzünnnek vergődéftől,
léfzek fzivem hozzád hü,
léfzek fzivem hozzád hü.

- 25 5. Így ha az én szeretetem meg-hal is az én testem,
Pora-is szeretetemmnek meg, tartja éppen. [!]
Siromra ha követ hengerit-is,
illy írást olvashat ottan még-is,
nem maga holt-meg Hivem,
30 nem maga holt-meg Hivem.
6. Rólad gondolkodom szivem midőn ébrent vagyok-is,
te forgasz az én elmémben jó ízű álmomban-is,
hogy szád 's szived engemet kívánjon,
Elméd-is felőlem gondolkodjon,
35 ez mind magadtól vagyon,
ez mind magadtól vagyon.
7. Te azért meg-émlékezzél én örök hűségemről,
ha vig éneklésben léfzek én-is te személyedről,
meg-émlékezem azt meg-tsókolom,
40 vigaságra add tudnom Angyalom,
kedvel lát engem szemed,
kedvel lát engem szemed.
8. Ah már el-nem halgathatom, hanem csak meg-kell lenni,
hozzád való szeretetem ki-kell nyilatkoztatni,
45 állandóságban szerelmed légyen,
mig testemben lélegzetem léfzen,
hozzád hív léfzek szivem,
hozzád hív léfzek szivem.
9. A' te gondolatid szivem ha tudhatnám, akarnám,
50 úgy jobban szolgálatodra magam alkalmaztatnám,
élfre vehetném én-is elmédből,
hogy ha te-is engemet szivedből,
te hivednek tartasz-fz-é?
te hivednek tartasz-fz-é?

*

1. Való nehéz meg-váláfom,
Drága szivtől meg-fofztafom,
Ki miatt van zokogáfom,
Éjjel nappal búsuláfom,
5 Végre léfzen szállásom,
Koporsómba záráfom.
2. Itt minden sziv élfre vehedd,
Egy ideig a' szerelmed',
Folytathatod léfzen kedved,
10 De azután meg-fzenveded

El-változván te [!] kegyesed,
Méreggé vált édesed.

- 15 3. Alig én ezt kóftolgattam,
Vénus' palástját sem fogtam,
Halóját meg-sem próbáltam,
Pályáját bé-sem futhattam,
Noha gyakran úntattam,
Ajtót kéfzre nyitottam.
- 20 4. Sok irégység akár mit tégy,
Bátran minden kinokra végy,
Ellenem ijesztéssel légy,
Arra soha reá nem mégy,
Én [!] kedvesemtől hogy el-végy,
Más keleptzéjébe tégy.
- 25 5. Zokog szivem sebefedve,
Mert nints tündér szinnel festve,
Szerelmem van úgy ébrefztve,
Cupidotól által-löve,
Hogy halállál [!] végezve,
30 Léfzen egymásnak szive.

*

1. JAj már nékem mert szeretlek 's ki-nem merem mondani,
mert szerelem' gyötrő tüze szivemben kezd ártani,
mert szivemnek belső titkát titokban kell tartani,
ha kívánod irigyimnek szemeit vakítani.
2. Loppal jár foházkodásom, loppal látlak szivemben,
mások előtt nem ismerlek noha te vagy elmémben,
égek érted de nem látszik febes szikra tűzében,
fájdalmakat szenved szivem hogy ezt tartja rejtekben.
3. Emélt szerelemnek tüze érted kinos életem,
de éretted el-szenvedem ha nagy kin-is ez nékem,
mert az által szerelmedet reménlem hogy nyerhetem,
tűrésfemnek talám végét szerelmedért vehetem.
4. Azért én-is már magamban csak el-rejtem titkomat,
tűrve várom azon régen ohajtott vig napomat,
mellyben szembe jutván veled hallhatod forfomat, [!]
te meg-szánod és meg-bánod eddig ilyen vóltomat.

*

1. TE szép személyed' ohajtom,
szeretlek szívem meg-vallom,

5 magamat néked ajánlom,
és tenéked préfentálom,
végy-bé kedvedbe kívánom,
mert hűséged látom 's tudom,
Édefem kegyefem ne kívánd halálom.

10 2. Néked az én életemet,
köteleztem hűségemet,
tsak tartsd hozzám szzerelmedet,
régi kötelefségedet,
ne vond tőlem személyedet,
zárj-bé szívedben engemet,
édefem kegyefem ne kinozd hivedet.

15 3. Tsókjaiddal söt vidámíts,
reám kegyes szemmel tekints,
kivel szívemben kedvet hínts,
azzal engemet meg-gyógyíts,
bánattal engem ne szomoríts,
20 inkább vig kedveddel [!] vidámíts,
Édefem kegyefem tőled el-ne vadíts.

25 4. Kiért én-is hidjed kézf [!] léfzek,
igaz szolgád míglen élek,
az míg bennem teng a' lélek,
veled együtt halok 's élek,
Kivüled máft nem kedvellek,
és hidjed nem-is szzeretek,
Édefem kegyefem tsak téged' szzeretlek.

*

1. Ámbár szzerettem 's néked szenteltem te tudod az én életemet,
De már meg-bántam hogy így meg-tsaltam hiv és állandó szívemet,
Bogár után hogy indúltam,
Reád azért én nem szorúltam,
Erdő egy fáért, tavalz egy fetskéért nem finlódik azt tanúltam.
2. Miért érdemlettem hogy így szzenvedtem, türtem mint az eb az anyékért, [!]
Érted ontott vérem, álnokság az én bérem, miért szzenvedtem ezekért,
Ha te próbáltál, próbáltalak én-is,
ha confundáltál azt miveltem én-is,
Így ne gondolkodjál társra nem akadtál, ha tréfáltál úgy én-is.
3. Arra emlékezzél, el-fe felejtkezzél melly képtelen bán ál [!] én velem,
Engem meg-nevetők reád figyelmeztek, meg-ítéltek úgy itélem,
Akkor engemet meg-nevettél,
de nem másoknak azzal tetfzettél,
Az nem mesterség a' ki hamifán ég, az bánja kinek kárt tettél.

4. Drága a' szabadság és leg-első jószág ezt két sziv jól meg-gondolja,
Egyből kettőt tenni, kettőből egy lenni, ki-ki ezt jól meg-fontolja,
Mert ez nem egy vagy két napi rabság,
hanem holtig való állandó fogság,
Ez nem bolondság, nem-is vigaság, hanem holtig való állandóság.
5. Ez [!] tudtadra adni magam declárálni, hiv 's igaz szivből kívántam,
Ne kísérgefs más-is mesterséges, illyet én nem most próbáltam,
Ezért-is várom válafzodat,
mutasd hiv 's igaz vóltodat,
Tudjam kiért égek, és kiért szenvedek, Ird, avagy mond-meg voxodat.

*

1. MÉg vagyok hiv szolgád kegyefséged rabja,
kit meg-febелített szerelmednek nyila,
ha reám nem tekintsz,
meg-nem szánsz szerelmem,
5 hidjed meg-kell halnom.
2. Meg-vallom masútt-is bokat febefedtem,
szerelmed nyílától ki fokát szenvedtem,
de szivem fájdalmát,
epefztő nagy kinját,
10 idővel meg-győztem.
3. Tsak te vagy egyedül állandó gyöttelelem,
Cupido táborán ki vólt ellenségem,
az ő éles töre,
kegyetlen fegyvere,
15 majd eméft [!] engem.
4. Nem vólt Titiusnak szive szakadáfa,
olly nehéz mint nékem szivemnek fogáfa, [!]
mert foha nem újjul,
óhajtva nem gyógyúl,
20 titkom [!] szép Rófámért.
5. Való bizony méltó kegyefséged arra,
magamat hogy adgyam éretted halálra,
úgy-is szivem kéfzen,
minden órán léfzen,
25 örök hálá-adásra.
6. Achilles példáját engedjed-meg szivem,
a' hol febefedtem oda vízfza fénem, [!]
febefitő nyillal,
epefztő olajjal,
30 engedjed meg-kennem.

7. De tudom származtál fene Libiában,
 ottan neveltettél vadak barlangjában,
 szerelmedtől meg-vetfz,
 kegyefem nem szeretfz,
 35 temelf föld gyomrában.

*

1. BUful szivem éretted,
 hogy nem lehet melletted,
 tölem távol lakásod,
 bizony nagy bűm forráfa,
 5 elmém fok változáfa.

2. Nints elmém nyugodalma,
 mert szerelmed hatalma,
 minden tagját el-lepte,
 erőfen meg-kötözte,
 10 gyötrellemmel bé-fedte.

3. Hol vagynak most tréfáim,
 hol most nyájas szavaim,
 el-tűnt öröm vigaság,
 el-jött nagy szomorúság,
 15 gyakor nyughatatlanság.

4. Békefséges álmom fints,
 mert távol van drága kints,
 félek el-ne lopafsék,
 máshoz ne kerittesék,
 20 szivem meg-ne fofztafsék.

5. Futok kegyefségedhez,
 térdet hajtok szivedhez,
 ott kegyelmet kódulok,
 mint egy szivel hódulók,
 25 úgy grátiát óhajtok.

*

1. BIzony igaz nehéz dolog úgy élni,
 a' kit ember nem szeretett kedvelni,
 jaj melly nyomorúság,
 bánat 's szomorúság
 5 úgy élni.

2. Azért törni mindenkben nem hasznos,
 ki szivében vólt változó 's hejános,

- 10 mert kedvelt meg-únni,
 meg-úntat kedvelni,
 's melly kinos.
3. Rettentse bátor az halál törével,
 irtóztatja az irigység nyelvével,
 még-is nehéz válni,
 kit kezdett kedvelni
15 szívével.
4. Keserves szív mit mivelhet olyankor,
 halálnak töriben noha van, mikor
 kéz érte meg-halni,
 koporbóban szálni
20 jaj, akkor.
5. Ora nints és szempillantás szívében,
 mellyben nem venné kegyesét eszébe,
 mert távol ván [!] társa,
 nintsen maradása
25 szívében.
6. Tündes álmot hajnal néki nem hozhat,
 kedv nevelő fel-virradást nem adhat,
 csak bajos órákat
 fáraszt, jaj-szókat
30 számlálhat.
7. Zokogva lám Gerlicze-is ő társát,
 száraz ágon nyögve hívja ő mását,
 véget vét éltenek
 vég éneklésével [!]
35 társáért.
8. Igy van amaz két hív szívnak ő dolga,
 hogy ha élők történetből válása,
 van szomorúságban
 nyughatatlanságban
40 társáért.
9. Szerentséjét ugyan akkor neveli,
 mikor igaz hív bizerelmét szemléli,
 szívét újítással
 meg, vigasztalással
45 neveli.
10. Isten tudod kegyes dolog az hiveség,
 kihez nem-is férhet a' nagy irigység,
 végig hív maradni,
 ki nem tud változni

- 50 nyereség.
11. De többet immár szólni nem-is szükség,
 fzerentsés a' kinek szolgál az hivség,
 mert kedvelt meg-únni,
 meg-untat kedvelni
 mesterség.

*

1. Mit kefergesz Szerelmes,
 Kint fzenvedni sérelmes,
 Búval magad' ne kinozd :/
 Kihez hajlott fzerelmed,
 5 Tégyed fere sérelmed,
 Attól fzolgád' meg ne fofzd,
 Mert hafzontalan titkolni,
 Azt meg-fem lehet gondolni,
 A' fzerelmet hogy el-mesd.
- 10 2. Termézfzettől adatik,
 Soha vizzé nem válik,
 A' jó vér az emberben :/
 Van olly hajlandósága,
 Hogy légyen barátsága,
 15 Azzal kit tart fzívében.
 Tsak egy tekéntet meg-hódit,
 Szivben fok bút, 's kint-is tódit,
 Mozog vér az erekben.
- 20 3. Igaz barátság jelét,
 Szivem hervafztó fzelét,
 Sok bánatim mutattyák :/
 Hogy fzivem tsak töled ég,
 Titkolni már nem fzükség,
 Kinaim bizonyittyák,
 25 Szép személyedet óhajtván,
 Véled lételemet várván,
 Jaj bánatim újittyák.
- 30 4. Mert tudom a' fzerelen, [!]
 Mi légyen 's mit tett velem,
 Szivet gyötrő múlatság :/
 Ki magát arra veti,
 Szüntelen azt követi,
 Hogy nála légyen hivság,
 Egy tekéntet tett rabjának,
 35 Mert fzivemben töt nyilának,
 Érzem jajját súllyának.
5. Szemeid ékelsége,

- 40 Termeted dífzeſsége,
 Szivem régen hervafztya :/:
 Szomorú bús gondokra,
 Szivem gyötrö kinokra,
 Még ágyamban-is hajtya,
 Lehetetlen ki-mondani,
 45 Söt meg fem lehet gondolni,
 Szivem miként fonnyafztya.
6. Mert nagy fogság alá zártál,
 Mint rabot meg-lántzoltál.
 Kinomat hogy nézheted :/:
 50 Égek kinzó tüzedtöl,
 Lobogó ſzerelmedtöl,
 Sérelmem te kötheted,
 Ne kinozd rabodat immár,
 Szabadúláfſt ki töled vár,
 így még hafznát veheted.
- 55 7. Ha Orvoſásra [!] talál,
 Töle ſök kin mezfſze ſzáll,
 Foglyod vidúl ſzivében :/:
 El ódatik vas lántza,
 Meg-rekefztö mély tántza,
 60 Nem búzog ſzerelmében,
 Szünik ſzivében rakott tűz,
 Ha kezére kerül a' Szüz,
 Kit óhajt ſzeméllyében.
- 65 8. Azt jól meg-kell gondolni,
 Mert idő ſzokott folyani,
 Venus Iffjakat ſzeret :/:
 A' virág-is nagy kedves,
 Ugy léſzen kellemetes,
 Ha idejében ſzeded,
 70 Azért vigyázz jól magadra,
 Mert juthatſz hervadtságodra,
 Moſt ne titkold kedvedet.
- 75 9. Mert az igaz ſzeretet,
 Meg-visgállya ſzivedet,
 Azt titkolni nem lehet :/:
 Kit Cupidó meg-sérthet,
 Nem nézi a' sérelmet,
 Arról téſzen ha tehet,
 Sok fáradságát nem ſzánnya,
 80 Életét kotzkára hánnya,
 Ha ſzzivhez ſzivet nyerhet.
10. Olly ékes termetteddel,

85 Kiben Venus nevelt-fel,
Sokaktól fzerettetél,
Ezzel nékem nappali,
Söt gyötrelmes éjjeli,
Fájdalmakat fzerzettél,
Tekintsd-meg már kinaim,
90 Hald-meg keserves panafzim,
Gyógyíts-meg ha meg-sértél.

11. Parantsolhatfz szolgádnak,
Kint fzenvedő Foglyodnak,
Életed napjaiban :/
95 Hü lefzfz hozád holtáig,
Életének fogytáig,
Nints hiba fzavaiban,
Múlathatfz véle kedvedre,
Mert régen vágy fzerelmedre,
Lankadván kinaiban.

100 12. Ditsekedhetfz édesem,
Kinek irám e' verfem,
Hogy illy fzivre akadtál,
Mert találtál hü fzivre,
Eleted' örömére,
105 Kitől régen irtóztál,
Hallád én fzivem meg-marad,
Tsak te ötet el-ne hagyad,
Véle Iftenben bizzál.

*

1. NAGY munka a' fziven erőszakot tenni,
a' kit ember fzeret a' nélkül el-lenni,
és azt fzivéből ki-vetni,
5 róla könnyen felejtkezni,
Azt fzivel fzeretni,
kélz, mind élni 's halni.

2. Nehéz dolgok ezek el-nem lehet hinni,
De több hafonlót-is lehet ehez tenni:
mint várakozni 's nem jöni,
10 le fekünni 's nem alunni,
fzeretni 's nem látni,
a' fzépet útálni.

3. Még nehezebbek-is vagynak mind ezeknél,
de ezekről nem fzólok most többet ennél:
15 Úgymint valakit fzeretni,
attól vízfzont gyölöltetni,

a' [!] kedvest meg-útálni,
meg-untát [!] fzeretni.

20 4. Bolondság embernek ég ellen tsapdosni,
vegy [!] az apró hangyát gyakorta mozgatni,
mézet üveg által nyalni?
Olyan fzésért, jóért futni,
ki nem akar várni,
nem kíván fel-venni.

25 5. Van ugyan olly fortély a' fzeretben-is,
hogy hajlandóságát némelly kézségét-is,
mutattya hozzá jó kedvét:
Azomban minden hűségét,
30 másnak tartya fzívét,
másnak adta kezét.

6. De ezt tsak az álnok fzívűek tselekfizik,
nem-it [!] egyéb okból ök eztet mivelik,
hanem hogy mit ki-vehessen,
35 ofztán rabjává teheffen,
végre el-hitessen,
bátran ki-neveffen.

7. Okoflan kell azért a' dolgot fel venni,
minden fzines fzívnek egyaránt nem hinni:
40 Hidj, de jól meg-lásd hogy kinek,
és nem-is fzines fzívűnek,
mert frís vizbe vetnek,
és abban bé-ölnek.

*

1. SOk az elme hánykodása,
gyors járása nints-is málla,
de még-is olly *fucultása*, [!]
5 nintsen azt hogy által-lálla:
A' fziv mit téfzen,
hozzá kit vélzen,
kedve mi léfzen,
kit fzeret kéfzen,
fzerelem van hóltig hiv kiben?

10 2. A' fzés Leánynak formája,
az Iffjaknak nyavalyája,
mindjárt ég fzive fáklyája,
ha fzivefe meg-találja:
Tsak egy lépése,
15 fríffen menése,
és egy nézése,

szeme intése,
 olyan mint febes nyíl a' szivbe.

- 20 3. A' szem mihent szépre tekint,
 sziv a' szivben szerelmet hint,
 nyilván ugyan egyik sem int
 de titkon mindenik lát kint,
 forr benne a' szív [!],
 szólni még sem mér,
 25 kí pedig nem kér,
 fo ha nem-is nyér,
 tzellyára bizony el-nem ér.
- 30 4. Némelly szeret tudatlanúl,
 mint ki mit vesz láthatlanúl,
 fok járt már illy hasztalanúl,
 a' más kárán mert nem tanul,
 nints mindennél ész,
 szerelemre kész,
 mert ez olyan vész,
 35 kin fok ész meg-vesz,
 nem bánod meg-ha okos léfész.
- 40 5. Jó szeretni de okosan,
 mások [!] előtt csak titkosan,
 másként nem esik hasznosan,

 tagadd kit szeretsz, [!]
 frigyet kivel vetsz,
 ha ebben követesz,
 irigy nyelv nem metsz,
 45 szerelmedben így elő-mehetsz.
- 50 6. Nem hell [!] nékem tudatlan vér,
 mert a' jádzani nem-is mér,
 a' kiben nints semmi manér,
 tölem még csak ennyit sem ér:
 Nem kell parasztos,
 mert a' makránczos, [!]
 de ha takaros,
 ha szép manéros,
 magákoz [!] ragaeja [!] szivemet.
- 55 7. Csak tyúk ültetni születt,
 a' ki fo ha nem szeretet, [!]
 meg-vetette a' természet,
 ki Venuffel frigyet nem tett:
 Be bágyatt légeny, [!]
 60 mint a' sült lépeny, [!]
 nints hozzá remény,

tsah [!] alufzik [!] fzegény,
tsak a' legény több azzal ki ilyen.

- 65 8. En-is aztat által-láttam,
a' fzerelmet meg-fontoltam,
az igaz fziv mit tsinállyon,
kegyeséhez mint hajollyon:
No hát jól meg-lásd,
70 kinek adfz szálláft,
fzivedben lakáft,
örök nyúgováft,
hóltig való fzip vigafztaláft.

*

1. SEbes fzivem óh mint örül,
ha forog fzemélyed körül,
gondos elmém bútúl ürül,
tsak gondolkodom-is errül:
5 Akkor vig napja fel-derül,
bánatban fem merül,
fzemélyedtül úgy meg-sérül,
hogymáshoz nem kerül.
- 10 2. Zokogás töled el-válni,
mert nem látlak már sétálni,
ékefebb virágra fzálni,
nem lehet már rá találni:
Kézf vagyok mindent tsinálni
15 kint érted fzenvedni,
sőt halált-is meg-próbálni
nem fogok fajnálni.
- 20 3. Öröm 's élet tekinteted,
mellyel bús fzivem élteted,
ezzel magadat kelleted,
óh melly jó emlékezeted:
Hová fzeleidet veted,
indúl fzereteted,
Hüségedet mint érefztetted,
igazán tetteted.
- 25 4. Nagy fzerentse veled lenni,
tsak egy fzótz valahol tenni,
nem is lehet máshoz menni,
kitől ezt lehetni [!] venni:
30 A' hol vagy fziv kezd gerjedni,
vig öröm terjedni,
hervafztó bánat fzéledni,
a' hólt-is éledni.

5. Jaj nem tudom már mit tegyek,
 35 vigasztalált kiről [!] végyek,
 hogy sem nálad nélkül légyek,
 inkább a' halálra mégyek:
 Mert kiknek vagyon illy frigyek,
 bár legyen irigyek,
 40 mind az által az ő ügyek
 örömmel tellyesek.
6. Igen kérlek édes szivem,
 mindennél kedvesebb hivem,
 minthogy reád tzelez ivem,
 tsak te vagy egyik szem-fényem:
 45 Énnékem tellyes reményem
 vagy te édes szivem,
 nem-is tartóztat törvényem,
 van hozzád ösvényem.
7. Miként Phoebus Daphnissal járt,
 50 ezek láttak hasonló kárt,
 én szivem ha előttem járt,
 tsak nem majd okozott halált:
 De óh ne tölts olyan pohárt,
 melly halálofan árt,
 55 vagy eméltő veszélyben márt,
 mellyet szivem nem várt.
8. Arany időt tsak a' szemlél,
 ki véled egy időben él,
 a' nyár után lintsen ott tél,
 60 bú bánatról semmit sem fél:
 Mint a' nap piros színben kél,
 következik szél, [!]
 ortzád olyan mint fényes dél,
 fenki párját nem lel.
9. Reám bár tsak egyszer tekints,
 65 hogy ha tetfzem magadhoz ints,
 mert meg-tartóztató bélints,
 vagy foglyos és záros kelints:
 El-hidd szivem sohol-is nints,
 70 tsak hozzám jó szót hints,
 nálam vagy igen drága kints,
 több náladnál már nints.

*

1. Bú bánattal bé-borít 's szomorít, a' víg szerelem,

minden szerető szívnek, és hívnek belső sérelem
bádogyalztya szívében
kit szeret létében,
femmiben nints engedelem.

2. Ariadné Théfuft, [!] így Vénufu Adonis gyújtá
a' szerelem tüzével, mérgével emélté 's rontá.
Szív színbán nyílt löve,
ofztán halál leve belöle,
's végekre hajtá.
3. Példa légyen ezekben, illy ügyben a' ki fut 's fárad,
tapafztalhatja nyilván bajt vévén fok jajt melly árad
bal szerentséjében, gondos elméjében,
melly szívében, melly végig marad.
4. Igért vólt arany időt, jövendőlt nékem-is dolga,
de a' helyyet el-múla 's fel-dúla halálos horga,
vefzélyes munkákra,
jártalan [!] útakra,
próbakra juta és forga.
5. Kínzó nyíl' ékefsége, szépsége, melly által-hat 's jár
egyedül termetednek, testednek halált hozó zár,
ajakad' mozgáfa,
szemed' pillantáfa, járása majd meg-emélt már.
6. Óhajtással telnek-el, kelnek-el éltém' napjai:
nyögök, mint magas égnek, erdőknek bús galambjai:
mert elmém testemmel,
majd minden izemmel,
's szívemmel szíved rabjai.
7. Jó kedvemnek reménye, nap-fénye halál-hozó jaj
szépsége termetednek, szívednek meg-eméltó baj,
Cupido' fáklyája szemed' pillantáfa, 's járása
mínt tűzben olaj.
8. Bennem újít szerelmed' piros ortzája: [!]
mint annyi Angyali kép, kellő 's szép nintsen hijába:
Alabástrom nyaka,
Klaris szép ajaka, Dereka, hajtván hozzája,
9. Lábaid' sétálása, 's járása ofztön szívemben:
's tsókóláfod, 's szóláfod mozgáfod gyötör elmémben;
mellyet ha gondolk, 's magamban fontolok, majd halok,
minden izem ben.
10. Éneáft így szerette', 's érette majd meg-hólt Didó,
miként engem' szomorít, háborít 's ront a' Cupidó,

éretted, édes szívem-
egyetlen egy hívem, víg kedvem, nints maradandó.

11. Illyetén annak a' [!] juffa, Lauruffa; a' ki hív 's szíves,
bár szerelem' dolgában, módjában légyen bölts míves,
hogy ha nem tétováz
's nem játszodozó váz, nem hibáz tsak egy kedves.
12. Nálam hidgyed Afzfzonykám, rósátskám, vagyon olly hív szív,
melly más felé térítsen, nintsen olly kéz ív, [!]
tsak hozzád mind végig utolsó tsep vérig, halálíg
légyen igaz 's hív.
13. Azért fzánd-meg rabodat, foglyodat, ne ály-el töle:
tsak éretted vífel bajt, fzörnyü jajt, úgy vély felöle,
mellyek ki végezük, ofztán következik;
érkezik, halál belöle.
14. Hol van olly bal fzerentse, beléntse, olly vezély és kár,
melly nem egyet fem kettöt fzeretöt febhetett immár,
értted szép Angyalom,
én-is meg-próbálom,
halálom ebből légyen bár.
15. Oh ha te személyeddel 's szíveddel, lehetnék páros:
tudom elméd vídúlna újúlna 's nem lehetne [!] káros:
meg hidd szép galambom,
fel-derülne napom, hajnalom melly drága 's áros.
16. Zöldellő pálma-fája, rósája, 's éltem' reménye,
te vagy szép Nartziffuffa, Lauruffa, 's napomnak fénye
rólad gondolkodik, értted búslakodik, hánykodik,
elmém' örvénye.
17. Ezt szívednek, kedvednek, éltednek íram szívefen,
szíved végye e' szívemtől, kedvemtől hát nagy kedvefen;
Olvaflad, mulaflad, kedvedet újítsad, vídítsad,
hozzám kegyeffen.

*

1. Óh kegyetlen Fatum!
tsalárdságod látom,
érezem, hogy febben ejtesz,
több több kínra készítesz.
- 5 2. Most kedvemre éltem,
veszélytől nem féltem,
kerítettél hálódba,

megakadtam valóban.

- 10

3.

Nyíllal által veréll,
de azzal mit nyertél?
Ezt, hogy szívem' el verted,
nagy rabságba ejtetted.
- 15

4.

Igaz, hogy drága kints,
mellynél kedvesbb [!] nints,
kit megláttattál véllem,
de eltűnt már nem lelem.
- 20

5.

Néha feltalálom,
ugyan az halálom;
mert főhajtok szemébe,
nem láthatok szívébe.
6.

Bár szózatot adjon,
abban csak az vagyon,
hadj békét olyan szívnek,
kit nem tehetsz tiednek.
- 25

7.

Ezt hogy érdemlettem,
Fatum mit vétettem?
Mondd meg: meddig vesztegetsz?
Illy kegyetlen míg lehetsz.
- 30

8.

Szenvedném tetszésed,
ha ez végezésed,
viselem békességgel,
csak hogy bíztass jó véggel.
- 35

9.

Lehetetlenséggel
fenyegetsz kétféggel,
te rajtad áll, fegíthetsz,
ha szenvedhetsz, enyhíthetsz.
- 40

10.

A' kit másnak adtál,
nékem csak mutattál,
az még az enyim lehet,
Fatum olly tsudát tehet.
11.

Ki ha enyim lenne,
szívem hitet tenne,
hogy míg bennem lesz lélek,
néki, 's nem másnak élek.
- 45

12.

Addig is fogadom,
szívem' néki adom,
lészek, olly igaz híve;

mint kívánhatja fízve.

*

1. Tsendes patak fűjdogál,
Az én szívem sirdogál,
Sirok érted még élek
még bennem tart a' lélek,
5 még bennem tart a' lélek.
2. Sír a' fzemem könnyezik,
Koporsóban költözik,
fzívem gyázban öltözik,
piros fzinem változik,
10 piros fzinem változik.
3. Lám meg mondtam hogy úgy tégy,
hozzám igaz fzívvel légy,
vagy hogy ülle [!] mellettem,
vagy hogy meny-el előlem,
15 vagy hogy meny-el előlem.
4. Fáj a' szívem meg-vallom,
Kedves édes galambom,
Reád való néztemben,
majd meg-reped a' fzívem,
20 majd meg-reped a' fzívem.

*

1. Torna Vármegyében fzülettem, fzülettem,
Betlehembben Belegrádon át mentem, át mentem;
Újfaluba nyúgodalmat találtam, találtam.
2. Tifza parton ki-viritott tulipán, tulipán,
5 az én fzívem téged' óhajt, téged vár, téged vár.
Ha te el-hagyfz meg-átkozlak, el-hervadsz, el-hervadsz,
kis kertemben ki-viritott rózsa vagy.
3. El-húzták már a' takarót nyóltz órára,
ama' nyalka legényeknek boffzújára,
10 el-kell, menni, el-kell,
meg-kell válni, meg kell
a' rózsámtól.

*

1. Bodrog partján nevededett Tulipán,
Bús szívem csak téged' óhajt, téged' fán,
Bokrétámnak el-hervadt szépsége,
Oda Tulipánom gyönyörűsége.
- 5 2. El-mégyek én már tőled [!] gyöngy-alak,
Kit én bizony fokat óhajtottalak,
Örökösen én téged' el-nem hagylak,
Bizonyoságra még most-is meg tsókollak.
- 10 3. Ha el-mégy-is már én tőlem drága kints,
Gyöngy fekete két fzedemmel rám tekints,
Én-is tartlak a' fzívemben, míg élek,
Egyetlen-egy gyönyörűséges lélek.
- 15 4. Az én kedves Szeretőmtől meg-válok,
A' melly dolgot én eléggé fajnállok,
Többé veled fzip kintsem nem sétálok,
Nyúgodalmat más Orfzágon talállok.
- 20 5. Oh édefem drága piros ortzádat,
Hadd fogjam-meg két fzip arany-almádat,
Meg-tanfztaom mellyeden rózsádat,
Fordúlj hozzám tsókolom te fzip fzádat.
6. Meg-kérdezem fzeretőmtől, fzeret-é?
Meg-ölelem, meg-tsókolom, tartja-é?
Katonává lettem, Rózsám! bánod-é
El kell immár maséroznom, fzanod-é?
- 25 7. Bár világra ne fzülettem [!] vólna,
Ennyire érted nem gyötrődtem vólna,
Szép fzin alatt tsókjaiddal meg-tsálál,
Így jár, a' ki fzip Szeretőre talál.
- 30 8. Bútsúzáfom már tölled el-végezem,
Utam miá: mert reá nem érkezem,
Hüségedre magam' le-kötelezem,
Édefednek ki-magamát nevezem.

*

1. Kuku: Kuku! Kukutskám!
Szállj már hozzám, Madarkám,
Mikor tsalogatlak,
Sípotskámra hívlak:
5 Kélfzen vár már kalitkám.
2. Nem adnálak ezüftért,
Drága Kárbunkulusért:

10 Szívem! nem adnálak,
 'S már el-fem hagynálak
 A' Világnak kintséért.

3. No! no! no! Hát! vagy jöjj-el;
 Vagy szívemet-is vidd-el:
 Mert szép személlyednél,
 Drága Termetednél,
 15 Anya, szebbet nem nevel!

4. Ne gondolj már el-válást;
 Mert szeretjük már egy-mást,
 Bár csak repülhetnék!
 Szárnyaimra [!] kelhetnék,
 20 Hadd tennék egy fordulást.

*

1. Gyors kereken forgó Világ' tündérsége,
 Sebes szárnyan járó tsalfa szívefsége,
 Szívemet febhető szörnyű kevélysége,
 Jaj miként tsalogat mindent ékefsége.

5 2. Édes lépes-mézzel jaj miként tsalogat,
 Álnok szerelmére melly szépen hívogat,
 De keferű mérget majd miként ofztogat,
 A' vefzedelemre majd ajtót nyitogat.

10 3. Ritka, oh! melly ritka az igaz szerelem,
 Melly utá* [!] ne fullon örök vefzedelem,
 Ezt az Ifjúságban gyakorta fel-lelem,
 Hanem próbáltam is, még-is úgy képzelem.

4. Ennek álnokságát fenki ne tsudálja,
 Bátor fok szép szókkal ő magát kínálja,
 15 De az a' fok jajnak úttyát meg-találja,
 Jaj! jaj léfzen annak, a' ki ezt próbálja.

5. Látom sűrű könyve áfztatja ortzáját,
 Melly meg-is hervafztja annak szép rózsáját,
 Keferves jajoknak bőviti lármáját,
 20 Ha ki meg-tsókota ennek gyenge száját.

6. Tégedet mind addig szeretlek, míg élek,
 'S míg az én testemben sátoroz a' lélek,
 Rajtad kívül foha fenkit bem szemlélek,
 És hogy engem' meg-vefs, már többé nem félek.

25 7. Elébb a' tengerek fenekig apadnak,
 Az égi tsillagok a' földre le-húllnak,

E' földnek határi meg-alatsonúlnak,
Míg szép dítséretid számbol ki-fzorúlnak.

30 8. Könnyebb a' kő fiziklát lágy viazfzáz tenni,
A' tenger fok vizét egy kalánba venni,
Árva életemnek az halálra menni,
Mint sem fizeméllyedről feledékeny lenni.

35 9. Avagy ha el-hagyfz-is, úgy én mit tsinállok?
Barlang, havaókra völgyekre sétálok,
Virradván a' magas kő-fiziklára állok,
'S te néked szép fizivem fok jókat kívánok.

40 10. Zendüljenek-fel bár ellenem az egek,
Bár borítsanak-el a' sűrű fellegek,
Jőjjenek záporral a' rút fergetegek,
Ezekben is veled fo ha nem rettegek.

11. Illyen virág terem a' Vénus' kertében,
Illyen rózsza terem ennek erdejében,
Enged ennek minden míg buzog vérében,
Valaki bé-lépvén álnok szerelmében.

*

1. A' Szerelem olly lép, Ha ember belé lép, Meg-rútítja szépségét :|:
Mosdjon ámbár kétfzer, Akár hetven-hétfzer, De régi tisztességét,
Sem Piktör, sem Borbély, Vifzfza femmi fortély Nem hozza Szüzefségét.

5 2. Mit ád a' mofolygás, Szorított kéz-fogás. Szerelmes Hideg-lelés :|:
Szerelem' harmatja, Piros ajak' tsókja, Ama' fris ölelgetés;
Fel-péNZ keveset ér; Annyi érte a' bér, Hafznál tsak mint péNZ-pengés.

3. Sőt az egéfségnek; Piros rózsza-fzínnek, Szerelem hervafztója :|:
Ez a' régi Kintsnek; Jófzagnak, mindennek Igaz el-pufztítása,
A' szép betsületnek, Jó hírek, 's [!] névnek Szennyel bé mázolósa.

10 4. Tovább'-is túródom, fzóllni meg-nem fzünöm Fújjon alsó, felső-fzél :|:
Ofz, [!] tavaFz, meleg nyár, fzólljon velem ámbár Bizonyította kemény Tél,
Mondom bóldog ember, Gazdag mint a' Tenger, A' ki a' Vénuftól fél.

*

5 Ritka búza, ritka, mellyben konkoly nintsen,
Ritka fizerelem az, mellyben hiba nintsen,
Szerelem, fizerelem, átkozott fizerelem!
Miért nem termettél a' füz-fa levelén,
Hadd fizakafztott vólna minden fizegény legény,

Én-is szakasztottam, de el-fzalasztottam
 Sárkám! Sárkám! tsókold meg az ortzám,
 Én-is meg-tsókolom Vasárnap dél után.
 Adj egy tsókot ró'sám, kettőt adok érte
 10 Jaj nem merek szívem, mert meg-vernek érte.
 Ne félj ró'sám! ne félj, bennem ne kételkedj,
 Balúl kérlek róllam főha fe vélekedj.

*

Katona életet fok legény kerüli,
 A' Katona ruhát fok Anya kefergi,
 Ha tudtad határát rövid fzerelmünknek,
 Hálót mért vetettél szabad életünknek,
 5 Én előttem nem más, te tettél fogadást,
 Hogy én rajtam kívül te nem fzeretel mást.
 Kefereg a' lelkem, érted szívem búsul,
 El-vettél mátkául, itt hagyta árvaúl,
 Az Isten ne mentsen a' Budai vártúl,
 10 A' Ferentz Tsáfárnak fzurke mondérjától.
 Széles-víz a' Duna keskeny palló rajta,
 Nem merek rá menni; mert le-esem rólla,
 Kár vólna még nekem véletlen meg.hallni, [!]
 Egy hitvány leányért magam el-veszteni.

*

1. Sír az egyik szemem, a' máfik könyvezik,
 Mert az én édesem rólam felejtkezik.
 Sirjatok hát ti-is édes két fzeim,
 Áztásatok sűrűn az én két ortzáim.
- 5 2. Majd le-vilzi Isten a' szép fényes napot,
 Setétségben hadgya a' fzegény parafztot.
 Fel-deríti Isten a' fényes tsillagot
 Hogy rakhañon minden fzegény jó afztagot.
- 10 3. Mikor a' szép hajnal már frissen ki-derül,
 Akkor az én lábom kengyelembe merül,
 Lóra Tsikós, lóra, el-fzaladt a' ménes,
 Tsak egyedül maradt a' pányván a' nyerges.
- 15 4. Keresi, keresi, de semmit nem lele,
 Jártában, költében talál egy tsapfzékra
 Galambom Tsaplárné erefzfz-bé engemet,
 Biz én nem erefztlek, nem tudom nevedet.
5. Tsikos vagyok biz én galambom Tsaplárné
 Kérlek a' nevedre nem erefztel-é-bé,

20 Bizony nem bánom én monda a' Tsaplárné,
Nintsen nékem Uram, nem szabad jönni bé.

6. Árva vagyok, árva, én vagyok az árva,
Áldja-meg az Isten, ki az árvát szánja.
Búval és bánattal élem világomat
Búval terítették az én asztalomat.

*

1. Házaamhoz tanúltt egy fetske,
Melly én hozzám szelídetske,
Mert énnékem kedvefetske,
Nem rug nem, döf, mint a' ketske.

- 5 2. Nints fenkinek abba kára,
Hogy szokott házaam' héjjára,
Mert itt talál jó gazdára,
Ha mulatoz még fokára.

- 10 3. Meg-hagyom házaam népének,
Hadjanak békét fészkének,
Hadd leheffen szegénykének,
Maradása életének.

- 15 4. Ki-fut néha az határra,
Gazdájának bofszújára,
De vízfőz-tér nem fokára,
Kívánatos szállására.

- 20 5. Édes Fetském! de rég' várlak,
Hidd-el, hogy jó szívvel látlak,
Szívem' rejtekében zárlak,
Már onnan ki-fem botsátlak.

6. Édes Fetském! maradj velem,
A' mit akarsz, azt mivelem,
Hajlékom néked szentelem,
Veled töltöm nyaram, telem.

*

1. Ki sütött a' Nap' sugára,
Szeretőmnek ablakára,
Ragyog szép Tsillag módjára,
Tündöklük gyémánt ortzája.

- 5 2. Ne vész-ki szívem szívedből
Édes kintsem szerelmedből,

Nem szóllottam illetlenül,
Ne haljak-meg véletlenül.

- 10 3. A' Méhetske virágokról,
Édefséget fzed azokról,
Én-is piros ajakidról,
Gyöngy tsókokat fzedek arról.
- 15 4. Óh te erdő be magas vagy,
Szép szerelmem de mesélze vagy,
Ha az erdőt le-vághatnám,
Szép szeretőm' meg-láthatnám.
- 20 5. Bizony nints annál drágább kints,
Mint kinek szeretője nints,
Nem fekszik-le fíralommal,
Nem kél reggel bú bánattal.
- 25 6. Talám azt tudod, hogy bánom,
Hogy fzívedtől meg-kell válnom,
Im' ez én előttem álom,
Mert szeretőm kettő, három.
- 25 7. Tsak a' ró'sám nekem nehéz,
Hogy téged ölelget más kéz,
Az én fízemem távolról néz,
Hidd-el bizony nekem nehéz.
- 30 8. Nintsen annak semmi búja,
Ki szeretni nem tud foha.
Vagyon annak nyavalyája,
Ki szeretőjét nem látja.

*

Gondolatim fűnnyetek,
Kínaim ne gyűljetek,
Eízembe fe juttasátok,
Az órákat kik el-múltak,
Légyen elég hívségem
Kit tenéked fízenteltem.

Az idő el-enyészett,
Minden kedvem el-vezett
Hová lettél vígafztaló,
Bús fízívetem meg-nyugtató,
Gyáfzban borúlt víg fízívetem,
El-maradt kedves Hívem.

Hívségemet fízvednek,
 Áldoztam hívségednek,
 Hogy szolgálak életemmel,
 Kezed' kaptoltam kezemmel,
 Tifztellek tsókokkal,
 Bizonyítlak azokkal.

Azért ne kérd fízívetem,
 Mi lelte bús fejemet,
 Mingen [!] erőm el-veztettem,
 Tsak kínokra fízülettettem,
 Nem reménylek femmi jót,
 Mert úgy élek mint egy hólt.

Ámbár tölled a' fors zár,
 De fízíved elmémbe jár,
 Távol léted Laurufomat,
 Gyáfzba hozta vígságomat,
 De reménylem, meg-vídúl,
 Dolgom még jobbra fordúl.

Oh hát hívségeddel, [!]
 Költsönös húségeddel,
 Szívem febeit enyhítsed,
 Fájdalmimat könnyebbítsed,
 Ne duplázd pártoláffal,
 Vég frigyét ne köfs máffal.

Szentelem kis fízívetem,
 Tsak néked hívségemet,
 Ámbár most nem láthatlak-is,
 Szívvel léfzek hozzád még-is,
 Mert te vagy az a' hív, [!]
 Kihez léfzek mindég hív.

Hóltom után síromra,
 Kérlek, jegyezd-fel arra,
 Hogy ebben a' fetét fírben,
 Fekszik egy fízív hívfégében,
 Melly egy fízívtől meg-vála,
 Lett véletlen halála.

*

Szebb vagy Ró'sám Diánnánál,
 Pünköfti piros ró'sánál,
 Pallás, Vénus Kis-Afzfzonymál,
 Magadnyit nyomó aranyánál.

Te vagy Ró'sám én galambom,

Hélikon hegyén én dombom,
Kebeledben van két gombom,
Mellyel szívem vígalztalom.

*

Elek újra, Napom derült,
Mert kedvesem hozzám került
El-jött éltem' drága dija,
Víg kedvemnek ő vólt hijja.

Szárnyait néki engedte,
Kupidó hozzám vezette,
Itt vagy; lábaidhoz engedd,
Le-borúlok, mert érdemled.

Tudom, útatad irígység,
Gátolta titkos ellenség,
Tsalárdsággal minden próbált,
Állandóságod triumfált.

Te kis Bajnok, szép Amazon.
Méltán örvendezhetfz azon,
Hogy tsak hűség vólt gyámolod,
Még-is irígység 'sámolyod.

Laurust érdemlefsz fejedben,
Zöld pálmát hó-fzín kezedben,
Tegzes Nimfák' feregében,
Úlj ditsőség' fzekeében.

Értem mindeneket tettél,
Vexás viadalt fzenvedtél,
Méltó vagy, hogy fzeméllyednek
Óltárt építsek nevednek.

Érted hidd-el fzemélyemet,
Fel-áldozom hűségemet,
Nállad nélkül soha szívem,
Másé nem lefzfz bizony nem nem.

*

Palatinusi Nóta.

1. Árva szívem nyögésit,
 Hív szíved' kefergésit,
 Óh vajha te hallgatnád!
 Vagy mezfízeről láthatdnád!
 5 Melly nagy baj, kinos jaj!
 Érzi szívem szüntelen,
 El borít, úgy szorít,
 Győznöm hogy lehetetlen:
 Sohajtáfsal kesergek,
 10 Nyúyodalmat [!] nem lelek,
 Oh jaj FATUM! vefs véget,
 Mert tüze nagyon éget.

2. Szeretetedben élek,
 Tőled még-is jaj félek,
 15 Nintsen a' ki fegítsd,
 Fájdalmimat enyhítse,
 Sohajtlak, ohajtlak,
 Szívedet nem találom:
 Kerefek, nem lesek, [!]
 20 Ez az én nagy halálom,
 Nintsen olly szempillantás,
 Mellyen rajtad kívül más,
 Jutna gyáfzos szívemben,
 Velem van egyetemben.

25 3. Mást a' szívem nem esmér,
 Nálad nélkül nem-is él,
 Mert tsak tiéd egyedül,
 Tsupán melletted enyhül,
 Több olly kints, sohol nints,
 30 A' hol nyúgtát [!] találá,
 Tsak rebeg, úgy lebeg,
 Mint a' repülő Gállya,
 Oh! jaj kinos fájdalom!
 lefz-é még nyúgodalom!
 35 Tsak akkor lefz' ha halál,
 Rajtam fordítást talál.

*

Azon Palatinusi Nótára.

1. Kegyes Tavafz Rózsámat,
 Véle páros ortzámat,
 Kertetskémbe műlatja,
 Öröm könyvem' hullatja,
 5 gyöngy Alak, tsókollak,
 Sebet ejtefz szívemen,

- Szomorú háború
 Tsoporta gyűl fejemen:
 Im' a' Rózsa illatja,
 10 Mosolgyó [!] rajzolatja,
 Kedvelteti kertemet;
 De fonnyasztja él'temet.
2. Mert Tulipán Ágatska,
 Széllyel játzó fálatska,
 15 Rózsa közt emelkedik,
 Módoson nevelkedik.
 Nyújt szép fízint, Hozzá ínt;
 De illetni nem merem,
 éketség. Fő szépség
 20 Kertemben jól esmérem,
 Kígyó féfzkel tövében,
 Alnokságnak nevében,
 Nem lehet hát el-érnem,
 Még-is csak klet dítsérnem.
- 25 3. Oh Tulipán Alakom!
 Tsókot rak rád ajakom!
 De füstbe megy örömöm:
 Mert magam' azon töröm:
 Szakad é, Akad é?
 30 Gondok után víg napom?
 Ez szép fízál, Szem közt áll,
 Kertemben Tulipánom,
 Oh természet' munkája,
 Artatlanság' dajkája!
 35 Enyim vagy, le-fzakasztlak,
 Rózsa-tőre akasztlak.
4. Úgy kötök új bokrétát,
 Fejemre öröm pártát,
 Benne fog illatozni,
 40 Rózsámmal illatozni,
 Egy Virág, Gyümöls ág,
 Melly nem lehet kedvetlen,
 Mert neme, érdeme,
 Kertben betsülhetetlen.
 45 Üst arany, és briliánt,
 Szivek! tántza kints gyémánt,
 Többet nálam nem tehet,
 Ha fziv ilyen? [!] ültethet.
5. Hüs árnyékban le-fekfzem,
 50 Gyönyörködöm, igyekfzem;
 Lantom hangra intézem,
 kertetském körül nézem,

55 Enekem énnékem,
Sokkal örvedetesebb,
Mint a' kints, ha az nints,
A' mi kellemetesebb,
Nem lel a' fziv enyhülést,
Sem femmi könyebbülést,
60 Ha az arany faggatja,
Tulipánnyát fzaggatja.

6. Oh most nyiló Rózsátskám!
Gyönyörű violátskám,
Gynge liliom fzálom!
65 Drága kints vagy én nálam!
Hiatzint, Melly szép fzing,
Adfz, 's vigafztalfz engemet,
Nézd búmat, Hald fzómat,
Illatoztasd kertemet.
70 Im hervad Tulipánnom,
Sorsát felettébb bánom,
add ültefsem kertemben,
Lefzek [!] nyúgott életem.

*

1. A' Violát akkor fzedik,
mikor reggel harmatozik,
Én fzívem-is akkor nyúgfzik,
mikor veled múlatozik.
- 5 2. Keservesen jut efzemben,
A' midőn ötlik fzivemben
Veled-való múlatásom,
Szeretetem, és [!] barátságom.
- 10 3. Jaj édesem! mit tsináljak,
Szerelmedtől el hogy váljak:
de már látom, hogy el-válok,
Veled többé nem sétálok.
- 15 4. Munkában fokfzor karjaim,
El-fáradtanak tagjaim:
De ha vállodra tehettem,
mindjárt egész újjá lettem.
- 20 5. Oh melly fokfzor tanítottál,
Mit nem tudtam meg-mondottál:
Tréfáiddal újjítottál,
öröm', vígaftságom vóltál.

6. El-hidd, el nem felejtelek,
Míg bennem egy tsepp vért lelek,
Jóságodért emlegetlek
Hidd el mint [!] holtig szíretlek.
- 25 7. Meg-hervadott bennem a' vér,
Melly tégedet mostan-is kér:
Ámbár tőled el-távozom,
De mással nem barátkozom.
- 30 8. Fáj a' szívem, búslakodik,
midőn róllad gondolkodik,
Könyves szímemnek melyly nehéz,
Hogy többé szímedbe nem néz.

*

1. Nem adnálak e' világért,
A' Budai rósz Vásárért,
A' Vásárral mit tsinálnék?
De te veled el-lakhatnék.
- 5 2. Vas a' patkóm, Réz a' széze,
Szeretőmnek kék a' szíme,
Ha a' Feltőhez vihetném,
Feketére meg-feltetném.
- 10 3. Náni! Náni! szívem Náni!
Be szíretnek veled lenni,
Veled egygyütt jádzodozni,
Mint virradtik múlatozni.
- 15 4. Pest mellett egy szép Kertetske,
Ott lakik egy szép menyetske,
Hol a' legény, nem újj fetske,
Kit kéfzen vár a' mennyétske.
- 20 5. Meg mondtam már a' Náninak,
Tartson szíretőt magának,
Ne tartson mást bolondjának,
Vegyen bolondot Urának.

*

1. Tsak a' nékem keserves,
Hogy Szeretőm beteges,
Édes Rózsám! ne halj-meg,
Szerentsémre maradj-meg,

Szerentsémre maradj-meg.

2. Vélzek néked kötőt, [!]
Tzitz kártony Elő-kötőt,
Fejér Fátyol-kefzkenőt,
A' Lábodra Tzipellőt.
3. Im' hol jő az aratás
Én-is úgy élek, mint más,
Én sem léfzek heverő,
Kafza', Kapa' kerülő.

*

1. Állj-meg Rózsám egy szóra,
Nem a' világ egy óra,
Nem szorúltam tsókodra,
Majd el-mehetsz dolgodra.
- 5 2. Gyere-be te friss legény,
Együnk ketten derellét,
Hát a' Gazda mit egyik,
Egyék korpa tziberét.
- 10 3. Ím' hol jön már a' nagy tél,
A' Kissaszszony mivel él,
Tormát reszel, úgy elél,
Az-is pedig ha ki kél.
- 15 4. Majd el-jön a' meleg nyár,
a' Kissaszszony miben jár,
Nints kantusa, de nagy kár,
Már is pedig kérőt vár.
- 20 5. Héj Tubáné, Gubáné!
Enyim vagy te nem másé,
Nem a' Thúri Gujásé,
Sem a' Tsáti Kanászé.

*

*

Ad nótam: *Ne fzmorkodj légy vég &c.*

1. A' tseresnye érik,
Szűrömet is kéri,
Hej, fzőke leányok,
Piros tulipányok.
- 5 2. Megházasodnám én,
Ha Erzsókom' képén,
Szeplők nem vólnának,
Így kellene [!] Pistának.
- 10 3. Beteg az én rózsám,
Nem is tékinthet rám;
Gyógyítsátok egek,
Azt a' kit fzeretek.
- 15 4. Tegnap ablakában,
Erszók [!] udvarában,
Hej, bagoly ordított,
'S engem' fzmorított.
- 20 5. Talán Erzsókomnak,
Szerelmes mátkámnak
Holtát füttyögeti,
'S a' sírba temeti.
- 25 6. Istenem, Istenem,
Oda lefz mindenem,
Ha meghal Erzsókom,
Oh édes Erzsókom!
- 30 7. Tsak egy fzőrötském van,
Ott függ a' fzurdikban,
Fehér várott vettem,
Hogy katona lettem.
8. Od' adom fzőrömet,
Véle az üngömet,
Tsak Erzsók maradjon,
Tsak Erzsók maradjon.

*

Ad Notam: *Vígan élem világom míg virít.*

1. Gyáfzos napom fíratom,
Kínom' kisem mondhatom;

Tsak a' vén tölgy hűssében
Hal szívem keservében.
Nem sokára tán már meg is bolondúlok,
Ha jajos forsomból ki nem szabadúlok.

2. A' táborba útazott,
Ki vélem múlatozott;
Vilíza sem jön többé tán,
'S így hágy el engem árván.
Tsak egyízer ölelt meg, azzal a' lóra ült,
'S a' Frantzia sereg elejbe bátran dült.

3. Könnyez az én báránykám,
Ha ugrálva tekint rám;
Lábaimhoz esik le,
Sír én is sírok véle.
Óh Andrim talán már a hartzban megholtál,
'S nem léfz vígafztalóm, ki hajdan a' vóltál.

4. Édes Andrim, kedvesem,
Haza jöttödet lesem!
Kalapodhoz pántlikát,
Vettem piros bokrétát.
Megölellek, 's talán majd el is ájúlok,
Kereftes mellvedre ha majd leborúlok.

✻

1. Budáról jön most a' pósta,
Be lafsan máfz, ugyan lusta,
Tán Zsuzsinak szeretője,
Beteg, talán fáj a' feje.

2. Terem, terem egy kis lenem,
Ott kint szárad a' kenderem,
De Pannám nem fony gatyára,
Tsak úgy morog az urára.

3. Ha elfzembe jön a' minap
Mikor öszve adott a' Pap,
Tsak úgy fázok; a' bundám is
Kevés meleget ad rám is.

4. Engem ne híjj leány ágyba,
Mert elmegyek a' pajtába,
Gyere velem, ott elleszünk,
Ha jó gulyásos húst efzünk.

5. A' mézfáros most vág marhát,

Nyom egynehány ezer mázsát,
Vegyük meg hat [!] a' tüdejét,
Kintsem, együnk ma petsenyét.

20

6. Ne vedd kintsem a' tüdejét,
Inkább a' virágos szegjét,
A' tüdőtől meghalhatunk,
A' szegjétől felpuffadunk.

✻

1. Menj szívetőm' ablakába,
Bújjál rózsámnak ágyába
Te kis fetske; 's azt üzenem,
Hogy őtet most is szeretem.

5

2. Jöjjön hozzám vatsorára,
Szívesen elvárom mára,
Tsak hogy egy pár tsókot adjon,
‘S kedves szeretőm maradjon.

10

3. Jó Nefzmelyi bort hozattam,
Afztalom' tele rakattam
Rétesekkel, pogácsákkal,
Sárga veres violákkal.

15

4. Ne firánkozzál szüntelen,
Jobb bizony örüljél velem,
A' lutriból harmintz négyet,
Kihuzták a' nyoltzvanhetet!

20

5. Én nyertem el Tsázfár pénzét,
El is hoztam ám erfényét,
Kezet fogjunk nem fokára,
Talán mindjárt Karátsonra.

6. Jőjj el hozzám vatsorára,
Találsz egy gazdag mátkára,
Megmutatom a' kintsemet
'S néked adom mindenemet.

✱

1. Peti, Peti mit csináltál,
Hogy Zsuzsival megkínáltál?
A' szép Zsuzsit nékem adtad,
Moft meg tőlem elragadtad.

5

2. Ezért egy szép bárányt kértél,

És te tőlem kettőt nyertél;
Még is megtsalfz, te hitetlen,
Várj, de nem maradsz büntetetlen. [!]

- 10 3. Tudod Zsuzsit mint fzeretem,
 Éрте gatyám' is levetem;
 Zsuzsi kintsem, hová lettél?
 Ah, de minek is fzülettél!
- 15 4. A' rózsa be fzépen nyílik,
 De fzívem búval eltelik;
 Szebb vagy Zsuzsim a' rózsánál,
 Szebb a' fárga violánál.
- 20 5. Éjjel is véled álmodok,
 Megnyerésedben fáradok;
 De elűzől álmomban is,
 'S rám sem nézel, kedves hamis.
- 25 6. Hogy először tsókot adtál,
 És az ágyba elragadtál,
 Nem tudod miket ígértél?
 'S én tőlem is miket kértél?
7. Nékem feleségem lefzel
 Azt mondtad, 's gazdává tefzel;
 Megtsaltál, de fzeretnélek,
 Ha még megkeríthetnélek.
- 30 8. Gyere Zsusim, [!] fzip angyalom,
 Itt az ölemben tsókolom
 Kerek fzátskád', fima ajkad',
 Gyere tartsunk lakodalmat.

*

1. El-húzták a' takarodót nyoltz órára,
 Ama nyalka Betyároknak boszszújára;
 El kell menni el-kell,
 meg kell válni meg-kell,
5 a' rózsámtól.
2. Órízd [!] magad, gyóts pendelyed, a' gatyától,
 Fejér melyed, gyenge tested, a' Betyártól,
 Gyolts pendelyed árrát,
 le-teszem a' díját,
10 Gavalérrúl.

*

1. Be szépen ég az a' gyertya,
De szép barna legény tartya,
Ha az Isten nekem adja,
nem kell senki száz arannya.
- 5 2. Be szép a' szeretőm szeme,
Be szépen néz az emberre,
Hogy én majd meg-halok érte,
hogy én majd meg-halok érte.
- 10 3. O te kis lyán be meg-nőtél,
Be kár hogy férjhez nem mentél,
Mentem volna de nem vették, [!]
Talán el-is felejtették. [!]

*

Szerett engem Elek János,
Tudgya már az egész város,
Lám meg-montám [!] ülj a' lóra,
Ne hajts a' trombita fzőra.

*

- 5 Kertemben van egy fa,
Szár az ág van rajta,
Mikor az ki - virit,
Akkor lések tied,
Eszem-adta.

*

1. Haja haja magam roja,
Szeretőmnek göndör haja,
Bár olyan göndör ne volna,
inkább nem kapnának rajta.
- 5 2. Közel vagyok Áfiához,
Szeretőmnek az házához,
Alatta foly.el a' Gyarmat,
Mindég rám hullott a' harmat.
- 10 3. Nem ditsérem, mert szép, Mint hajnali tsilag, [!]
Angyalka módgyára, Ki előttem ballag,
Neveti hogy kérde, Hol lakol gyöngy alak,
Két szép szemeivel integett [!] úgy ballag.

*

1. Elment a' Tyúk vándorlani,
nem jó haza többet tojni:
Tsillagom, galambom,
rád illik a' tsókom.
2. Felült a' Tyúk az ülőre,
hegyes túró lett lelőlle:
Tsillagom, galambom etc.
3. Majd haza jön sülve főve,
majd meg-együk téjfölözve:
Tsillagom, galambom etc.
4. Amott vagyon sülve főve,
nem ül többet az ülőre:
Tsillagom, galambom etc.
5. A' vak Imre kutyát lopott,
abbúl dudát tsináltatott:
Tsillagom, galambom etc.
6. Marcsó Imre bársony nyereg,
nem ül ebbe minden gyerek:
Tsillagom, galambom etc.
7. Az ül ebbe a' nyeregbe,
kinek Bankó van zsebjébe:
Tsillagom, galambom etc.
8. Nem messze van ide Eger,
vígán alá bújt az Egér:
Tsillagom, galambom etc.
9. Szeretőmnek neve Maris,
az kár benne hogy ő hamis:
Tsillagom, galambom etc.
10. Egy szem búza, és két szem rózs,
édes kintsem most most mest moss: (!)
Tsillagom.
11. Kertek alatt egy döglött ló,
a' purdének ez igen jó:
Tsillagom, galambom etc.
12. Édes rózsám rám ne ne vess,

látom vagy igen szerelmes:
Tsillagom, galambom etc.

13. Édes szívem óh drága kints,
kegyes szemmel reám tekints:
Tsillagom, galambom etc.
14. Kalamajka de tsunya tántz,
van bugyogón bezeg sok rántz:
Tsillagom galambom.
15. A' Magyar nadrág szépen áll,
ha a' Szabó helyesen var:
Tsillagom, galambom etc.
16. Nem szeretem én a' Nánit:
mert sokszor engem háborít:
Tsillagom galambom etc.
17. Hanem szeretem az Agnest,
mert ő olyan mint az Mágnes:
Tsillagom, galambom etc.
18. Ez az Ének óh de tarka,
kinek füle és sem farka
Tsillagom galambom
rád illik a' tsókom.

*

1. Ha meg [!] nem ősmértelek volna,
Most fokkal jobb dolgom volna,
Ösmeretségnek özönnye,
Reám foha nem kerülne.
- 5 2. Tudod rózsám tied voltam,
Azt is pedig fokszor mondtam,
Feláldozom életemet.
Vedd szívedbe személyemet.
- 10 3. Arra pedig megesküfzöm,
Hogy fzeretni meg nem fzűnöm,
Még az halál bús homálja,
Szemeimet bé nem zárja.
- 15 4. Mikor katonává lettem,
Szilaj tsikót megnyergeltem,
Lábom az kengyelben tettem,
Magam az nyeregben ültem.

5. Lovam lovam fakó lovam,
Ne végy engem az Táborban,
Ne végy engem az táborban,
20 Inkább végy el az lógerban.
6. Térdgyik áll az lovam vérben,
Magam üllök az nyeregben,
Nap fűti az oldalamat,
Hervafztya piros ortzámat.
- 25 7. Házom előtt folyik a' víz,
Már én hozzám mindenkor bízz,
Ha nem bízol nem ér semmit,
Nem szeretek én már senkit.
8. Most fétáltam egy szép kertbe,
30 Körül jártam még sins estve,
Bár tsak hamar estve lenne,
Hogy galambom hozzám jönne.
9. Bévan az Erdő kerítve,
Még is kijöutten belölle,
35 Kintsem rózsám maradgy benne,
Ne jójj ez idegen földre.
10. Fölsütött az nap fűgárja,
Galambomnak ablakjára,
Kinyílt a' rózsza magába,
40 Szőke legény kalapjára.
11. Anyám Anyám édes Anyám,
Édes fölnevelő dajkám,
Születésemnek örültél,
Pogány karokra neveltél.
- 45 12. Meny előllem álnok madár,
A' kit szívem régen útál,
Bár tsak Anyád kis korodban. [!]
Zárt volna bé Koporsóban.
13. Álnok vagy te álnok hitű,
50 Óh te gonofz természetű,
Úgy fzaradj el mint a' fzekfű,
Mért voltál te hamis szívű.

*

1. Komáromból jön az Első,
Onnand jön az én Szeretőm,
Ömelgeti a' kalapját,

Vélem kívántattya magát.

- 5 2. Vesd le Rózsám köpönyeged,
Hadd tántzoljak egyet véled,
Nem vetem le köpönyegem,
Mert énnékem elkell mennem.

- 10 3. Eluntam már hozzád járni,
Sáros uttzát gázolgatni,
Hídat fogok tsináltatni,
Azon fogok hozzád járni.

- 15 4. Nyújtsd ki babám jobb kezedet,
Ne fzmoríd a' fzívemet,
Úgy is elvan bádgyadozva,
Tőled Angyal elvan téltva.

- 20 5. Pesten jártam Oskolában,
Térdig jártam a' rózsában,
Lehajoltam fzakajtottam,
Szőke galambomnak adtam.

6. Akár élek akár halok,
Tőled rózsám el nem válok,
Én is olyan fzőke vagyok,
Éppen hozzád való vagyok.

- 25 7. Halja-é kend Miska Zsidó,
Van-é kendnek pirosító,
Én galambom igen fārga,
Rá megy ezer forint ára.

- 30 8. Elesett a' lúd a' jégen,
Majd fölkel a' jövő héten,
Öfzve üti a' bokáját,
Úgy fzedi öfzve a' tollát.

- 35 9. Egyik uttzán lemennyen kend,
A' másikán följöjjön kend,
Mi hozzánk is bējőjjön kend,
Minket is megkerefsen kend.

- 40 10. Aranyosi Nádas Berek,
Az én fzívem ott kesereg,
Ne sírj babám ne keseregj,
Kérd az Istent tied léfzek.

11. Hajad olyan mind [!] a' kökény,
Szemed ragyog mind a' Napfény,
Szép ortzádra adok tsókot,

Mert én vagyok te galambod.

Keservesek, panaszdalok

*

Ad Notam: Hól vagytok Pegafus, &c.

1. Buban én életem fíralomban habzik
örömmim pálmája immár nem virágzik,
fokan én keserves életemet nézik,
de ettül azoknak irígységek *hízik*.
- 5 2. Indúljatok tehát keserves panaszim,
áradjatok böven én köny-hullajtáíim,
moft zengedezzetek kemény jajgatáíim,
fájdalomra méltó fok foházzkodáíim.
- 10 3. Bóldogtalan óra, mellyben ez világra,
fzülettettem, ilyen nagy keserves búra,
nem fordul én forfom a' mint látom jóra,
fietnek mindenkor irígyim káromra.
- 15 4. A' midön Rósára fordítom fzememet,
gondolkodáíimban nem érzem fzívemet,
vefzejtem kedvemet, fogyalztom fzívemet,
ebben mint tükörben látom életemet.
- 20 5. Mert valamint rófa nintfen tövis nélkül,
úgy az én fzívem-is nints bú-bánat nélkül,
fok fíralmim miatt piros orczám kékül,
tfak egyedül várok vég órát Iftentül.
- 4 bízik [értelem]
- 12 irígyem [értelem]

*

*Magyar Ének, keserves Magyar Notára,
mellyben a' ki az, fíraffa magát.*

1. Világ eleiben támafztom ügyemet,
Ki vigafztalja-meg keferült Lelkemet,
Ki elégeli meg fok fzenvedésemet,
Ki gyógyittya 's köti-bé nagy sérelmemet
- 5 2. Mint Tavazfzfal essök, könyveim áradnak,

Mellyek folyáfitól fzeimeim fáradnak,
 Ortzáim mert többet áznak mint fzaradnak
 Keferves bánatok jaj egymásnak adnak.

- 10 3. Látaffam bár ugyan könyveim gátolni,
 Belső febeimet *rejteni* 's titkolni,
 El-fzokta a' Szivet a' fzem-is vádolni,
 A' Sziv nehézségét terhes Paláftolni.
- 15 4. Vajha el-érhetném fzivem kívánságát,
 Tölthetném valaha éltem vigafságát,
 Nem kívánnám foha fenki Uraságát,
 Tsak látnám zöldülni Ifjuságom ágát.
- 20 5. Könyv-húllatáfimmal éfzem falatomat,
 Naponként nevelem búmat, 's bánatomat;
 Hervaftom fzüntelen fzip Ifjuságomat,
 Nem reméllem foha fzabadulásomat.
6. Bár fzabadságomba kevefet élhetnék
 Melyben tsendefséget magamnak vélhetnék
 Szivem sértegető fzóktól nem félhetnék
 Tsendes, 's vig órákot valaha érhetnék.
- 25 7. Régi fzabadfágom 's kedvem el-van zárva,
 A' jó kedvtől vagyok megfolfztatott árva
 Sirok Koporsómig 's vefzödöm fenn-járva
 De reménylem 's élek fzabadulást várva.
- 30 8. Éjjel Nyoszolyámat siráffal áfztatom,
 Nappal könyveimet ruhámmal itatom,
 El-múlt napjaimat tsak titkon fíratom,
 Máfok elöt ambár gátlom 's nem mutatom
- 35 9. Gyakran máfok elött jó kedvet mutatok,
 Titkon fzeimeimből fok záport húllatok,
 Bút vetek Szivembe 's bánatot árafztok,
 Jaj már el-gyengültem 's majd nem-is fzolhatok
- 40 10. De a' mint Iftenek tertzik bár úgy légyen,
 Tsak hogy kegyelmében engemet bé-végyen
 Bánatos éltemet ne boritsa fzipgyen,
 Végre kebelében Magához bé-tégyen.
- 7 mind [értelem]
 10 el-rejteni [szótagszám]

*

1. Jaj kinomat ki-nem befzélhetem,

Tsak nagy nyögve fájdalmat szenvedem,
 Mellyért bizony majd meg-eméltetem,
 Tsak halgatok, tsak hallgatok, és ki-nem jelentem.

- 5 2. Oh tsak tűrve kell világon élnem,
 Vigasztaláft mivel kell keresnem
 Sok bánatot örömmel szenvednem,
 Bár lehetne, bár lehetne egyfzer menekednem.
- 10 3. Szívem egyszer bár tsak vigadhatna,
 Tsak egy óra szempillantás vólna,
 Bút bánatot melly nékem nem adna,
 Nyugodalmat, nyugodalmat magának találna.
- 15 4. Elmem sem talál módot már ebben,
 Mert el-merült nagy keserűségben,
 Tellyes bizony van nagy gyötrelemben,
 Eméltödik, eméltödik, mert vagyok ínségben.
- 20 5. Partról *hajóm* hát szélnek erefztem,
 Búval rakott kormányát vezetem,
 Vitorláját bánattal szépitem,
 Siralommal, fíralommal, fel-is ékefítem.
- 25 6. Hatalmas Isten vezesd te szolgádat,
 Látod nyögve türöm ostorodat,
 Kegyelmeften mutasd malasztodat,
 Mutasd kérlek, mutasd kérlek, irgalmafságodat.
- 25 7. Ez bánatnak had leheffen vége,
 Tsillapodjék szívem, fok ínsége,
 Töled immár légyek meg-fegítve,
 Utamnak-is verfémennek-is légyen egyfzer vége.

17 hajómat [szótagszám]

*

Lengyel Nótára.

- 5 1. Szánom gyáfzos éltemet,
 ki adja-meg kedvemet,
 ki gyözi irigyimet,
 bizom tsak Istenemet,
 meg-is szánja szivemet,
 bokros búnak habjai,
 fok bánatim árjai,
 fel-nem dúlják szivemet.
2. Zárva vagyok mint madár,

- 10 tudom *Charon* már-is vár,
 irigy tengerében jár,
 parthoz juthat egyfzer már,
 Vitorlája mefzlze néz,
 nem borítja azt fzelvéfz,
 15 mérge léfzen lépes méz.
3. Él még az igaz Isten,
 ki vólt ottan az itten,
 reménységem más fintsen,
 fzegénynek ez egy kintse,
 20 ezt egyedül tekintse,
 muláfsák magokat,
 Contentálom azokat,
 fogják magok orrokat.
4. Nézze ki-ki tükörben,
 maga titkát fzivében,
 25 légyen biró ügyemben,
 úgy máft tégyen fzegyenben,
 nints jobb mód mint ezekben,
 bogár után indulnak,
 agyarságok el-mulnak,
 30 így az idők el-folynak.
5. Czukornál hogy édefebb,
 hiv fzeretet kegyefebb,
 máfok tudják kedvefebb,
 nintsen kellemetefebb,
 35 azért irigyliz az eb,
 egy tsonton hogy ragódnak,
 egy kontzon vonakodnak,
 mint az ebek ugatnak.
6. Zúg a' fzelvéfz ellenem,
 40 mint Eolus képtelen,
 hajótskámra fzüntelen,
 de meg-tartja Istenem,
 mind addig kell eveznem,
 végre hozza tzélomat,
 45 közelíti partomat,
 fel-hozza tsillagomat.
7. Így próbálta ezeket,
 ki írta ez verseket,
 próbált fok irigyeket,
 50 lokat fzenvedt illyeket,
 hamis tsalárd fziveket,
 de még-is talált egyre,
 irigyi fzegyenére,

contentáló fživére.

10 károm [III. nyomán jav.]

*

1. Indúljatok föld és egek verseimre,
Távozzatok setét felhők mezfzire,
Mert el-fogja tenger' árja,
fzünet nélkül fzívem' marja
5 kedvére.
2. Óh te világ' tsalárdsága miért kínzol,
Moftan téged élő nyelvem le-rajzol,
Sokat ígérfsz kevésse birfsz,
igereted mint lépés [!] méz,
10 hibázol.
3. Sokat fzaam nélkül való a' te híveid,
tsalogatod 's hitegeted fzíveit,
Ma ígérted, 's végbe vitted,
más nap ismét el-enyéfzlett
15 fzerentsém.
4. Ennyi idő forgásra már látom,
minden hafzontalan léted' fajdétom;
hizelkedtél hazudoztál,
engem' rútúl meg-gyaláztál,
20 sajnállom.
5. Fáradságim arra kézfzül egéfzlen,
miképp keleptzében ejtsen helyesen,
fáradtságim józanságim
fel-bújtottad, fzerentséim
25 egéfzlen.
6. Légyen ezer fogadásid nem hifzem,
én e' fzegény kis sorsommal elégfzem,
légyen azért kit kívánnya,
tsak hogy utóbb meg ne bánnya,
30 fzívessen.
7. Uralkodgyál a' hol tetfzik nem bánom,
tapafztallyad én fzívbéli fzoláfom,
jáborságim [!] buzgóságim,
Kerefztényi igazságim
35 ne láffad.
8. Próbáld-meg: bár ezer móddal nem bánom,
iffjúsági virágomat sajnállom,

- 40 tejet kértem mérget adtál
képtelenül meg-tsúfoltál
sajnálom.
9. Rólam vehettek mát [!] példát mind-nyájan,
jámbor életetek legyen igazán,
tsalárd világ' meg-vetését
45 fel-bontya ezer kötését
hamiflan.
10. Iftenemnek fel-áldoztam lelkemet,
föld-gyómrában hagyom tenni testemet,
nálatok emlékezetben
50 hagyom és örökség képpen
versemet.
11. Kívánnjátok talán tudni ki légyek,
's kitől eredett ez szomorú ének,
visgáljátok-meg verseimet [!]
55 's feltaláljátok nevemet
ki légyek.

Társadalmi tematika

I. Katonaélet

*

Katonaságra biztató Ének.

1. A' táborban jer pajtás,
Ha meg untad éltedet?
Ottan lészen jó tartás
Ott nem kínozod testedet,
5 Vége leszsz szántásnak,
Kínos aratásnak,
Ottan mannát ehetünk,
Malomban sem kell mennünk.
2. Szőlőt sem kell kapálni,
10 Hanem tsak éppen szedni;
Ottan jó bort ihatni,
Meg sem kell azt fizetni:
A' bor foly mint a' víz,
Kiben vagyon tokaj íz,
15 Ottan mihent ásétozsz,
Az Angyal pálinkát hoz.
3. Egygyik Angyal furuglyál,
A' másik pedig dudál,

- 20 Egyik ismét domborál,
Erre mindenik ugrál,
Síppal dobbal járnak:
Hipp hoppot kiáltanak! [!]
Ha meghevülsz némelykor,
Készen vár a' Jeges bor.
- 25 4. Felébredvén álmodból;
Kolbászt hoznak konyhából,
Ürmös bor is igen dül,
A' kappan is majd meg süll,
Hajdu káposztával,
30 Jól lakhatsz gantzával,
Kedved tartván sétálhatsz,
Avagy pedig kártyázhatsz.
5. Ebéd olly mint vatsora,
Még eltelik tíz óra:
35 Angyal néz a' torkodra,
Nem kell annyi korsóra,
Sör bor mint a' tenger,
Ihatik az ember,
Azért pajtás elmennyünk,
40 A' táborban siessünk.

*

1. Katonának a' temploma a' pintze a' pintze,
Imádságos könyvetskéje az ittze, *az ittze*.
Katonának vagyon pénze hadd költse, hadd költse,
Tsaplárosné arra való hadd töltse hadd töltse.
- 5 2. Katonának jól van dolga; mert sóra, se fára
Nints ő néki illyesekre kegkevesebb gondja.
Katonának sokszor vagyon igen gyöngy élete.
Akkor vagyon tele rakva gyönggyel az süvege.
- 10 3. A' katona tudja kiki, hogy ő Isten fia,
Az tarsolyán szép piros szíj neve bagaria.
Kovártélyba nálam lenne nem botsájtánám el,
Tsokot adnék ortzájára úgy mennek vele el.

2 az ittze [szótagszám, vö. 6]

Iparosok, céhek

*

1. Apám ki vólt nem tudhatom,

Mert senkire sem foghatom.
 Hogy hol 's mikép születtettem;
 Mind eddig ki nem vehettem.

- 5 2. Elég hogy minap mondották,
 Titkon tudtomra úgy adták,
 Hogy Uram Atyám' nagy neve,
 Írásban légyen bétéve.

- 10 3. Az Tituláris nagy Tárban,
 És hogy nyugszik tzifra Házban,
 Apámot így nem ismérem.
 Senkire fogni nem merem.

- 15 4. Az Anyám volt Regl fló.
 Augspurgban Taliga toló,
 Hetven kilentz gyermeke volt,
 Nyóltzvanadikával meghólt.

- 20 5. Talán még meg nem hólt vólna,
 Még most is Taligát tólna,
 De, sok krajtzer virslit evett,
 És attúl mindgyárt rosszszul lett.

- 25 6. Egy vén parókást megtsudált,
 És attúl mindjárt hólttá vált,
 Kiadta végső szándékát,
 Reám hagyta az Taligát.

- 30 7. Biz én a' tolást meguntam,
 Augspurgból Bétsbe ballagtam,
 Ott voltam egy kis ideig,
 Vagy tizenkét esztendeig.

- 35 8. Tüstént én vargává lettem,
 Kezembe árt 's tsiriszt vettem,
 Meisterstiknek kezet adtam,
 Mint más nála meg-maradtam.

- 40 9. Osztán hogy felszabadúltam,
 Meszsze vándorlani indúltam,
 A' bölts ember semmit nem ér,
 Ha experientziával nem bír.

- 40 10. Az Apám mester ember vólt,
 Mind örökké taligát tólt,
 Én eztet akkor megtudtam,
 Mikor már fölszabadúltam.

11. Neve vólt ugyan Gazpéter,

Azért-is vólt nagy gazember,
Ha igaz ember lett vólna,
Már most taligát nem tólna.

- 45 12. Mindenikkel öszve vesze,
Egy pénzára sem vólt esze.
Sok Oskolát kitanúlta,
Tólni az taligát tudta.
- 50 13. Principista Grammatista,
Syntaxista, Conjugista,
Már eztet mind kitanúlta,
Tsak egy vólt benne a' hiba.
- 55 14. Poesist kikavarta,
Retorikát megzavarta,
Tanítók mikor ezt látták,
Az Oskolából kitsapták.
- 60 15. Óh te elhagyattatott Bandri,
De lóg nagyon jemu Prundri,
Jaj most néked szegény fejem,
Averu vám teráz zmrznyem.

Moralizáló versek, énekek

*

A' Farkasnak Panafzolkodása.

1. Midön a' fzeép *Nymphák* játtzani mennének,
Sagos virágokat kezekbe fzenének,
Egymás közt czupp csókot adnának vennének,
Az erdön nagy zajgáft, nagy dalláft tennének:
- 5 2. Én ottan előre fel máfztam egy fára,
Távolyról füleltem, befzédek hangjára,
Majd meg-nézem mondék mi léfz utóllýára,
E' fzapora *Thetis* Sereg leányára.
- 10 3. Hát egyfzer egy *Farkas* az úton febefsen,
Fut feléjek, nofzfza meg-álnak tsendefsen,
Halgattak, illyettek mert rettenetefsen,
Kiket nem gondoltam, hogy meg-rettenthefsen.
- 15 4. Bezzeg imint bátrak valátok vig fzüzek,
De bezzeg el-váltak öfzve-kapsolt kezek?
Refzketnek a' *Nymphák*, el-állott a' vizek,

Mind farkas almának tettzenek az izek.

5. Mentül közelebb jött, annál jobban félték,
 De a' midön olztán jobban meg-fzemlélték,
 Azt fzanakozásra méltónak itélték,
 20 Moftan f szabadultak, mert igazán vélték.
6. Szegény Farkas fülét tsára erefztette,
 Mivel hogy nyavalyás fok baját érzette,
 Oh ha láttad volna, magát mint tettette,
 Végre fíralmaffan f zavát így kezdette:
- 25 7. *Nereydes! Nayades! Dryades!* annyátok!
 Jól tudom hogy *Thetis Océán* attyátok
 Azért panafzomat kérlek halgafsátok,
 Hogy azt *Minervának* bé-mutathafsátok.
8. Én nem tudom miért, oh! f zoktak gyüölölni,
 30 Olly kimélletlenül ütni, vetni, [!] ölni,
 Ebek fogaihoz ártatlan dörgölölni,
 Kikkel *procefufsal* nem lehet pörölni.
9. Én tegzes Diánnát nézni nem örülöm,
Nympháival midön feredik kerülöm,
 35 Ellenben ha fzükség lábát meg-törülöm,
 Mi dolog hogy még-is bajom keferülöm.
10. *Actaeoni* vóltóm a' ki ne fíratna,
Parufi kö fziv[e] tsak egyszer láthatná
 Szegény fejem magát miképpen forgatná.
 40 Hogy az eb ártatlan tzombom ne fzaggnatná.
11. Océánt ott hagyván [*Vulc*]an [?] víz ágyával,
 Nyargal az ég után [tü]z paripájával,
 Szikrázik a' *Phlegon* villámló fájával,
 Eget mindeneket *Sirius* haragjával.
- 45 12. Ezek nem gátollyák de az embereket
 Hanem *Phosphorufsal* fel-költik fzemeket,
 Fenik kalapállyák nagy görbe kéfeket,
 Mellyekkel nyakazzák a' gyenge füveket.
13. Egéfsz nap fáradva dolgoznak fzivellén,
 50 Bor nem kell, ohajtyák a' vizet hivesen,
 Izzatt homlokokat ha érzik nedvesen,
 Meg-törlik az ingek allyához kedvesen.
14. Így fzerzik a' fzenát ám a' Teheneknek,
 A' melly ha böven nints; vége életeknek,
 55 Nézzétek mint fogom pátyát fzegényeknek,

Nem téfzek fzenábúl kárt az embereknek.

15. Nem tsak hogy a' fzenát pedig meg-nem efzem,
De tsak emberségbül mit nem tselekefzem,
Ha fzarvaft a' baglya alatt éfzre vefzem,
60 És lehet, bizony más baglya alá tefzem.
16. Proteftálok foha te tolvajt nem láttál,
A' *Farkasok* közzük söt nem-is hallottál,
Mond-meg Hohér *Farkaft* mikor akaftzottál?
Vagy Cicero *Farkas* pert mikor folytattál?
- 65 17. Nem törem-el farkát Csáfzár ládájának,
Nem áftam-meg falát kintses kamrájának,
Nem hágtam kapuját fenki pajtájának,
Nem tettem foha kárt fenki buzájának.
18. Nem lopok fzalonnát fenki padlásáról,
70 Sem fertéft valaki záros hidlásáról,
Nem hordok gyümöftsöt fenki fzielvásáról,
Sem meg.nem fzóllitok fenkit álvásáról. [!]
19. Áldott Terméftzetem minden fzeretheti,
De kivált a' kapás méltán kedvelheti,
75 Illyen feregélytöl mert meg-örizheti
Szölöjét, és borát tölem nem féltheti.
20. Soha nem prédáltam az hagymás kerteket,
Kukuritza, dinye, tök, répa retkeket,
Salátás, dohányos, kápolftás földeket,
80 A' két lábú farkas hordja mind ezeket.
21. Amaz fehér fogú fetét nép házának
Két nyüftös váfzonból egybe fzütt falának,
Aërböl kovátfolt kérges ajtajának
Bár kis kultsa légyen fszörnyü lakattyának:
- 85 22. Eröt mindazáltal rajtok én nem téfzek,
Fioknak nyakokból dolmányt ki-nem véfzek,
Söt fzolgálatomra hogy ha léfznek kéfzek;
Ez hollóknak réfzek, léfzen tsóka féfzek.
23. Bátran *Alcinous* folytafsa munkáját,
90 Oltsa külömb külömb gyümöfts hozó fáját,
Chloris Adonifsal rendellye tábláját,
Nem bántom rósáját, fem fzip violáját.
24. Igaz fzivvel foha reám nem mondhattya
Egy kutya-is; álmát hogy meg-nem alhattya,
95 Mert foha fzaam ötet fel-nem kurjongatya

Kivált ha prédáját foga közt nyaggattya.

25. Soha alkalmatlan fenkinek nem vagyok,
Az én morozésim [!] tsendesek nem nagyok,
Főképp az akolban hogyha belől vagyok,
100 Tsuda emberséget ott melly nagyot hagyok.
26. Hifzen lám a' mikor egyebet talállok,
Juhot, ökröt, tsikot én meg-nem dézmálok,
A' magam jufára máskor apellálok,
Az enyimeknek-is nem lehet halálok.
- 105 27. Mikor e' világon vadak teremtetek,
Átok alá tsak a' tsűf kigyók tétettek,
A' jámbor Farkasok attól meg mentettek
Miért hát hogy még-is így meg-gyűlöltettek?
28. Mindenféle állat a' maga élelmét,
110 Szabadon kerefi fzikott jövedelmét,
De ha Farkaft látnak mindenek sérelmét,
Kivánnják veszettnek ah! ah! veszedelmét.
29. De már nem fzolhatok, meg-törlöm fzememet,
115 Mert jaj-meg-kartzolám varasult febemet,
Alig tarthatám-meg most-is életemet,
Vigafztallyatok-meg oh! fzüzek engemet.

Betyártematika

SALLAI PISTÁnak gyóts inge gatyája,
Vérrel virágozik a' testi ruhája.

Szegény BARNA PÉTER a' lovát itatja,
Románné két lyánya jó ebédre várja.

Várja káposztára, mézes pálinkára,
Igyál Barna Péter, világ' boffzújára.

Szegény Barna Péter be fok lovat lopott,
Románné két lyánya abból ruházkodott.

Mikor Barna Péter a' Rokoját vette,
Románné két lyánya nagy szíveffen vette.

A' Vármegye lovát abrakkal hizlallyák,
Barna Péter után gyakran megfuttattyák.

Bártsak mikor futna a' földre lebukna,
Szegény Barna Péter hogy utat haladna.

Fúd el jó fűzél fűd el hofzú útnak porát,
Ne lellye Vármegye fakó lovam' nyomát.

Nem fútnad el jó fűzél hofzú útnak porát,
Ne lelye Vármegye fakó lovam' nyomát.

Szorítsd a' kezédbe piros kantár fűzárád',
Itt jön a' Vármegye ne hadd meg magadat[.]

Zöld erdő zúgása, vad galamb szóllása,
Szegény Barna Péter' fűzaja mosojgása.

Ártánd alatt vagyon egy kis sűrű bereg,
Szegény Barna Péter a' mellett tekereg.

Nem jó föld ez pajtás, nem jó itten lakni,
Mert a' fűzegény legényt meg szokták itt fogni.

Gyulára kék menni, csikókat kék fűzedni,
Barna Péter pajtás jó volna eladni.

Áldgya meg az Isten fakó lovam lábát,
Gyakran megfutotta Göntz Város határát,

Jó ló volt a' fakó, jó ló is ellette,
Áldgya meg az Isten a' ki felnevelte.

A' lovam' lábáról lehullott a' patkó,
Csak egy maradt rajta az is ingó bingó.

A' pufztai csárda most borúlt bé gyáfzba,
Szegény Barna Péter most esett rabságra.

Vármegye kapuja nem nyílik hijába,
Szegény Barna Pétert vífzik udvarába.

Felfűzállott a' páva Vármegye házára,
Szegény Barna Péter' fűzabadulására.

Nyíljatok meg egek rejtsetek el engem',
Mert a' fekete föld nem vélzen bé engem'.

Szegény Barna Pétert Sz. János napjára,
Kísérték halálra Tartsai határba.

Bitófához kötétek nagy erős lántzkkal,

Románné két lyánya távúlról sirattya,

Vesztett volna retket fekete földjébe, [!]
Románné két lyánya az Annya méhébe.

Megmondtam Mariskám ne fzeress engemet,
Kettős az én fzivem, megtsal az tégedet.

Az Atsádi pufztán van egy két ágú fa,
A' Barna Péternek nyugodalmas háza.

Kár volna még nekem a' fán megfzáradni
Lobogós gyóts gatyám' fzelnek botsátani.

Szép sarkantyús tsizmám' fzelnek öfzeverni,
Fekete két fzemem' hollónak kivájni.

Nálunk az halotnak hármát harangoznak,
De Barna Péternek egyet sem kondítanak.

Beteg sem vóltam én még is megholtam én,
Az Atsádi pufztán Pistával nyugfzom én.

Az én sírom mellett rózsá fog teremni,
Leányok Alfzonyok oda járnak szedni.

Szedgyed rózsám szedgyed, keszkenődbe szedgyed,
Város' bofzújára, lányok' síralmára.

*

1. Lám meg-mondtam Angyal Bandi, ne menny az Alföldre,
Tsikósoknak Gulyásoknak közibe, közibe.
2. Mert meg tanulsz lovat lopni ízibe ízibe,
Majd úgy kerülsz a' Vármegye kezébe, kezébe.
3. Kurta sűveg a' fejébe módoson, módoson,
Fejér fátyol a' nyakában bokrosan, bokrosan.
4. Tzifra Bunda válla hegyét nyomíttya, nyomíttya,
A' fallangja [!] lába fejét boríttya, boríttya,
5. Rajta vólt az arany rojtú gatyája, gatyája,
Slé'siából vólt az matériája, matériája.
6. Alabastrom az homloka nem márvány, nem márvány,
Fekete két szemöldöke szivárvány, szivárvány.

7. Mikor megyen Angyal Bandi tanyára, tanyára,
Ama gyenge borju-hús vatsorára, vatsorára.
8. Hortobágyi Csaplárosnak két leánya, leánya,
Hijja Bandit éjtszakára az ágyra, az ágyra.
9. Ama kis Lyány távúlról tsak úgy nézi, úgy nézi,
Érte magát majd hogy el-nem péseli, péseli.
10. Mikor kezde Angyal Bandi a' lovat nyergelni,
Tzifra tsikós kantárjával fékelni, fékelni.
11. Rajta üté Göntz Várossa meg-fogni, meg-fogni,
A' két kezét kötéllel-is meg-kötni, meg-kötni.
12. Akkor kezde Angyal Bandi bámúlni, bámúlni.
A' színében egészszen el-változni, el-változni.
13. Meg-kötözék Angyal Bandit kötéllel, kötéllel,
Úgy kísérték-fel Kassára fegyverrel, fegyverrel.
14. Egy ittze víz, egy font kenyér Angyal Bandi számára, számára,
Harmintz három fontos vasat kezére, lábára.

Lakodalmi és szokásköltészet

*

Nóta: Bóldogtalan fejem mire jutott, etc.

1. Ifjú legény lévén sokat gondolkodom,
Magános sorsomon melly igen bánkodóm,
Dolgomat már merre fordítsam nem tudom,
Mert ideje volna jó társra akadnom.
- 5 2. Meg-kellene tehát feleségesülnöm,
Páros gerlitzeként fészkemben repülnöm,
De az van előttem, hogy kit kellyen vennem,
Sok út van előttem mellyikre erednem.
- 10 3. Egyik út a' szépség a' melly kívánatos,
Másik pedig rútság a' melly útálatos,
Harmadik gazdaság [!] a' ki volna hasznos,
Ki szert reá tehet szerentse fér ahoz. Kvár gazdagság
4. Negyedik út pedig lészen a' szegénység,
Melly az emberek közt utolsó nagy inség,

- 15 A' ki reá talál éri keserűség,
Falusi, városi közt van nagy különbség.
5. Mert ha szépet veszek elég fejem gözi,
Lészen, azt strásálni ki mindenkor gyözi:
Hamar el-hódították ha ember nem őrzi,
20 Így-is bánat árja én fejemet éri.
6. Ha rút lesz a' rútat jaj hogy szerethetem!
Igaz jó kedvemből meg-nem ölelhetem,
Veszöttség 's kárhozat leszen véle éltem,
Minden örömet vele el-temetem.
- 25 7. Ha gazdagot veszek lesz súlyos keresztem,
Azt hánnya szememre hogy tsak készre jöttem,
Az övé a' jószág a' kit nem kerestem,
Azt-is panaszollya a' mit iszom 's eszem.
8. Hogyha szegenyt veszek jaj miként élhetek?
30 Most-is szegény vagyok, még szegényeb' lések,
Egy koldúsból kettőt nyomorúttat tések,
Így lesz házasságom gondbúl rakott fészek.
9. Ha udvarit veszek nem szokott munkához,
Nem kel bizni sokat gazd' aszszonyságához,
35 A' sültt galamb pedig nem repül szájához,
Ha serényen nem lát ő maga dolgához.
10. Ha falusit veszek otthon nőtt goromba,
Nem tud bötsületet és éppen ostoba,
Nem leszen életem vele bóldog soha,
40 Látom a' szerentse nékem tsak mostoha.
11. Ennyi sok út között úgy el-tévelyedtem,
Sok gondolkodásban annyira merültem,
Bánat tengerében fejemet kevertem,
Ílly sok habok között fel 's alá vettettem.
- 45 12. Egyedül tsak ebben táplál a' reménység,
Jobb leszen énnékem az ifjú legénység,
Ugy nem éri fejem annyi bú és inség,
Szivemet nem rontya semmi keserűség.
13. Ha eszem 's vagy iszom lések békességben
50 Valahová megyek nem veszik kérdésben,
Éjtszakát álommal töltöm békességben,
Nem háborgat senki ez árnyék életben.
14. Tsak te benned uram vetem reménységem,
Minden dolgaimban reád bizom igyem,

- 55 Hogy sem ennyi buval terhellyem én éltem,
 Jobb holtig viselnem ifjú legénységem.
15. Ezer-hétszáz felett ötven ötödikben,
 Karátson havának harmadik hetében,
 Irák ez verseket nőtelenségemben,
 60 Hányatván szélvészről meg-búsult elmémben.
16. Ki hasonló hozzám jól tekintszen ebben,
 Mint igaz színt adó világos tükörben,
 Meg-láttya teendő mi legyen éltében:
 Jobb neki maradni ifjú legénységben.

*

Isten meg-áldjon kedves barátom,
 Jó híres [!] tárfom, [!] fízvből kívánom,
 A' házafságra van gondod látom,
 Azért e' verfet tartsd-meg, javallom.

Lába nyomáért vadat ne kergefs,
 Ürefs nyereggel lovat ne nyergeltets, [!]
 Ketske gyapjáért foha ne fizets,
 Szegény legénynek ez a' vers rendes.

Melly nehéz dolog az erőtlennek,
 Nagy fát le-vágni egy tsonka kéznek,
 Gazdag lyányt kérni szegény legénynek,
 Mert mondják ötet szemtelen légynek.

Arany, ezüftért tzipra ruháért,
 Leányt el-ne végy kofzorújáért,
 Előtted járó [!] frifs járásáért,
 Tsak vedd-el ötet jámborságáért.

Jöllehet ugyan én nem próbáltam,
 De jó emberem házánál jártam,
 Az Afzony dolgát ott ki-tanúltam,
 Urához illyen fízavát hallottam.

Mond az Urának egyél, ha hoztál,
 Avagy kezembe mond-meg, mit adtál?
 Uri konyhára miért házafodtál?
 Egyél kenyeret, nints egyéb annál.

A' szegény Férfi nem tud mit tenni,
 Szégyenletiben a' vizet vészti,
 Száraz-kenyerét azzal öntözi,
 Az Afzony dolgát írva keférgi.

Azért barátom adom tudtadra,
 Jó tanácsomat ne vedd trefára,
 Körmetlen lévén, ne hágj nagy fára,
 Mert vízfőz-e fel fejed lágygyára.

*

ÚTBA-IGAZÍTÁS

1. Igen ritka Madár a' jámbor Feleség,
 Ha ki-jóra talál, vann ott fél-segítség,
 De ha engedetlen lészen a' Segítség,
 El-bomlik Életek, lészen tsak veszőttség.

- 5 2. Tehát reguláit adom Értésedre,
 Hogy itt fő-kép vigyázz te idveségedre,
 Solyom helyett Bagoly ne jusson kezedre,
 Avagy örök Bánat ne szálljon fejedre.

- 10 3. Mert gyakran meg-bánást szül az hírtelenség,
 Azt pedig követi holtig betstelenség,
 Hoszszas tanátsal jár a' tökéletesség,
 És osztán ollyannal lesz' örvendetes vég.

- 15 4. Ki az házasságnak lép sikos útjára,
 Ereszti a' magát kétséges kotzkára,
 Mert egyiknek sintsen írva homlakára,
 Jo-é? Rosz-é kit vett, 's mi lesz utoljára.

- 20 5. A' mostani világ tellyes sok vétkeekkel,
 Kiket nem láthatni mindenkor szemekkel,
 Mert palástaltatnak azok szép színekkel,
 Sokan meg-tsalatnak károssan ezekkel.

6. Vagyon pedig leg-több tsalás a' nyöszésben,
 Mert hogy már szemesek a' leány-nézésben,
 De ugy meg-botlanak ott a' szemlélésben,
 Hogy tsak bürköt szednek rozsa-keresésben.

- 25 7. Senki szemöldöke, szeme, nyaka, szájja,
 Ajaka, dereka, homloka, ortzája,
 Kintse, sok jószága, nemzete, hazája,
 Vakúl ne hoditson tégedet hozzája.

- 30 8. Hanem ha tudod, hogy szeléd erköltsében,
 És nints semi tsorba hírében, 's nevében,
 Szűzesség laurusa meg-van a' fejében,

Hidd-el, hogy tsak akkor lehetsz jo hiszemben.

9. A' mit Isten javall, a' nem lehetetlen,
Mint-hogy édes Atya ő, és nem kegyetlen,
35 Nints semmi igája el-viselhetetlen,
Tsak ne fogjon ahoz valaki illetlen.
10. Kerüld tehát rühét a' rossz társoknak-is,
Bél-poklos fekélyjét Bordély-házaknak-is,
40 Ragadó mirigyét Bor-tsiszároknak-is,
Igy nem ragad reád mérge másoknak-is.
11. Vannak pediglen még több veszedelmek-is,
Epesztő búk, gondok, 's egyéb keresztek-is,
De hóltig kell túrni, ámbár nehezek-is,
A' többi között még ollyak im' ezek-is.
- 45 12. Hogy némelly rest, tunya, dolog hallogató,
Némelly pedig kényes finnyás valogató;
Ez hazug, részeges, sok helyt-látogató,
Ez lusta, ez pipes, tzifrára szaggató.
- 50 13. Amaz igen vidám, ez mord, és kedvetlen,
Ki mod nélkül jádzó, ki igen értetlen,
A' pedig tékozló, e' könyörületlen,
Némelly nyelves, némelly igen beszédetlen.
14. Már pedig hogy gyöződ mindenkor nógatni,
A' restet, hogy serény légyen pirongatni,
55 A' reszegezt józan életre szoktatni,
Hazuggal a' görbe mondást el-hagyatni.
15. Mindenben kedvezni hogy tudsz a' kényesnek,
Hogy dugod-bé száját feletébb nyelvesnek,
A' mód nélkül furtsát hogy teszed tsendesnek,
60 A' felletébb bátort pedig szemérmesnek.
16. Nehéz a' ki-kapót mindenkor örzened,
A' valogatónak mindenben tetszened,
A' maga meg-unttal vigságot kezdened,
A' tzifrát üzőnek mindent meg-szerzened.
- 65 17. Nehéz el-szenvedni a' gyanós játékot,
El-tiltani a' meg-szokott mondalékot,
A' kin-nyargalásban tenni tartalékot,
's ki-venni, kezéből a' sok ajándikot.
- 70 18. Ugy takarékoszá a' tikozlót tenni,
Az irgalmatlanból irgalmassat tenni,
Az értetlenséget emberségre venni,

El-merülés nélkül ezeken ált'-menni.

19. De vannak ollyak-is kik tudják vétkeket,
Mindazáltal még-is el-veszik ezeket.
75 Meg-bánják azután tsak hamar tetteket,
És keserves szívvel jaigatják veszteket.
20. Ugymint a' ki vént vesz' tsupán tsak pénzéért,
Avagy pedig kurvát jó nemzetségéért,
Vagy más vétek-bélit másoknak kedvéért,
80 Tsuda mit nem mivel eképpen vesztéért.
21. Végre ha ki-szegényt választott magának,
A' duplázza terhét nyomorúságának,
Annyit bánnya dolgát házasodásának,
Mennyi szüksége van naponként házának.
- 85 22. Ki gazdagra talál, van annak-is gondja,
Nem övé a' jószág Társa gyakran mondja,
Nintsen panasz nélkül akármilyen rongyja,
Ugy bán véle, mint ha vólna tsak bolondja.
23. Annak-is, a' kinek rút a' Felesége,
90 Lehet azzal igen kis gyönyörűsége,
Mert a' szeretetnek régi ellensége,
A' melly ortzának nints semmi ékessége.
24. Kinek pedig széppel esik házassága,
Annak őrzésében van nagy fáradsága,
95 Másként szaporodik hamar sógorsága,
És a' miatt támad sok nyomorúsága.
25. Ugyan-is mint lehet annak tsendessége,
A' kinek van ezek közzül felesége,
Mert az az Urának nem-fél segítségére,
100 Hanem örök pokla, dühös ellensége.
26. Mert el-esett kedvek edgymástól ezekkel,
Az ennek előtte nem tudott vétkekkel,
És midőn azokat látják már szemekkel,
Töltik életüket rút vesződésekkel,
- 105 27. Amaz Urára vét, az feleségére,
Ki-ki elég okot talál mentségére,
Sok motskokat hánynak edgymásnak szemére.
Melly van mindkettőnek betstelenségére.

32 Hiddel-el [sh.]

63 kezdenek [értelem, rím]

64 meg-szerzenet [sh.]

70 irgalmatlankól [sh.]

72 El-merülts [sh.]

83 dolgait [értelem, szótagszám]

84 hazának [értelem]

*

1. Házasságot megtudjátok Isten szerzette,
Paraditsomnak kertében elsőb rendelte,
Midőn Évát Ádámnak tsontjából teremtetten.
Ott az első Násznagyságot maga végezte.

- 5 2. Eztet látván első Atyánk igen örüle,
Hogy tsontjából feleséget néki rendelne,
Méltó hálákat ada, jóvoltát megköszöné,
Kezdé ottan az Úr Istent felmagasztalni.

- 10 3. Mivel tehát e' szerzetet maga rendelte,
Hogy szent Fija megtisztelné, Kánánba *mélte*
Mária is jelen vólt,
még Péter is vígan vólt,
Minyájan hálákat adtak, mert jó borok vólt.

- 15 4. Házasságra akarsz lépni, jól meggondoljad
Rabbá ejtsed ott magadat, szükség fontoljad,
.....
te az övé, ő a' tiéd, melly szép állapot.

- 20 5. Akarsz te házasodni, hasonlót keress, –
Kit az Isten néked megád, tsak benne bízzál;
Ha hasonló lesz párod, jámborságban úgy élhetsz,
dolgaidban így mindenkor hidd, elő mehetsz.

- 25 6. Ha rongyos vagy, leány tzifra, már az nem helyes,
elhidd ottan a' szeretet soha nem nem tellyes,
egyenlőnek kell lenni,
ha egy test akar lenni,
mert az illyen gyakran szokott másoké lenni.

- 30 7. Hogy ha akarsz házasodni, ne hidgy a' szónak,
házasságban sok ámitó szók gyakran vannak,
ötsém, sógor úgy szólnak,
mézes szóval biztatnak
mesterséges ravaszsággal így körül fognak.

- 35 8. Ne hidgy azért minden szónak, vigyázz magadra,
azon szerént az aszszonynak mert ravasz róka,
meg Násznagy is van olyan,
ki noha ugyan vígan
kíván lenni, és lakozni a' te lagzidban.

9. De az után akár mikép folytasd életed,

40 tsak ő egyszer jól lakhasson, bé kösse szemed,
 ha jó ételt főzöttél,
 jó bort készítettél,
 tudd meg addig mesterkedik, hogy egybe szentel.

10. Tóbiás is az ő fiját mikép rendelte,
 midőn Hages várossába őtet küldötte
 Rafael Angyal ment véle,
 45 hogy jó férjet szerezne,
 kivel élte idvessége nékie lenne.

11. Szükség ti is tiszteteket hogy megértsétek,
 Élven Isten szerént ti egymást szeressétek,
 egymást igaz munkával mindenkor éltessétek,
 50 egymást ti megbetsüljétek,
 es tiszteljétek.

12. Mert böldegok azok, a' kik az Istent félik
 igaz hittel, szeretettel kik őtet veszik,
 parantsolatját néki mindenekben megteszik,
 55 kenyereket kéz munkával igazán eszik.

13. Eképpen a' jámbor embert megáldja Isten,
 Felesége mint szép termő szőlő tő lészen,
 fíjai asztal körül letelepednek szépen,
 nevelkednek mint olaj fa vesszők az hitben.

60 14. De hogy vége légyen immár ezen verseknek,
 tiszt, és betsület itt légyen az új férjeknek,
 adja Isten malasztját;
 oszsa rájuk áldását,
 minden ember Ament mondjon,
 65 szépen vígadjon.

15. Ti néktek is most egybe gyűlt Úri vendégek,
 azt kívánom, szívből mondom, hogy élhessetek.
 Vő legényt segítsétek,
 majd vígabbak lehettek,
 70 nékem pedig fáradtságért innom töltsetek.

10 mélte [?]

16 [hiányzó sor]

27 házasodni [értelem]

57 Felsége [értelem]

*

I.

1. Mi légyen a' Házasság,
 E' világi párosság?
 Noha nem próbáltuk,

- 5 még eddíg meg-álltuk:
De úgy halljuk, hogy bajos,
Szegény Legénynek jajos.
2. Ezt mindenek meg-valyják,
Valakik tapasztalyják,
Addíg él kedvére,
10 a' Legény kényyére,
míg meg-nem házasodik,
öszve-nem párasodik.
3. De ha egyszer mással hál,
Baja nő mint a' fű-szál,
15 Gondja szaparadik,
Pénze takarodik,
laposúl az erszénnye,
fogyatkozik reménnye.
4. Házát miként tarthassa,
20 Társa' kedvét láthassa,
mind azon törődik,
esze tekeredik,
Még álma-is abból áll,
Bár Feleségével hal.
- 25 5. E' bizony nem *is* tsuda,
Mert a' mit *még* nem tudá,
Az Aszszony tudtára,
esze' bunkójára,
adja az ő Férfjének,
30 Így nő baja szívének.
6. Gazda-Aszszonynak kell tűz, ház,
Ha nints tudd-meg, hogy meg-ráz,
ütéssel ha teli,
már kedvét nem leli,
35 Panaszszal lát dolgához,
Haraggal szól Urához.
7. Asztal, ágy, szék, *pad*, fogas,
Mellyre tálat támagass,
Házad' ékesítse,
40 a' kantsó kerítse:
Mert ha külömben lészen,
Aszszony kedvet nem vészen.
8. Tűkőr hazban ha nintsen,
Mellybe bele tekintsen,
45 Már morog magába,
dúl, fül haragjába:

Mert fél, hogy éri szégyen,
ha haja félre mégyen.

- 50 9. Pomádét ha nem vészészs, sz,
Igy-is betstelen lészeszs, sz,
Fátyoly Fő kötő kell:
Mert fején nem emel,
Tzipő lészen karmazsin:
Mert néki nem kell más szín.
- 55 10. Függjön az ágyon Firhang,
Abban légyen úri rang,
Fekete boríték,
előtte egy kis szék,
Másként belé nem fekszik;
60 Meglásd, hogy így tselekszik.
11. Háza előtt ha Tóth jár,
Már óhajt mint a' Tatár,
Tsipkét, mást egyebet,
tudgy' őrdög mi ebet,
65 Parantsolja, hogy *vegyél*,
Másként veled fel-tserél.
12. Űllő-rokka unalmas,
Az újjának ártalmas,
Pergőt hát kell vened,
70 kedvét így kell tenned,
Hogy ha helybe nem talalsz,
Biz' a' vásárra sétalsz.
13. Kesztyű, Pintli, Főkötő,
tarka szoknya, gombos-tő,
75 arra sok pntlika,
melly merő muzsika,
kell biz' a' Feleségnek,
Ez oka szegénységnek.
14. De ki győzné számlálni,
80 Eszével fel-találni,
Az Aszszony szükségét,
Eb a' Legénységét,
Ne-is próbáld: mert fel-sűlsz,
Jobb bizony, hogy mellé ülsz.
- 85 15. Jaj hát még a' konyhára,
Több kell mint a' szobára,
Mert ha nints, majd leszs per,
nem kettő, de ezer,
Ha minden szerszámod nints,

- 90 Bár szemébe se tekints.
16. A' konyha legyen derék,
 Mellyben férjen tál, 's fazék,
 A' rántást, 's a' főzést,
 mosogatást, sütést,
 95 Hol kedvére tehesse,
 Ételét készíthesse.
17. Tűz-helyen ha nints katlan,
 Az Aszszony irgalmatlan,
 Azon ha nintsen üst,
 100 Kedve múlik mint Füst,
 Ha nints lántzon a' bográs,
 Mindjárt azt mondja: nix Tajts.
18. Begréknek, Fazékaknak,
 Tányéroknek, 's Tálaknak,
 105 Hely legyen igen jó,
 Tűz-helyen vas-fogó,
 Petsenye-sütő, vas-láb,
 Só-tartó-is leg-alább.
19. Lapát, Dészsa, meszelő,
 110 sajtár, turó-reszelő,
 Serpenyő, vas-rostély,
 kötsög, Mellybe áll téj-
 gyúró edény *tésztának*
 szükséges a' gazdának.
- 115 20. Tekenyő, szita, rosta,
 dagasztó-láb, borosta,
 sűrű-is szükséges,
 legyen elégséges,
 Hordó, veder a' kútra,
 120 Tyúk-borító a' sutra.
21. Kitsin kalán, nagy kalán,
 Állyjon a' konyha-falán,
 Bors, sáfrán, szeg-fű, só,
 Gyömbér-is ha van jó,
 125 Malozsa, és Mandola,
 Ni! Aszszony mit gondola.
22. Téjnek, vajnak hely legyen;
 Mert megtudd, hogy ér szégyen,
 Pulyka, Tyúk, Kátsa, Lud,
 130 ha nints, főzni sem tud,
 Nyúl-spékelőd ha nints, végy,
 Más különben bóltba mégy.

23. Pemét, pizska-fa, Orsó,
 135 szén-vonó, Túri korsó,
 soha nintsen elég,
 törik, pusztúl mindég;
 A' gazdát így fogyasztja,
 az Aszszony' gondolatja.
24. Hát még böltsőt hol veszel,
 140 pedig tsak ara esel,
 Addíg ürög, forog,
 hol örül, hol morog;
 míg rengő-pad nem lészen,
 Arra egy böltső készen.

19 tarhassa [sh.]
 24 Feleséggel [szótagszám]
 25 nem tsuda [szótagszám]
 26 a' mit nem [szótagszám]
 33 üressel [értelem]
 37 szék, fogas [szótagszám]
 46 tekínts [szótagszám, rím]
 65 reggel [értelem]
 92 Mellyen térjen [értelem]
 111 vas-rostély [értelem, vö. [639]]
 113 gyúró edény szükséges [639]
 131 Nyúl-spekélőd [értelem]

*

Lakadalmi Ének.

1. Az esküvés végén tyúkverőhöz fogtak,
 Uttzákból uttzákra sokféle hullogtak,
 A' kik nem aludtak, álmosan kullogtak,
 Kik elől kik hátul tántzolva szuszogtak.
- 5 2. Tsináltak magokból sokféle lárvákat,
 A' kik indítottak tréfás nagy lármákat,
 Öszve-szedegettek különös ruhákat,
 Törökös Dimliát, Remetés Kámzsákat.
- 10 3. Az egyik meg-tömte szalmával gatyáját,
 A' másik el-vette Német bugyogóját,
 Fejérre krétázta dolmánnát 's kalapját,
 Harmadik vánkussal rakta-meg szoknyáját.
- 15 4. Egyik Papi-módon tett prédikátziót,
 Másik mint katona kérte a' portziót,
 Vármegye endelte az executziót,
 Görögül-is monda egy kis orátziót.

5. Egyik mint katona közöttök verbuvált,
Ennek seregébe Legény, Leány-is ált,
Egy darab papéros süvege mellett ált,
20 Azért nagy kevélyen ő leg-első sétált.
6. Egy Kaukler kergette a' sok gyermekeket
Némellykor pedig hányt Tzigány kerekeket,
A' másik póznára kötött köteleket,
Tsintalanúl vágta a' sok embereket.
- 25 7. Az egyik kosarat kötött eleibe,
Fel-öltözött vala egy olasz képébe,
Ló szarokat rakott a tzitron helyébe,
És azt árulgatta a' tántz közepébe.
8. Egy némely Deákúl így szólt, himlum klinkum,
30 Páter kalamáris Dominus vobiskum,
Kan-is áll-is túris vinum dogmaticum,
Igyál egyet pajtás Ego est jam kumkum.
9. Így tsintalansággal a' falut el-járták,
A' kik ezt szerették magokhoz el-várták,
35 De némelly helyeken őket ki-is zárták,
De betsületeket még-is el-nem zárták.
10. Midőn el-töltöttek két egész heteket,
Némellyek kaptak-is már izeneteket,
Gondolták, hogy végre kapnak keneteket,
40 Mondván, ne-tegyünk már itt több szemeteket.
11. Egybe szedegette kiki sátor-fáját,
Hogy otthon láthassa a' tulajdon nyáját,
Egy a' Leányoknak ott hagyá nótáját,
A' mellynek itt fellyebb le-is írtam párját.
- 45 12. Pardosi pediglen maradt tsendességben,
Jó'si a' Pannival, élt szép békességben,
Kiki örült ezen az egész hellységben,
Éllyenek tovább-is friss egységben.

Csúfolók, gúnyversek

Lány- és legénysorolók

*

1. Egykor két Leány Virágot szedni,
El-indulának, kezdének menni,

Egyik másiktól kezdé kérdezni,
Ment-é valaki téged' kéretni?

- 5 2. Engemet mátká tízen kérettek,
Most a' tíz közzül mellyikhez menjek?
Adj jó tanátsot szegény fejemnek,
Hogy virág helyett kórót ne szedjek.

- 10 3. A' leg-elsőnek János a' Neve,
Annak szívemben meg-van szerelme,
Inkább szeretném őtet kedvemre,
Ha lépett volna Vénus' Kertébe.

- 15 4. Másik Sámuel azzal én Szívem,
Meg-nem nyúghatik véle én Lelkem,
Mert lám ez előtt leg-kissebb Vétkem,
El-nem szenvedni ok nélkül nékem.

- 20 5. Harmadik Péter, az igen fősvény,
Annak a' házát tudom hogy sövény;
Ha ahoz mégyek, perpatvar leszen,
Jaj lessz énnékem egész életem.

- 25 6. Már negyediknek a' neve István,
Abban az a' kár, hogy igen hitván,
Ha fekünnék-is a' jobb oldalán,
Nyugodalmat ő soha nem talál.

- 30 7. Az ötödiknek vólt neve Zsigmond,
Ha meg-haragszik ő Kurvának mond,
Leszen kezében Korbáts, és Dorong,
Szálna fejemre keserves nagy gond.

- 35 8. Hatodik Ferentz, Bátya Jánosnak,
Ő nem szereti nyelét Ásónak,
Nem-is rossz fija a' Sernek 's Bornak,
Felét sem aluszsza-ki Éjtszakának.

- 40 9. Szeretem Gábort, mert nem utólsó,
Látom előtte van boros korsó,
Szép Leányokkal ő gyakran jádzó,
És azok után mindég kapdosó.

- 40 10. Györgyöt szeretem, mert jó játékos,
Annak ruhájja tudom aranyos,
Paripája is hatvan talléros,
A' konyhája-is mindenkor zsíros.

11. A' kilentzediknek neve András,
Ki hűségesen szegte Hálóját,

Hogy meg-foghatná kedves Mátkáját,
Régen óhajtja édes Galambját.

- 45 12. Tizedik Mihály, most-is óhajtom,
 Vélem tett Jókért meg-is siratom,
 Mert ő volt nékem édes Gyámolom,
 Ő szép személljét magamnak tartom.

35 gyakran [szótagszám; vö. X.]

*

Ad Notam: *Hugom Asszony ha kend úgy etc.*

1. Van egy Fiam neve Pál,
 búsúl hogy ő maga hál,
 Jaj senkibe ő nem bízik;
 mert hogy nagyon el-hízik.
- 5 2. Andri Bandri Fiamnak,
 le-esett az gatyája,
 jaj bizony nagyon szégyenli
 mert meg látta matkája.
- 10 3. Józsi Fiam szép helyes,
 bizony nagyon ő feszes,
 jaj de még az-is szép benne,
 hogy ő szörnyű nagy eszes.
- 15 4. Azért-is ő utánna,
 sok Szűz Leány akarná;
 jaj de ő egygyet sem nézhet;
 mert gyomrába nem férhet.
- 20 5. Az egygyik fiam Jankó,
 de ő ugyan nagy lurkó,
 jaj de az a' kár ő benne,
 hogy ő olyan mint furkó.
6. Dani fiamnak feje,
 igen szép az ő neve
 Azért-is nagyon el-hízott,
 szép feleséget hozott
- 25 7. Vintze fiamnak kintse,
 borral tele a' pintze,
 elég a' többi eleség,
 csak hogy nintsen feleség.

- 30 8. Utolsó Fiam Péter,
az a' hiba hogy hever,
jaj ő szép leányt meg-látván,
bezzeg ember a' talpán.
- 35 9. Mennyhár Gáspár Boldizsár,
három fitzkó más fél pár,
jaj mind a' három nagy figlár
meg-mondja azt sok leány.
- 40 10. Egygyik fiam Salamon,
iparkodik ő azon,
hej Hajót magának szerezh,
hogy mindétig ő evedz.
11. Sándor nagyon fris ember,
sokszor ingen is hever,
jaj csak azt látja az ember,
hogy mindent összeve kever.
- 45 12. Gábor fiamnak lába,
mindenkoron csak fájós,
jaj attúl vagyon a' bizony,
hogy igen nagy tántzos.
- 50 13. A' György mindég azon van,
gondolkodik azomban,
jaj hogy ő szép leányt kapjon,
kinek sok pénze vagyon.
- 55 14. Az egygyik fiam Fülöp,
annak mindég az üllöp,
jaj csak ímígy amúgy vagyon,
haragszik-is ő nagyon.
- 60 15. János fiam fris kezű,
ha akarja nagy eszű,
jaj mindég az rá hallatik,
hogy ő mindég hazudik.
16. De az István szép legény;
mert ő mindétig fősvény,
jaj nadrágját ha főköti,
minden ötöt követi.
- 65 17. Kedves fiam a' Mihály,
búsúl az hogy maga hál,
csak a' vizet nézd hogy árad,
néked-is úgy meg-verrad.

- 70 18. Bandri Fiamot Budán
megverték az vad rátzok,
jaj hogy rátz leányt szeretett
rájok hagyta az átkot.
- 75 19. Az első azt lármázta
nyisd-ki neki Ablákot,
mikor marissal egygyütt vólt,
láttam hogy törött mákot.
- 80 20. A' másik mindég mondta,
hogy tsak üsd ötet ágyon,
jaj mert mikor jégen szalad,
el-esik ő a' fágyon.
21. Én az tsirke, te vagy ló,
óh te tsunya káromló,
jaj olyan vagy te mint a' hó,
mint a' kémény tisztító.
- 85 22. Leányomnak az Ura,
mester ember Mészáros,
hej tsak az a' kár benne,
hogy ő mindétig szaros.
- 90 23. Angyom asszony leánya
mindétig aztat mondgya,
hej bizony hogy férjéhez megyen,
akár mitsodás légyen.
- 95 24. Akár tsikós, vagy bojtár,
vagy pediglen ló tsíszár;
hej bizony ő azt nem nézi,
tsak hogy ötet el-veszi.
- 100 25. Szomszéd asszony leánya,
az meg-megint azt mondja,
jaj bizony hogy maga nem hál,
külömben halálnak vál.

*

ad Notam: *Jantsi bátsi, Pista bátsi etc.*

1. JÓzsi bátsi, Péter bátsi,
hej tsak az Zsuskám hozza kend ki!
hej tsak az Zsuskám hozza kend ki.
Mert a' Zsuska szép leányka,
hej tántzban forog mint karika!
hej tántzban forog mint karika!

2. Szép az Ágnes mert egyenes,
hej kár az benne hogy nem tejes!
repete
Ha ugyan ha tejes vólna,
hej biz utánna sok szaladna!
rep.
3. Veronika óh te jótska,
hej te vagy az a' hamis Róka!
rep.
Mert ha hamis te nem vólnál,
hej bizony hozzám jobban húznál!
rep.
4. Ágota osztogat Ágot,
hej szép legényeknek virágot!
rep.
Szekfőt, Ró'sát, és Ibolát,
hej azon föllyül szép Tulipánt!
rep
5. A' Dorottya azt mutattya,
hej hogy ő ugyan másnak fattya!
rep.
A' szép fattyút úgy szeretem,
hej mint ha vólna ő testvérem!
rep.
6. Julis szívem hordod színem,
hej bizony te vagy az én vérem!
rep.
Mert hogy szívedben hordozol,
hej nagyon rólam gondolkozol.
7. A' Lidiba az a' hiba,
hej mindég gágog mint a' liba!
rep.
Ha száját lelakatolná,
hej hívségemet megláthatná!
repete.
8. Sára gyöngyöm szép leánykám,
hej te vagy az én kedves mátkám!
rep.
Mert ha ugyan te nem vólnál,
haj nagyobb vólna ugyan bajnál!
repete.
9. A' Katitza lett Apátza,

hej inkább lenne ő Anyátza!
 rep.
 Mert Apátza nyög Klastromba,
 hej amaz pedig él világba!
 repete.

10. Dorottyának madarkának,
 hej tsak azt láttya hogy ő másnak!
 rep.
 Osztogattya az tsókjait,
 hej panaszolja az bajait!
 rep.

11. A' Zsófica szép karika,
 hej ő tsak bizony nagyon ritka!
 rep.
 Mert a' ki Zsófikát szeret,
 hej bizonyomra mondom nevet!
 rep.

12. Eszter szép leányom hever,
 jaj ha haragszik ő meg-is ver!
 rep.
 De ő bizony meg-nem verhet,
 hej mert ő engem nagyon szeret.

13. Szép a' Náni mert a' fara,
 hej tsak úgy riszál mint a' hara!
 rep.
 Mert ő ha úgy nem riszálna,
 hej kevesebb mátkája vólna!
 rep.

14. A' Rebeka mint karika,
 hej de ha fekszik még-is nyalka!
 rep.
 A' kiért én majd meg halok,
 hej kitől nehezen meg-válok!
 rep.

15. Szép a' Trézi mert tud főzni,
 hej más dolgát-is jól elvégzi!
 rep.
 Mikor elvégeszte dolgát,
 hej alá ragadja Rökkát!
 rep.

16. Az Orsolya, és Kordula,
 hej mind a' ketten elfordula!
 rep.

- Hogy engemet egy sem szeret,
 hej bizony mindenik kinevet!
 rep.
17. Er'sebet leányom mehet,
 hej ha akarja sokat tehet!
 rep.
 Magamon-is másokon is,
 hej bizony ő sokat segíthet!
 repete.
18. Borbálának szép a' neve,
 hej annak jó meg az ő szíve!
 rep.
 Az ő szívét ha megfogom,
 hej bizonyomra agyon nyomom!
 rep.
19. Az Rózinak szép árvának
 hej kíván szép Urat magának!
 rep.
 Mert az Ura rá vigyázgat,
 hej ő meg másra nem-is hallgat.
 rep.
20. Szivem Maris kalamáris,
 hej te vagy az a' piros kláris!
 rep.
 Ha te ugyan nem vólnál is,
 hej bizony nem gondolnék még-is!
 rep.
21. Évi híven dobog szívem,
 hej ha nem látlak megbetegszem!
 rep.
 A' betegség nem vendégség,
 hej bizony inkább nagy szegényég.
22. A' Klárinak szép babámnak,
 hej szép a' szeme mósolyognak!
 rep.
 Szemeivel ha rám tekint,
 hej szivem dobog okoz nagy kint!
 hej szivem dobog okoz nagy kint.

A' Férjfi és az Aszszony versengenek.

1. Oh gonosz szerentse, de megjádzottattál!
Friss állapotomtúl rútúl megfosztottál,
Midőn illy vén kofát a' nyakamba tsaptál,
Ifjú, örömömtől éppen elválasztál.
2. E' miatt pénzemet mind eltékozlottam,
Drága ruháimat tsap széken bé ittam,
Azért feleséget vészek úgy gondoltam,
De szegény fejemet ezzel tsak megtsaltam.
3. Jaj én szerentsétlen be roszra találék,
Eggy ágyúba való durtzos kofát vénék,
De ha Aszszony vásár valaholott esnék,
E' piszkos vén kofán mindjárt előbb adnék.
4. Nem tudom mit tégyek jó lesz salétromnak,
Puskásoknak adnám jó volna ágyúnak,
A' Tzigányoknak is jó volna surgyénak,
Egy pénzért eladnám, tsak érte adnának.

Aszszony.

5. Mit beszélsz roszsz Ember te most a' pintzében,
Jobb volna hogy rokkám most vennéd kezedbe
Avagy a' kontyomat tennéd a' fejedbe,
A' nyerget hátadra vennéd fel mindenben.

F.

6. Tolnát, és Baronyát úgy tetszik bėjártam
Horváth Ratz nyelveket Pétsen megtanúltam
Dunán innen Tiszántúl gyakran megfordúltam
Illyen mord vén kofát sohol sem találtam.

Asz.

7. Hazudsz beste kura eb ellette fíja,
Bolha fingom bízott [!] tetű ette kura,
Hori horgas, pad láb, pohánkán nőt nyalka,
Lám olly mosdott a' szád, mint a' szarka farka.

F.

8. Nem hiszem született volna olly Magyarfi,
Urfi Márfi, Nyálfii [!], akármelly kurafi,
Úgy nézzen szememben bár nékem a' Győrfi,
Nem parantsol nékem, sem Tsáky, sem Pálfi.

Asz.

9. Tzoki! szedte vbette, eb hátán ülj szikra,
Eggy fáról essél le, akadj a' másikra,
Feketék' tábora ragadjon sarkadra,
Én meg nem siratlak, mondom bizonyomra.

F.

10. Pokol fenekéről származott bestia,
Megdühödt szeléndek, vér szopó Hárpia,
Óh te kegyetlen vad! átkozott furia,
Ki nem szánsz engemet így megpiszkolnia.

Asz.

11. Eddig csak halgattam rossz Ember beszéded,
Nem tűrhetem tovább fenyegetőzésed,
Még ma kezeimmel megtépem fejedet,
Mint disznó Pásztornak ki mérem helyedet.
12. Halgass te gaz Ember, hiszem egy vad almát.
Minden emberséged nem ér egy polturát,
Nem érdemled te meg a' zab kenyér héját,
Nem vehetem néki soha semmi hasznát.
13. Ha szántani küldöm, árnyékon bordódzik,
Kapálni ha mégyen, ott csak ásítózik,
Estve ha haza jön, csak részegeskedik,
Mint egy fűz fa Jankó mellettem úgy fekszik.
14. Elrúgom magamtól, az ágy alá vetem,
Avagy kotló tyúkok között megrekesztem,
Szél vész hozta Fiját majd megkissebbítem,
Süvegét fejről még ma letétetem.

Férj.

15. Édes feleségem ne pirongass engem,
Csak Emberek előtt add meg bűntudatom:
Ne mondják, hogy kontyért tseréltem süvegem
Talám bíróságom inkább elnyerhetem.

Asz.

16. Kutya tojta rosszsz Embere, hogy mersz te beszélni?
Nem tudod é, hogy majd megfoglak nyergelni
Kontyom süvegédért elfogom tserélni,
A' mit én akarok, azt fogod miveltetni.

Férj.

17. Eggy Aszszony nem nyergel soha meg engemet,
Nem is adom kontyért könnyen süvegem, [!]
Hidd el a' pofádra vetem tenyeremet,
Azután nem tartasz kutyádnak engemet.

Asz.

18. Óh te entze bentzen beste kura fija,
Te mernél megütni, akarnám látnia,
A' kopasz üstököd kezemben maradna,
Majd meg is tanítlak eb harmintzadjára.

Férj.

19. Édes feleségem ne piszkolj így engem,
Bár soha ne légyen semmi betsületem,
Ha többször ellened vétek feleségem,
Soha ne szenvedd el tsillagom énnékem.
20. A' Fejedben tégyed bödrös süvegemet,
A' te főkötőddel kötözzed Fejemet,
Nem bánom hátamra, ha tészed nyergedet,
Tsak mostan az egyszer ne gyalázz engemet.

Asz

21. Ted' el a' süveget, nesze fogd a' kontyom
Azt sem érdemled meg a' miképpen mondom,
Hogy a' kutya fiktát Uramnak nem hívom,
Mert a' múltt éjtszaka vólta arról mély álmom.
22. Semmi haszon nintsen a' sok hallgatásban,
Ha ki akar élni a' szép szabadságban,
A' rosszsz gazdán előbb adjon hamarjában,
Nyergellye meg Urát, úgy élhet bátrabban.
23. Az illyen katsukán tsak előbb kell adni,
Pad alá, 's ágy alá tsak bé kell bujztatni,
Hogy Asz'onyt megbetsül megkell fogadtatni,
Láttyátok, hogy immár nem is mér szóllani.

F.

24. Átkozom az órát hogy megházasodtam,
Átkozom az éjjelt, hogy Aszszonnyal háltam,
Óh hogy én ez előtt régen meg nem hóltam,
Illyen tűzre valót én eddig nem láttam.

25. Urát megnyergeli eggy részeges Aszszony,
De majd megtanítom, minden rá vigyázzon,
Hiszem nagy gyalázat ez a' férjfiakon,
Fel adok én e' megaggott vén fa tulkon.

26. Farkas a' bárány húst miképpen szereti,
Úgy e' rút vén kantza az Ifjat kedvelli,
De ezt a' vén kofát a' lelkem gyűlöli,
Mindjárt malomban viszem megörölni

A.

27. Lám mennyi pogátsát tenéked sütöttem,
Sok véres pénzemet te reád költöttem,
Mennyi inget, gatyát én tenéked szőttem,
Ne örölj meg azért édes Uram engem.

28. Ne, fogd a' süveged', add ide a' kontyom',
Tsak hogy megne örölj kedves szép galambom
Ha többször ellened véték már tsillagom,
Megörölni mindjárt vígy édes alakom.

F.

29. De megöröllek én kura aszszony kofája,
Légy több Aszszonyoknak világos példája;
Minden a' ki meglát, mondja meg a' szája,
Hogy nyerge hátamat már többé nem nyomja.

A.

30. Békéljél meg, kérlek édes Uram velem
Ne vígy a' malomban szívem Uram engem',
Soha is grátzia ne légyen énnékem,
Ha hátodra tenni akarom a' nyergem'.

31. Már én mindenekben tenéked engedek,
Mint édes Uramat ezután betsüllek,
Soha is rólad semmi szót nem tészek,
Tsak szegény fejemnek grátziát nyerhessek.

F.

32. Ne szólj többet, mert tsak boszúmat neveled
A' malomban mostan ha örölnek nézzed,
A' malom-kő súlyját lássad, mind emeled,
Ma meg-próbáltatom annak terhét veled.

A.

33. Már tenéked többé soha nem instállok,
Az hajam meg-fogád azért prótestállok,
Eb Ura légy többé már tőled elválllok,
Jerünk komám Aszszony boszszút rajta állok.

F.

34. Hidd el még semmi ez, hát ha majd elviszlek,
Malomban tégedet apróra öröllek,
Tudd meg, hogy tégedet a' kő alá tézlek,
Soha feleségül magamhoz nem vészlek.

A.

35. A' kő alá tézsz? ládd e' görtsös botot,
Ha kapom megverem majdan az hátodat,
Ha ugyan fántom fánt, nem hagyom magamat,
A' míg emelhetem én gyenge karomat.

F.

36. Kura aszszony kofája, hogy mernél megütni
Ennyi Ember előtt reám botot vetni,
Illyen vén botskornak hogy kell elszenvetni,
Hanem mint egy dögöt földre le kell verni.

37. Kedves jó Uraim kérlek halljátok meg,
A' tüskére való miként motskola meg,
Minden dolgaimat, hadd magyarázzam meg,
Sok tsalárdságival Urának hogy vett meg.

38. Mert nagy Úri nemből való volt az Atyám,
A' mint beszéllenek Oláh Getzi Bátyám,
Sok tsatán, sok hartzon forgott öreg Apám,
Sok küszöbön ki 's bélépett a' nagy Anyám,

39. Úri termetemet mutatja nagy fejem,
Sok régi füst fogta nagy nemes levelem,
Pennára és kardra termett hosszú kezem,
Bagoly módra vígyázó két fekete szemem,

40. Minap is Belgrádot a' Török megásta,
Azt a' jó Commendáns mihelyt meghallotta,
Úri termetemet magához hívatta,
A' sok ellenséget kezem alá adta:

41. Jó vitézségemet én is megmutattam,
A' sok ellenséget kötözve hajtottam,

Tsak hamar testekről fejeket tsapdoztam,
Ímé a' kofát is mint a' földbe vágtam.

A.

42. Tudom, édes Uram, millyen vitéz vóltál,
Minap is féltedben gatyádba ikráztál,
Ejjel a' mezőben egy baglyot hogy láttál,
Ketskemétről szinte Szegedig szaladtál.

F.

43. Ne szóllj többet, mert majd találsz olly kedvemben,
Részed léssen még ma a' botnak végében,
Mit piszkolsz te engem nemes személyemben,
Jobb tenéked velem lenned békességben.

A.

44. No hát édes Uram békéljél meg velem,
Ne vígy a' malomban megőrölni engem',
Engedd meg mit eddig ellened vétettem,
Kedves társodnak tarts már ezután engem'.

F.

45. No most megengedek; de többször ellenem
Ne véts, mert testedet malomba tétetem;
A' fejedbe ne tedd soha is süvegem',
Hanem mint Uradnak add meg betsületem.
46. Aszszonyok ez illet titeket tudjátok,
Uraitok' szavát hogy megfogadjátok,
Süveget a' kontynál nagyobbbnak tartsátok,
Mindenekben a' mint illik, uraljátok.

*

Egy Aszszonyi-állatról, miképpen az Ura után kortsmára menvén vele pöröl,
és az Ura miképpen felel néki.

Ad Not: Isten hozzád Magyar-ország, etc.

Aszszony.

1. Kedves társam vallyon hol vagy,
talám most is még kortsmán vagy,

nem tudod hogy a' várason,
házunk gyermekünk-is vagyon.

- 5 2. Inkább látsz te a' korsóhoz,
mint sem haza felé úthoz,
én koplalok gyermekekkel,
te vagy vigan korhelekkel.

Férfi.

- 10 3. Ah kedves aranyas társam!
be szívesen színed vártam,
téged hozott az Ur Isten,
fizetés itt borért nintsen.
- 15 4. Magad látod édes szívem,
hogy a' korsó illik nékem,
jobb azt mondom szántó-vasnál,
vagy akarmi más munkámnál.

Aszszony.

- 20 5. Azt el-hiszem jól igen-is,
azt gondolod te még most-is,
azért jöttem a' kortsmára,
hogy vigyáz teli pohárra.

Férfi.

- 25 6. Ne haragudj én galambom,
hiszem otthon nintsen dolgom,
te egészségedért iszom,
kortsmárossal bizonyítom.
- 25 7. Vallyon mi dolgom otthon van,
egész házam üressen van,
a' szegénység nem árt nékem,
ha borért adom-is pénzem.

Aszszony.

- 30 8. Jól van ha a' torkod tele,
ha jö szádon a' bor szele,
nem gondolod hogy jö a' tél,
gyermekidnek nem kerestél.
- 35 9. Jól tudod hogy üres a' ház,
konyhán ládába nintsen száz,
még-is torkodba a' bor máz,
lészesz végtére te még váz.

Férfi.

- 40 10. Miért mersz engem pirongatni,
 én rám mint az eb ugatni,
 te rossz Aszszony zörgölődni,
 nem átallod itt kotzódni.
11. Látod hogy tsendesen ülök,
 korsó mellett meg-nem hülök,
 nem félek nyomoruságtól,
 csak bor légyen sok hordóstól.

Aszszony.

- 45 12. Hidgyed még torkod meg-szárad,
 midőn egy pénzed sem marad,
 másként fogsz te hegedülni,
 meg-tanulsz velem busúlni.
- 50 13. Már-is majd éhel meg-halunk,
 rongyos ruhákban-is járunk,
 bizony végtére kuldulunk,
 korhelséged miatt sirunk.

Férfi.

- 55 14. Nem vagy te Aszszony Próféta,
 nem mutatja azt Plánéta,
 az Ur Isten megtart minket,
 adja borunk kenyerünket.

Aszszony.

- 60 15. Be szent vagy a' korsó mellet,
 találtál magadnak helyet,
 az írást itt feszegeted,
 holott tudom tök a' fejed.
16. Hagyd az írást a' Papoknak,
 inkább adj szénát barmoknak,
 jere haza szólok szépen,
 lész' a' dolog mert másképpen.

Férfi.

- 65 17. Lassan lassan ne fuj nagyon,
 látod páltzám nálam vagyon,
 malmód ne ereszd hirtelen,
 nem maradsz bizony büntelen.

Aszszony.

18. Ihon az Ur halgassátok,
70 haragra ne inditsátok,
miképpen tud parantsolni
valyon ki fog tőle félni.

Férfi.

19. ördög hozott kurva téged,
átkozott légyen a' nyelved,
75 hóhérnak való a' böred,
bár meg-nyuzna tsunya téged.

Aszszony.

20. Ha téged az ördög kortsmán,
nem tartana mindig otsmány,
80 én-is kár nélkül lehetnék,
gyermekkel otthon ülnék.

Férfi.

21. Ezt a' 'soltárt énekelni,
fogtad pokolban tanulni,
nem szenvedek többet tőled,
lusta disznó pokol helyed.
- 85 22. Még egyszer próbálj ugatni,
tserepekkal jól fogsz lakni,
tálakat és fazákakat,
fejedhez hányom azokat.

Aszszony.

23. Hiszem sokat tudtál venni,
90 jó vagy a' fejemhez vágni,
bizony meg-fogod fizetni,
én sem fogom magam hanni.
24. Hidd-elé nekem-is van kezem,
én is hogyha rutúl kezdem,
95 minden hajadat kitépem,
szemeid szörit ki-szedem.

Férfi.

25. Nem kell immár tovább várni,
meg-kell az Aszszonyt rongálni,

100 mint a' vasat kovátsolni,
féljen Ura után járni.

26. Ha otthon segeden ülnél,
az uraddal nem versengnél,
ilyeneket te nem nyernél,
meg-verett testel nem lennél.

Aszszony.

105 27. Barátim Aszszonyi-állatok,
kortsmán ha vagyon Uratok,
utánna ne járkáljatok,
úgy lesz' ép minden tagotok.

110 28. A' süveget betsüljétek,
kontynál elsőbb esmérjétek,
Uratokat hát féljétek,
ez légyen kérlek tisztetek.

115 29. Így léssen ép ti testetek,
nem vert mint enyim bőretek,
gondot erre visellyetek,
tanásúl adom értsétek.

*

A' Falusi Birákról, frissen le-iratnak ezek minémü dolgokat követnek-el.)

1. Jerünk koma a' kortsmára,
igyunk falú rovására,
ne hajtsunk senki szavára,
vigyázzunk magunk dolgára.
- 5 2. En vagyok az öreg Biró,
te kegyelmed a' kis biró,
komám Uram törvénybiró,
ő kegyelme tanáts-biró.
- 10 3. Ha mi négyen együtt ülünk,
ki áll akkor mi ellenünk,
igazság van mi közöttünk,
ki áll ellenünk büntessünk.
- 15 4. öreg biró parantsolja,
bort kortsmáros mondogatja,
ródd-fel falu ravására,
vess nagy pecsenyét rostélyra.

- 20 5. Mondogalják ezt mind egyig,
igyunk itten mind hajnalig,
bátor világos virradtig,
hólnap után vatsoráig.
6. Törvény-birónak bajuszán,
le-foly bor állakaptzáján,
tsorog két-felől a' száján,
ki jö velő orra likán.
- 25 7. Tanáts-birónak az állán,
le-foly bor rosdás szakállán,
el-vásott foga azt mondja,
sovány a' bor nem ihatja.
- 30 8. Közönségessen azt mondják,
teli torokkal kiáltják,
jó bor, ingyen adják,
birság koma másra rójják.
- 35 9. Ha az el-fogy mást gondoljunk,
hólnap-is mind öszve-tartsunk,
a' költségre törvenyt lássunk,
valakit meg-birságoljunk.
- 40 10. öreg biró gyűlést hirdet,
Törvény-biró is fenyeget,
Tanáts-biró-is izenget,
Kis biró kánnát öbleget.
11. Seregesen azt kiáltják,
Igazság Koma a' birság,
Törvény-birák így találták,
ezeket meg-birságolták.
- 45 12. öreg biró azt kiáltja,
lassan lassan oda hátra,
nem kell ennyi pintes korsó,
csak kell annyi kitsiny fitzkó.
- 50 13. Bortól mindnyájan dudolnak,
seregestől rikongatnak,
teli torokkal kiáltnak,
mint a' bakok úgy ugrálnak.
- 55 14. Némellyek ottben okádnak,
asztal felett rókát nyuznak,
szájokból asztalra lotsan,
biró mondja tzoki onnan.

15. Kiáltnak nintsen portio,
el-ment az executio,
faluba már nintsen berdo
60 kortsmán légyen teli korsó.
16. Ki ez éneket szerzette,
nevét versekbe nem tette,
Írigy nyelvétől féltette,
jobb hogy inkább el-rejtette.
- 65 17. Ezek pedig mind igazak,
a' kik itten irva vannak,
én ezt magam meg-próbáltam,
köztök tringelni meg-untam.
- 70 18. A' ki nem hiszi próbálja,
menjen tsak közikben innja,
ezeket mind igaznak mondja,
nem hazudtam jóvá hagyja.

*

1. Mostan hevertemben egy dolgot mondanék,
dolgom eránt arra; mert igen rá érnék,
ha a' fehér sereg meg-nem haragudnék,
röllok egy éneket majdan énekelnék.
- 5 2. Köz-peldában szokta fehér nép mondani,
kedden, szerdán, két nap soha nem jó fonni,
sőt azon napokon nem jó motolálni,
mert az olyan fonál nem fog jó meg-kelni.
- 10 3. Ha hétfőre kelvén kender munkát tészesz,
egész esztendeig mind tsak beteg lészesz,
aprólék marhádban igen sok kárt vészesz
el-veszik tehened, hasznót azon vesztesz.
- 15 4. Tsötörtökön ilyen magyarázat vagyon,
hogy ha estve fonnak ördög örül azon,
ott sok üres orsót hány-bé az ablakon,
rettenetes zörgést támaszt a' palláson.
- 20 5. Szombaton szokták jól a' rokkát el-dugni,
hétfőn, kedden, szerdán rá érnék keresni,
Pénteken kenderre nem jó igen nézni;
Keze, lába ki fony, meg-fog sugorodni.
6. Tehát jó fehér nép így vagyon dolgotok,

hogy egy héten hat nap innepet tarthattok,
a' kender munkának ellene-mondotok,
dítséreteket földre tapodjátok.

- 25 7. Sátoros innepre szösz ha marad rokkán, 820.784 innepekre
szörnyű tsuda lészen embernek a' házán,
korpa-hurka lészen innepre ő rúdján;
ne szánd hát, jó tüzet rakj belőle konyhány.
8. Roszsz ember vólt elsőben ki tsináltt orsót,
meg-érdemlett vólna, metélve teste sót,
nem érdomlett vólna, meg-hidd egy szem borsót,
áldott ember vólt, ki tsinált boros korsót.
9. Tökkel harangoztak minapában Budán,
ha meg-magyarázom, kifogok a' Jutkán,
addig dúdolgatott fonván az orsótskán,
bé-itta a' kontyát végtére a' kortsmán.
10. Klára mátkám szöszét azért nem fonyhatta,
rakáson az egér mert öszve hugygyozta,
öt hólnaptól fogva rokkáját látta, [sic]
mind a' Tsáplárnénak maga ki-vallotta.
11. Örzse szaporitska, Kata hamaritska,
Rúzsinka puhátska, Éva bor-iszátska,
Anna patvaritska, Ilkó pálinkátska,
de bezzeg közöttök ritka jó fonyótska.
- 45 12. Kilentz kita kendert téssen az hátára,
Suska sietséggel viszi a' vásárra,
nintsen pendelkéje, el-adja, magára
gyóltsot vészen, és tóldja ingének allyára.
13. Te álmos Rebeka mit szunnyadsz mint patkány,
jobb vólna farodat riszálnád a' rokkán,
de Anyád sem kapott mint te a' fonnyotskán,
álvásában hóltt-meg a' száraz padotskán.
14. Seregestől néha a' fonyóba mennek,
kender munka felől keveset végeznek,
55 hanem polturánként inkább filléreznek,
mi dolog útszánként arról beszélgetnek.
15. Ifjú legényekkel ottan katzéroznak,
látván gerjedeznek rájuk ásítóznak,
tréfát ütven, majd meg-halnak, tombéroznak,
60 patvar tudja hol nem sokszor kalandoznak.
16. Ritka személy, kit nem rágnak avagy szóllnak,

nintsen betsülete köztök a' jámbornak,
sokakra tsúfságúl mese nevet adnak,
fonyók' seregébe ezen mulatoznak.

- 65 17. Rúdra hánnya fonyó fonalat házánál,
ditsekedik vele, de nintsen több annál,
rokkáját nem látta több két hólnapjánál,
nintsen-is únalmasab munka a' fonyásnál.
- 70 18. Ha így tsúfoltatom orsóm' még átkozom
rokkám' és mindenem' az kortsmára hordom,
az motolámat-is árrúba botsátom
borból szőtt istrángra magam fel-akasztom.
- 75 19. Így osztán mentem-meg magam' a fonyástól, 820.784 felnyástól
éjjeli 's nappali sok virrasztatástól,
bútsút vészek gyalog, és pergő rokkámtól,
kik sokszor el-vontak párnás nyoszolyámtól.
- 80 20. A' kik nem ilyenek, itt meg-botsássanak,
ennek utánna-is dologhoz lássanak,
fonnyanak, mással-is gyakran fonnyassanak,
kívánom, a' jóban meg-maradhassanak.

*

(A' Fársángban szerencsét és örömet talált bús és édes Leányzóról)

1. Sirathatom a' mik rajtam estek, lettek,
Minap engem kéretének ennek, egynek,
De nem menék, bút szerzék fejemnek,
Nagy bánatot gyötrelmet szívemnek.
- 5 2. Tsak egy úttal kilentz legény kére mére
De egynél több nem meheti erre,
Helyre nem vólt többnek jó singe mérése,
Azért hozzám tsak ez az egy fére.
- 10 3. Meg-főtt bennem a' fársángi lentse bentse,
Meg-kötözött szerelem bilintse, kintse,
Szoknyám allya al-felem kerítse,
Minden rántza szeretőmet intse.
- 15 4. El-szaggattam harmintz három pártát, kártát,
Noha búval fizettem az árát, kárát,
Még-is mostan vetem el a' pártát,
Majd meg-iszom a' domás poharát.
5. Jó fársáng vólt mert énnékem szolgált, használt,
A' szerentse jobb kezemmel sétált, talált,

- Éllyen soká ki nyóltz hétre tsinált,
20 El-kerülje ne lássa az halált.
6. A' jó Fársáng szüzeket ragadja, hordja,
A' páratlant párossá tsinálja, adja,
A' rossz fársáng leányt szomorítja,
Mert a' pártát árva fején hagyja.
- 25 7. Fársáng után van szájában átok szitok,
Legényeknek házat nem tisztítok, nyitok,
Tsak bal szemmel nézek már kit látok,
Mondja fára méltók mind vólnátok.
8. A' vén leány várja a' fársángot, tántzot,
30 Mert ki únta nyomorúságot, lángot,
Melly ő néki okozott agságot,
Sir kesereg óhajt boldogságot.
9. Én is sirtam de immár nem sirok rivok,
Mert immáron friss legényekkel hállok, birok,
35 Kedvem szerént vele kelek, járok,
Éjjel nappal mindent tőle várok.
10. Tudom Nappal sokszor mondják, kelj-fel ülly fel,
Dühödjél meg, nyúgodjál az éjjel, kelly-fel,
De ezeket halgatom bal füllel,
40 Mert a' méztől a' méh nem szalad-el.
11. Én ezután tsak azt mondom hajja, hújja,
Szép a' mátkám nintsen semmi hija, búja,
Tsókra termet szép ortzája, szája,
Vagyon néki kedvem szerint hájja.
- 45 12. Meg van a' mit régen óhajtottam, vártam,
Víg órákat már-is meg-kóstoltam, láttam,
Minden búmat szélre botsátottam,
Régi módról im el-is bútsúztam.
13. Mind viradtig ezután aluszom, nyugszom,
50 Szeretőmnek tengerébe úszom, iszom,
Gyöngy Urammal magam mulatgatom,
Szép ortzáját gyakran tsókolgatom.
14. Tsókok után elmém nem is bántam, hányom,
Gyenge testem tőle nem sajnálom, szánom,
55 Hanem ötet párnám alá hajtom,
Mikor tetszik néha elő-rántom.

1. Nékem egy szép gondolat, Most jutott eszembe,
Fel-is tettem én magamban, Tellyes életemben;
Hóltig a' bort nyalni,
A' kortsmán meg-halni:
5 Héj dinom dánom, töltsd tele, nem bánom.

2. Meg-is hagyom én Uramnak Azt Testamentomban:
Hogy engemet hóltom után; Temessen hordóban,
Ez Uri koporsó,
Teli pintes korsó,
10 Héj dinom dánom, töltsd tele, nem bánom.

3. Nem vagyok én paraszt Aszszony, Úgy nézzetek reám,
Ezt mutatya 's bizonyíttya Nemes Familiám
Sogorom a' Lurko,
A' nagy veres gyurkó,
15 Héj dinom dánom, töltsd tele, nem bánom.

4. Ujjaimat midőn fonok, Fel-töri az orsó,
Azért én tsak azt itélem; Hasznosabb a' korsó,
Ujjúlok meg-vallom,
Midőn hírét hallom,
20 Héj dinom dánom, töltsd tele, s' (!) a' t.

5. Az én Uram azt gondolja, hogy őtet szeretem,
De mint ebb a' somta (!) botot, Őtet úgy kedvellem:
Mert haragos durda:
Igen herdt durda, (!)
25 Héj dinom dánom, töltsd tele, 's a' t.

6. A' mit egyszer meg-szerettem, Meg-van a' szeretve;
Ha bort látok majd hogy el-nem Fakadok nevetve,
Óh te kedves vendég!
Úgy szeretlek hogy még,
30 Héj dinom dánom, töltsd tele, 's a' t.

7. Nosza bizony Komám-aszszony Mennyünk a' pintzébe,
Meg-jöhetünk ha akarunk: Onnan hólnap délbe,
Ha meg-verik vállom,
Hasznáért el-állom,
35 Héj dinom dánom, töltsd tele, 's a' t.

8. Tedd el-aszszony a' tsutorat, Ihol jön a' gazda;
Úgy áll bajusza haragjában, Mint a' füstös rozsda,
Mi pedig azonban,
Mennyünk a' malomban;
40 'S ott igyunk azonban,
Héj dinom dánom, töltsd tele, nem bánom.

*

A' Paraszt Emberről

1. Nem vagyok én Paraszt ember Reám úgy nézzetek,
 Famíliám Nemzetemre, Bár figyelmezzetek,
 Bizonyos apám volt;
 Kiről anyám így szólt:
 5 Hogy a' fagyban aratáskor meg-hólt.
2. Eszem iszom törökéből, Származtak eleim,
 Azt mutatták a' kortsmákon, Adós leveleim,
 Apám akar hól járt;
 A' vízben nem tett kárt,
 10 Evett 's ivott sok kínálást nem várt.
3. Első része Czímeremnek A' jó káposztás hús,
 Ha kolbászsza nints földözva, A' szivem-is már bús,
 O áldott káposzta,
 Paraditsom hozta,
 15 Áldott a' ki kolbászsza földözta.
4. Másik része Czímeremnek Ama' jó bosporos,
 Ha a' sült hús nem borsos is, Leg-alább tsak boros,
 Mert bor nélkül méreg,
 Egye-meg a' féreg,
 20 Annyit használ, mint ebnek fa kéreg.
5. Harmadikát Czímeremnek, Hívják kaszás lévnek,
 Eztet tartják a' Magyarok Leg-jobb ételeknek;
 A' ki eztet fallya,
 Ajakát meg-nyalja,
 25 Luteránus Menny-országnak vallja.
6. Tokja pedig Levelemnek, Két katonás béles,
 Réteszel van ki-bérölve, Jó vastag és széles,
 Oh áldott Ármális!
 Bötsös Uraknál is:
 30 Ezzel lehet könnyen Generális.
7. Addig valál virágodban, Híres Magyar Ország,
 Míg az ilyen jó étkektől Magad meg-nem fosztád:
 Mihelyt a' Tortáta,
 Országod' mag-láttá, (!)
 35 El-hervadtál, 's el-fonnyadtál jaj mikor álz lábra?

*

Harmadik

1. Meg-hólt Feleségem,
Satis tarde quidem.
Oda reménységem,
Debuisset pridem.
- 5 2. Jó Gazda-Aszszony vólt,
Cuncta dissipavit.
A' bort sem szerette,
Tsak semper potavit.
- 10 3. Ha fel-támaszthatnám,
Ut Deus avertat,
Bőjtölnék érette,
Ut ibi maneat.
- 15 4. Bezzeg meg-betsúlném,
Crinium tractibus,
Tsókokkal illetném,
Per dorsum fustibus.
- 20 5. Már mit tselekedjem?
Quaeram meliorem,
M a g a m' fel-akasztom,
Ducam pulchriorem.
6. A' Templomba mégyek,
Adibo Cauponem,
Oh ártalmas halál!
Cur sero venisti.

*

1. Mitsoda Mester-ember a' kend Ura kintsem komám Aszszony?
Pipás biz' ő keme,
pipás biz' ő keme:
ha kiüt-is ha rá gyújt-is,
ha kapál-is ha kaszál-is,
pipás biz' ő keme,
pipás biz' ő keme. **820.783** ugyanez 4X
2. Tud-é még más mesterséget a' kend Ura kintsem komám Aszszony?
Dudás biz' ő keme,
dudás biz' ő keme:
ha kimén-is tilili,
ha bejön-is tilili,
dudás biz' ő keme,
dudás biz' ő keme.

3. Tud-é még más mesterséget a' kend Ura kintsem komám Asszony?
 törő biz' ő keme,
 törő biz' ő keme:
 meg-töri pénzért a' kását,
 nem várja senki hívását,
 törő biz' ő keme,
 törő biz' ő keme:
 éjjel bakter, nappal sakter,
 tetűt öl ő keme,
 tetűt öl ő keme.

820.783 a sor kétszer szerepel

*

1. Vérem! Vérem, Komám-asszony
 majd egy marok-lisztet adok, 3127 tiszta
 Jó tészta e Komám-asszony, 3127 tiszta
 Héj jó tészta Komám-Asszony,
 5 Szitán, szitán szitálták 3127 tisztán
 ugyan meg is szitálták
 Sűrű szitán szitálták
 ugyan meg is szitálták,
 Vérem komám asszony 's a' t.
- 10 2. Vérem, vérem, Komám-asszony!
 majd egy marok lentsét adok,
 vallyon Jó fővő é vérem komám-asszony, 3127 tiszta-é
 Héj igen jó fővő 3127 jó tiszta Komám-Asszony
 mihent szottyán, 3127 Miben
 15 mindjárt rottyán,
 mihent rottyán, 3127 Mibent
 mindjárt szottyán,
 Vérem 's a' t. 3127 a sor hiányzik
- 20 3. Vérem, vérem, komám-asszony!
 majd egy tsupor-vajat adok, 3127 'síros-é
 Jó íros-é komám-asszony! 3127 A sor hiányzik
 héj jó íros komám-asszony, 3127 Köpün, köpün
 vajas, köpün, köpülték,
 25 ugyen (!) meg-is köpülték,
 köpün, köpün, köpülték,
 ugyan meg-is köpülték,
 Vérem komám-asszony 's a' t. 3127 a sor hiányzik
- 30 4. Vérem, vérem, komám-asszony
 majd egy tsupor bort is adok.
 Jó tsipös-é komám-asszony!
 a' konyt (!) alá tölteni,
 fel-lehet hörpenti,

35 a' konyt alá tölteni,
fel-lehet hörpenti.
Vérem, vérem komám-asszony.

*

Részeges asszonyokról

1. A' Részeges Aszszonyok'
Gyenelógiája,
Kezdődik Iszákosok'
Kik ritkán kotyagosok,
5 Életek' formája.

2. Midőn a' Kortsma háznál
Magokat öszve verik,
Egy-mást látván vígsággal,
Nagy teli kulatsokkal;
10 Illy formán köszöntik.

3. Borum buty Komám aszszony,
Fogjad a' pintes korsót:
Míg te iszod én hajtom;
Számról el-sem mozdítom;
15 Teli veres gyurkót.

4. Nosza Sógorom Aszszony,
Fogjad a' lopó-tököm,
Míg a' tsapot tíz akós,
Muskalattal illatos,
20 Hordóban bé-ütöm.

5. Szép drága ötsém-aszszony,
Igyunk szép szó 's vígadgyunk,
Im' most közöttünk van itten,
Szivességgel régenten,
25 A' mit ohajtottunk.

6. A' midőn hús pintzében,
Vagyon újjúl szép rejtekben,
.....
'S lelkem tapsol örömben:
'S telik minden kedvem. (!)

- 30 7. Hol a' teli korsika,
Borral szívem' újittya,
Ennek kartsú dereka,
A' mi nálam nem ritka

Markomat tágította.

- 35 8. Oh te boros korsika,
 Szívek' vídámítója,
 Melly kedves vagy borotska,
 Lelkemnek vígassága,
 Üdvösség' arannya.
- 40 9. Ennek jóságát szívem,
 Meg-nem magyarázhatja,
 Elég hogy szép énnékem,
 Ékes tiszta beszédem,
 'S konytom bizonyította.
- 45 10. Kurva légyen az Annya,
 Szajha a' gaz orsója,
 Szüntelen azt pergetni,
 Meg-is magát veretni;
 Bolond ki meg-álja.
- 50 11. Jobb nékem, mulatozni,
 A' pintes korsón ál,
 Mint sem othon koplalni,
 Mellette fáradozni,
 'S ülni gu'sályomnál.
- 55 12. Ugyé bizony pajtás jobb
 'A teli hordónál, (!)
 Űlni 's innya míg láthatsz,
 Szemeiddel pisloghatsz,
 Mint otthon dolgoznál.
- 60 13. Az urad hadd koplaljon,
 Te meg itt egyél 's igyál,
 Ha el-vett, had folgozzon,
 Izzadozzon, ruházzon,
 Te velünk vígadjál.
- 65 14. Már a' konytom fére áll,
 De senki ne hánnya,
 Hogy főkötöm hátra all,
 'S a' szoknyám-is majd le-száll,
 Kurvannya ki bánnya.
- 70 15. Teli pintes korsókat
 A' kortsmán forgatni,
 Azt fel-tettem magamban,
 'S maradok e' szándékban,
 Ott meg-halálozni.

- 75 16. Mivel gazdám' haragja,
 Rettent engem' páltzája,
 Disznó görtsös botokkal,
 Hátam' menkő korbáttal,
 Gyakran tapogattya.
- 80 17. Azért-is szomszéd aszszony,
 Bátran iddogáljunk,
 Por segbe ha meg-halunk,
 Hip hop hop kiáltozzunk,
 Míg borotskát látunk.

19 muskalattal

28 hiányzó sor, a III nyomán pótolva

82 bátrán

*

1. Patikáros Juliánna,
 Alku fzerént megkívánja,
 Hogy ő néki éjféltájba,
 Bor morogjon az hasába.
- 5 2. Kortsmárosnak Lányá Náni,
 Hogy ő bizony nem fog adni,
 Ha tsak hordó lyukát néki,
 Nagyobbra nem fogják fűrni.
- 10 3. Mészárosnak lánya kövér,
 Tudom fűrű abban a' vér,
 Válogat a' hús javába,
 Mótsing forog a' markába.
- 15 4. Csizmazia' lánya Maris,
 Hogy ő néki kell az ár is,
 Mert hogy fokszor az csizmáját,
 Öszve varja annak lyukát.
- 20 5. Barbélynak leánya Klára,
 Esküvéssel azt állítja,
 Hogy ott legjobb eret vágni,
 A' hol febet lehet kapni.

*

1. Tanúld Aszszony az Uradat meg-betsűlni,
 És ő véle mindeneben eggyesűlni,

Ha Kortszába megy hallgass,
 Ha megnyúz is se jajgass,
 Ha Urad ver, iju!
 Ha Urad ver, iju!
 Ha Urad vér.

2. Ülly tüzhelyre, guzsáldra forgass orsót,
 Midőn Urad fog forgatni pintes Korsót,
 Szomjúhozzál ha iszik,
 Éhen haljál ha eszik
 Vagy lakozik, iju! etc.
3. A' sült tököt, kukuricát tarts magadnak
 Tiszta lisztből fánkot süssél az párodnak,
 Tzúkrotskával tzókrozd meg,
 Apró szőlővel hintsd meg,
 Te Uradnak, iju! etc.
4. Hogy ha, jó Férj! nyelvés lésszen feleséged,
 Hogy ne légyen mindenkben ellenséged,
 Üssed verjed oldalát,
 Törd ki néki a' fogát,
 Ne morogjon, iju!
5. Ha pedig ez kemény letzke mostanában,
 Zárd bé ha vétt hideg vérrel a' szobába,
 Ott koplaltasd 's végtére,
 Majd rá tér az eszére,
 'S jobba lésszen, iju!
6. Nékem nintsen, feleségem, de ha lésszen,
 Megkívánom minden szómra állyon készen,
 Másként nyakára ülök,
 Vagy hátán hegedülök
 Mint rossz társnak, iju! etc.
7. Mert a' rossz társ nem is méltó más jószágra,
 Tsak por lére 's irgalmatlan nyirfa ágra,
 E' legjobb orvosság a'
 Rossz társnak 's rosszasága,
 Ezzel vész el iju! etc.
8. A' jó Asszonyt híven szersd, ne útáljad,
 De pattogót, 's engedetlen ne sajnáljad,
 Mert az Asszony verve jó,
 Mint a' dió törve jó,
 Bár próbáljad, iju! etc.
9. A' jó társát e'képp' nevezd édes kintsem,

- De a' rosszat inkább üssed mindég mint sem,
Nyakadra engedd ülni,
Ne hadd fejül kerülni,
Mert nem jó lesz, iju!
10. A' kalapot a' fejedről le ne tegyed,
A' fő kötőt ha férjfi vagy fel ne végyed,
Mert ha erre foghatnak,
Ágy alá is bújtatnak,
'S már e' szégyen, iju!
11. Szeresd a' jót és azt a' ki szeret téged,
De ha a' rossz úton jár Feleséged,
A' mondott orvosságot,
Használd 's a' rosszasságot,
Tán elhadja, iju! etc.
12. Rossz asszony! itt van a' letzke, légy hát készen
Jobbulni, 's így férjed hozzád majd jobb lészen
Ha pedig a' szád morog,
Kézében majd bot forog,
'S sokat téssen, iju! etc.
13. Az Asszony egy szükséges rossz, de a' Férje,
Jóvá teszi tsak lábszíjját ne kéméllye,
Ütögesse meg kétszer,
Lábszíjjazza meg hétszer,
Minden léptén, iju! etc.
14. Bánom én az házasságom a' még élek,
Mert nem győzőm a' sok fattyút attúl félek,
Már is tele a' kuskó,
Majd megbódúl a' Fitzkó,
Boszújában, ijú! etc.
15. Felsem veszem a' világot eb búsúljon,
Tsak hogy tőlem a' komorság eloszollyon,
Majd felhajtom a' pintest,
Meggyógyúl ettúl a' test,
Egyszeriben ijú! etc.
16. Hol lakik kend Hugom Asszony Keresztúrban,
Ki lánya kend Hugom Asszony Keresztúrban,
A' Bíróé vagyok én,
Híres dáma vagyok én,
Keresztúrban, ijú! etc.

*

Ad nótam: *Hol lakik kend Hugom Asszony*

1. Az én Katóm éjjel nappal pöröl vélem,
 Púpos hátát de hisz én is megkefélem,
 Ordít mint az oroszleány,
 Mint egy vén oláh leány,
 5 Ágyúz hátul iju!
 Ágyúz hátul iju!
 Ágyúz hátul ijú!

2. Az én Katóm télen nyáron mind tsak sert hord,
 De hisz azért még is iszom mindennap bort;
 10 Ujjú kintsem, lelketkém
 Kortsmárosném, menyetském,
 Ígyunk most is, iju!
 ígyunk most is iju!
 ígyunk most is iju!

- 15 3. Az én Katóm Husvétkor is lentsét főz még,
 Kaláts alá a' kementzém tsak ritkán ég;
 Még is falok petsenyét,
 Ha ollykor a' bírónét
 Tzirolgatom ijú!
 20 tzirolgatom iju!
 tzirolgatom iju!

4. Katóm engem' nem szerethet már hasztalan,
 De tsókot ad a' biróné mind untalan;
 Vesz el, kedves Katóm, vesz,
 25 Nékem ugyan nem kellesz!
 Vén furuglya iju!
 vén furuglya iju!
 vén furuglya iju!

5. Kortsmáros' felesége jó asszony ám,
 30 Gyakran köszönt úgy esténként egy pint bort rám,
 Héj! Katóm ha tudnád azt,
 Olly későre ki maraszt
 Kinn magánál ij!u
 Kinn magánál iju!
 35 Kinn magánál iju!

6. Ha vásár lesz Komáromban, majd eladlak,
 Egy pentelben az úrfiknál majd elhagylak,
 'S vígan élem világom,
 Míg virít Ifjúságom
 40 A' kortsmában iju!
 A' kortsmában iju!

A' kortsmában iju!

*

A' rosszsz feleségű embernek panaszsza. Vigan élem világom nótájára.

1. Bujdosol árva legény,
házasodhatnál szegény,
Nem teszek semmi gántsot,
de adok egy tanátsot:
5 Még mind eddig szabad vóltál a' bilintstől,
Jól gondold meg miért válsz el e' nagy kintstől.

2. Én is vóltam illy virág,
zöld levelű kényes ág;
Szerettem a' szépeket,
10 válogatott szűzeket,
De bezzeg reá találtam a' jobbikra,
Kivel nem is merek ülni egy zsombíkra.

3. Míg leány vólt kedvezett,
reám vidámon nézett;
15 Helyemet is törölte,
hogy ha szerét tehetette:
De ímé most kimutatja áspis mérgét,
És röjtökben eddig titkólt gonosz férgét.

4. Éltem véle keserű,
20 könnyhullatásom sűrű,
Éjjelem, és nappalom
bánat, és aggodalom.
Szomorkodom nem találok vidámságot,
Beteg szívem, de nem lelek orvosságot.

- 25 5. Ha ötet meg-szólítottom,
nyelvét reám huszítom,
Ha intem, mérget okád,
egy szavamra tízet ad.
Könnyebb volna a' rák hátán Bétsbe menni,
30 Mint sem ötet egy szép szóra reá venni.

6. Ha elfogy a' zsír, és vaj,
fületem éri nagy zaj,
Hogy ha fél nap nints kenyér,
a' házból is majd ki vér,
35 A' tojós tyúk nem tsatáz úgy a' palláson,
Mint ez vélem tsöröl pöröl eggyen máson.

7. Nem is mondja, mi hibáz,

- Tsak azt látom ég a' ház,
 Szükségéről nem beszél,
 40 tsak futkos, mint a' veszély;
 Ha semmi bűnt nem teszek-is, még is véttek,
 Addig pattog, míg a' bottal nem segíték.
8. Alig várja, menjek el
 akár alá, akár fel,
 45 Akkor éli világát
 mikor nem látja párját;
 Pedig lám a' galambok is mint örülnek,
 Ha párjokkal a' fészekbe öszve ülnek.
9. Máshoz édes, mint a' méz,
 50 ha én jövök rám sem néz,
 Ha lehetne, mikor lát,
 belém szúrná a' villát.
 Még azért is boszorkodik a' kutyára,
 Hogy a' farkát tsóváltgatja az Urára.
- 55 10. Maga eszik tsömögét.
 hol töpörtyút, hol tsörgét, töpör; tyút
 A' mit akar, azt iszik –
 mert szavára megviszik;
 Nékem pedig fél keletlent vet ölembe,
 60 És egy korsó állott vizet ad kezembe.
11. Ha egy meszsze bort iszom,
 majd ki tépi bajuszom.
 Átkokat hány bélemre,
 's szegény szomjas gégemre.
 65 Száz mennykövet kér fejemre gonosz nyelve,
 Valahányszor nem tud telni bennem kedve.
12. Ha meg rezzentem, ki hág
 az utszára, 's ott kotág,
 Horsog, mint a' hadmozsár,
 70 nints szájának semmi zár.
 Könnyebb volna az Oroszlányt le ültetni,
 Mint sem ennek vad nyelvére závárt vetni.
13. Ha lefekszem, elfordúl,
 álmában is reám dül,
 75 Hogyha kérek födelet,
 kiméri a' hazhelyet.
 Ha rá vetem karjaimat feledtemben,
 Úgy el üti, majd kiesem ijedtemben.
14. Valahányszor ágyomban
 80 mozdúl hasam álmomban,

Mind annyiszor felindúl,
mint a' ki megbolondúl.
Tsak egy ördög sem maradna a' pokolba,
Mind kihíjja, hogy száljanak a' gyomromba.

85 15. Én Istenem, mit adtál,
hogy megházasítottál?
Adtál egy nagy keresztet,
hogy az erdön nem veszett
De nem okozhatok senkit; én kerestem,
90 Felemeltem vállaimra, mert szerettem.

16. Vigyázz a' ki szabad vagy,
hogy illy bajra ne akadj,
Több is van ám olyan faj,
a' ki szerez illyes jajt,
95 Jobb a' pokolba leszállni betsülettel,
Mintsem öszve házasodni illy kenettel.

17. A' szerentsés házasság
valóban nagy bódogság,
A' ki talál igaz párt,
100 ki kerüli e' nagy sárt,
De jaj ritka szerentse ez a' világon,
Mert nem röpdös illyen madár minden ágon.

*

1. Tsak nem el ájultam midön halottam,
Hogy Németet szeretsz, eliszonyodtam,
Magyartól el pártolásod, hidgyed meg bánod;
hogy bugyogót meg szeretted, még meg utálad,
5 midön foldozgatod, akkor meglátod.

2. Be rossz az olyan szív, ki azt béveszi,
hogy némethez mégyen tselekedheti,
hasogatott mondérjáért Magyart meg-veti;
lábba valót hoszszú Ingért meg-tserélheti:
10 talám azt gondollya maga viseli.

3. Nem tsudálkozhatom én már eleget,
hogy némethez vagyon minden hüséged,
talám széllözö lyukáért, szereted ötet;
mellyet hátul bugyogóján gyakran szemléled,
15 gyönyörüségedet tsak abban töltöd.

4. Kérdgyük hát mindnyájan mért szeretheti?
talám hogy a' lábán legyeket veri,

20 kopasz száját ollyannak mért kedvelheti,
bűdösségét a' tsunyának hogy szenvedheti:
méltóságos szíve hogy bé veheti.

5. Ély tehát már velle ha úgy szereted,
az tágas Nadragú szép Németedet
tellyen kedved tászlijában, mantsétájában,
25 mellyet kezín mellyén visel nyakasságában,
Zsellér majd minden Német Magyar Országban.

Cigány tematika

*

Cigányokról való história,
melynek első részében leíratatik ennek a széles világra elterjedett,
sok jeles cselekedetekkel elhíresedett CIGÁNY nemzetnek eredete, régisége,
természetire való nézve nemessége és élete táplálásának csudálatos módja.
Második részében előadattatik egy nevezetes példában,
minémű pompás ceremóniával élnek,
mikor az ő legfőbb vajdájoknak az hozzá hívségeket mutató ajándékot
minden előforduló esztendőnek első napján bémutatják.

NEM BETŰHÍV

ELSŐ RÉSZE

1. Akik Egyiptomban sokáig laktanak,
Kemény szolgálattal sanyargattatának,
Izraéliták, s nagy ínségre jutának,
Végre mindenestől onnét elfutának.
- 5 2. Megűzé azokat Faraó népével,
Egész országának roppant erejével,
A Veres-tengerig; de maga vesztével,
Izraélitáknak pedig jó végével.
- 10 3. Mert Isten a tengert kétfelé osztotta,
Amely az Izraelt általbocsátotta,
Faraót népével mind elborította,
Melyért Istent Moises sokképpen áldotta.
- 15 4. Faraónitákból sok parton marada,
Ki osztán magának cigány nevet ada,
Az egész világra hamar elárada,
Magyarországra is nagy része szakada.
5. Nemes nép, s kitetszik nemes természete,
Mert paraszt munkára nincs igyekezete,
Más tisztessé marhával vagyon keresete,

- 20 Jele az, hogy úri vér az eredete.
6. Azért ritka, aki magára szűrt végyen,
Mert abba öltözni nékiek nagy szégyen,
Azon van, hogy veres ruhára szert tégyen,
Ha rongyos lészen is, csak selyemből légyen.
- 25 7. Fekete csizmát sem vise/ szegényekkel,
De sarkantyús sárgát nemes vitézekkel,
Rozskenyért sem vészen mesteremberekkel,
Hanem fejr cipót eszik főrendekkel.
- 30 8. Ki nemessebb köztök, lóval kereskedik,
Mást mint megtréfáljon, azon elmélkedik,
Vagy így, vagy amúgy hogy nyerjen, mesterkedik,
Ha végbeviheti, kacag s dicsekedik.
- 35 9. Dicséri a lovát, és esküszik nagyon,
Hogy még most is három csikófoga vagyon,
Jaj, jaj (kiált), félek, hogy el ne ragadjon,
Noha vén dög, s méltó, hogy már lőjék agyon.
- 40 10. Azért iskolában elsőben tanítja,
Korbácsolást rajta három nap újítja,
Azután féltében fut, ha megindítja,
Ha pedig csak léptet, lépésit gyorsítja.
11. Mikoron rossz lovan jó paripát cserél,
Többi mondják néki: De ugyan jól nyerél,
Esküvést alkudba ingyen sem keverél,
Be jól esett, hogy most itthon nem heverél!
- 45 12. Nám inget, dolmányt is toldásképen adtak,
Darab szalonnával adóssá maradtak,
Áldomásul kilenc icce bort hozattak,
Noha cserélésben ők megcsalattattak.
- 50 13. Nincs aznap senkinek gondja a munkára,
Seregestől mennek város korcsmájára,
Elsőbbben egy iccét kérnek a próbára,
Ha tetszik, isznak, míg tart a toldás ára.
- 55 14. A köznép többire él kovácsolással,
Úgymint papucs-, csizma- és lópatkolással,
Kolompveréssel és kerékpántolással,
Avúlt serpenyő- és rostélyfoldozással.
15. Zsindel-, lécs-, patkószeg- s acélmíveléssel,
Parasztoknak szántóvas-élesítéssel,
Szegényebbek nyúznak dögöt vaskó késsel,

- 60 Aki pedig elmés, él hegedüléssel.
16. Muzsikájok elmék gyönyörködtetője,
Szomorú szíveknek örvendeztetője,
Búk örvénye után örökre vivője,
Sánta láboknak is táncra gerjesztője.
- 65 17. Keresi kenyerét ecsetcsinálással,
Asszonyi nem pedig némely varázslással,
Alpofájok gyenge purdék csapdozással,
Cigánykerék virgonc legénykéek hányással.
- 70 18. Nem lopnak, csak nyernek, s az ilyen nyereség
Közönséges nálok és legfőbb mesterség,
Ehhez kíváztatik pedig nagy szemesség,
Hogy nyeres helyt rajtok botozás ne essék.
- 75 19. Ki mit nyer, eldugni hamar igyekezik,
Mert az ilyen marhát hamar megigézik,
Ami nagyobb: érte meg is dögönyözik,
Ilyen esetről sok most is emlékezik.
- 80 20. Pedig tolvajoknak őket nem mondhatják,
Mert csak aprólékot rántnak, ha kaphatják,
Tyúkot, ludat s ilyent hamar megkoppasztják,
Feltalálását más napra nem halasztják.
21. Gyomrok egészséges; mit kap, béveheti,
A félig sült döghúst is megemésztheti,
Pulsusát doktorral senki nem nézeti,
Patikaszerszámnak sincs nála keleti.
- 85 22. Kétféle betegség mégis sértegeti,
Mindazáltal ágyba egyiket sem veti,
Nyáron a forróság veréjtékezteti,
Télen hideglelés testét reszketteti.
- 90 23. Mind télit, mind nyárit ő maga gyógyítja,
Hideg ellen hátát a tűzhöz fordítja,
A vízbeugrással forróját tágítja,
Mind a kettőt ilyen módon távolítja.
- 95 24. Más két nyavalya is gyakorta hozzáfér,
A csömör, idegen étkektől melyet nyer,
És a gyomorfájás, a' sokszor visszatér,
Mikor egy diéta mást meg mást menten ér.
25. Ezt ő orvosolja ily PRÉSCRIPTIÓval,
Gombóc pilulákkal, s BOLUSként cipóval
És fekete lévből csinált POTIÓval,

- 100 A csömört oszlatja somfa izzasztóval.
26. Étkek közt a döghúst leginkább szereti,
Megfűszerszámozza, ha valahol leli,
Ezt pedig ez okra nézve ő míveli:
Mert azt nem mészáros, hanem Isten öli.
- 105 27. Ez is e nemzetnek jeles dicsérete,
Hogy halottaihoz van nagy szeretete,
Haját tépi, jajgat, kesereg, szünete
Nincsen riválásnak, ha egyet temete.
- 110 28. Minden haláltól ő ugyan tartózkodik,
De akasztófától kivált iszonyodik,
Lelke száján hogy ki nem mehet, bánkódik,
Mert ha alol mégyen ki, megocsmányodik.
29. Az igazságnak van nála böcsületi,
Nyerességében vajdáját részelteti,
115 Meg is vallja, mit nyert, ha az esküdteti,
Eltagadja, ha más arra erőlteti.
30. Böjtöt tart, amikor nincsen mit ennie,
Józan, mikor nincsen mit hörpentenie,
Bőkezű, ha vissza kell adni nékie,
120 Engedelmes, mikor mást nincs mit tennie.
31. A Szent György innepét tartja sátorosnak
Egész eklézsia, és vigasságosnak,
Mert amint Szent Mihályt felette károsnak,
Úgy tapasztalja azt sokképpen hasznosnak.
- 125 32. Hasznos lovainak, mert mezőn járhatnak,
A zöldellő fűben mohón haraphatnak,
Hasznos a purdéknak, mert sóskát kaphatnak,
Ösztövérségekből attól meghízhatnak.
- 130 33. Hasznos mindnyájoknak, mert hanyatt alhatnak,
Avagy sütő napnak hassal fordulhatnak,
Szérdékért sok szántóvasat nadolhatnak,
Kertekben veres- s fokhagymát gyomlálhatnak.
- 135 34. Noha ily nemes nép, de nem vágy pompára,
Nem szaggatott soha magas palotára,
Kedve tölt, tehetett ha szert sátorára,
Mert elégségesnek tartja lakására.
35. Bolttal sem gondol, mert hasznát nem veheti,
Semmiféle javát abban nem teheti,
Mert amit nyér egy nap, aznap elköltheti,

- 140 Pénzét korcsmárossal jó helyre téteti.
36. E nép (mint mondám) hogy parton megakada,
Mihent az éj után vidám nap virrada,
Minden részeire világnak szakada,
Szeretvén földünket itt legtöbb marada.
- 145 37. Sokat is használ ez e kerek világnak,
Kiváltképpen nálunk e Magyarországnak,
Mert szaporítója, hol lakik, jószágnak,
A szegény pórságot hívom bizonyásnak.
- 150 38. S ki patkolná lovát falusi póroknak?
S ki nádalná vasát szegény parasztnak?
Nézd, mely rosszul volna dolgok magyaroknak,
Ha nem volna köztök lakta cigányoknak.
- 155 39. Sokszor tőlök jót rossz lovan cserélhetni,
Vagy viszontag rosszat a jóért nyerhetni,
De azt toldás nélkül végbe nem vihetni,
Mert erős törvények, azt meg nem szeghetni.
- 160 40. A Magyarországot elosztá magának,
Négy helyt választott legfőbb vajdaságának,
Egyet innen, mást túl az híres Dunának,
Úgy innét is, túl is az halas Tiszának.
41. Az innégső legfőbb vajda felemelte
Székit Győrött, túlsó Lévát megkedvelte,
Helyét a Tiszán túl való Szatmártt lelte;
Innen való Kassát székeinek rendelte.
- 165 42. De ily ok alatt volt szabad elosztani:
Hogy mikor a király hadat fog tartani,
Nékik is fegyverben elő kell állani,
És ország hadával táborba szállani.
- 170 43. Most is két orderek Bellicumtól jött már,
Mindnégy megintetvén, hogy ne késsenek bár,
Ki-ki tisztiben szorgalmatossan eljár,
Készen is vagyon, csak harmadik ordert vár.
- 175 44. A vármegyéknek is van előjárójok,
OBER VAJDA neve, ez igazgatójok
Falusi vajdáknak, ez parancsolójok,
Szinte mint főispány, törvény-kiadójok.
45. Ki parancsol Görgön, ki pedig Tiszolcon,
Ki itt, ki amott, ki Vajkán, ki Papolcon,
Ki bölcs Selpicen, ki híres Kiripolcon,

180 Borsod vármegyei vert széket Miskolcon.

MÁSODIK RÉSZÉ

1. Ennek botja alatt kik laknak cigányok,
Elébb CURRENSeket küldvén őhozzájok,
Zsinatba keríté őket a vajdájok,
Gyűlnek mindenünnen, mint a sok juhnyájok.
- 185 2. E vajdának sem volt itt tavaly lakása,
De előbbi helyén nem volt maradása,
Ez ugyan cigányok megrögzött szokása,
CSUKHÉZ MÁS FALUBA! – köz-példamondása.
- 190 3. Azonba' Miskolcra gyűl cigányság, mint raj,
Vagy mint márciusban Tiszán lemenő zaj,
Számba nem vehető, mint a fejen az haj,
Sokságával bánni mondhatatlan nagy baj.
- 195 4. A város rétjein táborát ütötte,
Sajó lementében magát helyhezttette,
Ottan sátorait renddel felemelte,
De elébb tiszteket azért megkérlelte.
- 200 5. Itt már ki táncot jár, ki pedig földre dül,
Mert bádgyadtság miatt a feje is szédül,
Van, aki énekel, van, aki hegedül,
Van, kinek dorombja gyönyörűen csendül.
6. Ki tüzet rak, ki főz, döghúsát borsolja,
Ki kacag, ki verseng s társát hazudtolja,
Ki üstökrántással lovát abrakolja,
Eladó dorombját némely kovácsolja.
- 205 7. Azonba' kiáltják: „Fő vajda érkezik!”
E szóra sátorból minden kiköltözik,
Vajda eleibe menni igyekezik,
Így az egész tábor hozzá gyülekezik.
- 210 8. Üllővasat hoznak, csujtárral megvetik,
Nagy tisztességessen arra leültetik,
Hogy nem szolgálhatnak jobban, megkövetik,
Tőle pedig ily szó hozzájuk tétetik:
- 215 9. „Elmúlt óesztendő, az új itt vagyon már,
Legfőbb vajdátoknak áldást mondnátok bár,
Hivatalotokban, tudjátok, hogy az jár,
Ha elmúlatnátok, szégyen volna s nagy kár.

10. Tudjátok mindnyájan az ő nemzetségét,
Faraótól vette királyi vérségét,
Termete mutatja annak úgy lettségét,
220 Magaviselése adja jelenségét.
11. Haja kondor, foga, mint elefántcsont, szép,
Ajaka, mint kláris, teste fekete s ép,
Tekéntete vidám, merő mennyei kép,
Valahová fordul, csudálja a sok nép.
- 225 12. Dúlja SIRÉNeke énekelésével,
Előzi AMFIONT hegedülésével,
Meggyőzi ORFEUST dorombverésével,
Izmos HERCULEST is vastag erejével.
- 230 13. Fellyülmúlja BRONTĚST kovácsolásával;
Ravasz MERCURIUST kalmárkodásával,
A szárnyas PEGÁSUST sebes futásával,
CRETAbélieket igazmondásával.
14. Tudjátok hozzátok való nagy kegyelmét,
Vettétek is sokszor az ő segedelmét,
235 Mivel nem veti meg senkinek kérelmét,
Hozzá folyamóknak adja engedelmét.
15. Ezen érdemiért feljebb emelteték,
Sellyéről Kassára áttalköltözteték,
Legfőbb vajdaságra ottan megkeneték,
240 Isteni hatalom véle közölteték.”
16. Többet szól vala még, de nem engedtetett,
Mert nagy kiáltásra szájok eresztetett:
„ÚGY VAN, URAM, ÚGY VAN!” – éig emeltetett
Szavok, és hangjától menny s föld rendítettett.
- 245 17. Kiáltott vajda: „CSIT!”, de annyi haszna volt,
Mint aki pint vízzel erdőgyúladást olt,
Volt szava szavokhoz, mint bál posztóhoz folt,
Úgy nem hallatott, mint ki egy kukkot se szólt.
18. Mikor ők mindnyájan felejtven bújokat,
250 Ujjó!-üvöltésre emelék szavokat,
Míg táncra készíték a fickók lábokat,
Már purdék sarkalják alsó pofájokat.
19. Kedveket a vajda bora szoporítja,
Sokféle nótára nyelveket indítja,
255 Szíveket muzsika nagyon vidámítja,
Még vén dádékat is a táncra lódítja.

20. Tartván vajda, hogy meg ne részegedjenek,
 És szokások szerint össze ne vesszenek,
 Avagy ami nagyobb, meg ne ütközzenek,
 Mérges miatt haza el ne szélledjenek.
21. Fújják a készülőt, s ezen megbódulnak,
 De megértvén okát rendekbe járulnak,
 Mars mondatván nékik, az útra indulnak,
 A szikszai úton Kassára rándulnak.
22. A seregek előtt muzsikások mennek,
 Kik hegedűt vonnak, kik dorombot vernek,
 Kik, mint az angyalok, énekeldegelnek,
 Viszketvén a talpok sokan táncra kelnek.
23. Másnap még délelőtt Kassát közelítik,
 A sok szép és magas tornyok ékesítik,
 Kő- s földbástyák s Hernád vize erősítik,
 Úgy hármás árkok is, kik körülkerítik.
24. Amelybe bėjutván, „Hol van palotája,
 Aki e tábornak legfővebb vajdája?”
 Kérdezik; azok azt felelik: hozzája
 Őket igazítja gyermeknek is szája.
25. Mennek a Nagy utcán, kiknek csudájára
 Egész város tódul, s bámul pompájára,
 Sietnek uroknak ők udvarlására,
 Elérvén udvarát néznek ablakára.
26. Ott minden szereket, minden szerszámokat
 Félretévén, arra fordítják gondjokat,
 Mind áldják meg ezek legfőbb vajdájokat,
 Azért bocsátnak ily fohászkodásokat:
27. „Ó, ti magas egek! kik felettünk vagytok,
 És minden dolgokat földön igazgattok,
 Némelyt boldogítottok, némelyt sanyargattok,
 Azaz: mind jó s mind bal szerencsét ti adtok.
28. Ez legfőbb vajdánktól eltávolítsátok,
 Ámánnak keblébe őtet juttassátok,
 Minden kárvallástól megoltalmaztátok,
 Sok jó nyereséggel bőven megáldjátok!
29. Folyjanak napjai csendes békeességben,
 Ne töltse azokat mord kedvetlenségben,
 Egészsége légyen mindenkor épségben,
 Mint csík vagy mint evet, légyen oly frisségben!

30. Úgy, hogy a versent is szél módra futhassa,
Pályázó társait messze haladhassa,
A lejtő táncot is frissen eljárhassa,
300 Hiba nélkül cigánykerekét hányhassa!
31. Sem pénzes erszénnyét, sem dohányzacskóját
Lapos guta meg ne üsse, sem patkóját
Lovának ne bántsák, sem nyugzó békóját
Hitványok, se meg ne igézzék csikóját!
- 305 32. Selyem dolmány s nadrág termetét szépítse,
Kalpagjának nyusztya fejét ékesítse,
Szép fekete fátyol nyakát megkerítse,
Ingének csipkéje kezét hímesítse!
- 310 33. Nyerítsen alatta kevély paripája,
Füstöljön mindenkor ő tajtékpipája,
Kövér szalonnától hízzék a pofája,
S annak a zsírjával tündököljék szája!
34. Sódorból, cipóból meg ne fogyatkozzék,
Mint dob légyen hasa, oly frissen lakozzék,
315 Főrendű urakkal bízvást barátkozzék,
S azon barátival mindennap borozzék!
35. Vonja hegedűjét, danoljon magának,
Hallják gyenge purdék hangját dorombjának,
Kiskoroktól fogva kulcsát nótájának,
320 S nótáját fogják meg e szép muzsikának!
36. Légyen szerencséje adásban s vevésben,
Hasonlatosképen a lócserelésben,
Ah, védelmezzétek nyeresre menésben,
Szárnyas légyen lába futásra menésben!
- 325 37. Mégis kérünk, Egek, gondját viseljétek,
Ha szükségben leszen, hamar segítsétek,
Minden galibától s bűtől őrizzétek,
Örvendetesekké napjait tegyétek!
38. Légyen győzedelmes a küszködésekben,
330 Légyen diadalmas verekedésekben,
Légyen dicsőséges cigány seregekben,
Légyen örökös jó hírekben-nevekben!
39. Falukat cigányok míglen nem építnek,
Magos palotában lakást nem készítenek,
335 Virágos kerteket míglen nem kerítnek,
S azok munkájához míglen nem tekintnek.

40. A szántóföldeket míglen nem munkálják,
A szőlőhegyeket míglen nem kapálják,
A cipót, se sódort míglen nem utálják,
340 A PÁRKÁK mindaddig éltét ne piszkálják!”
41. Ezeket kívánják sűrű sóhajtással,
Szívből eredt buzgó sok fohászkodással,
Borsodi cigányok egyezvén egymással,
Legfőbb vajdájoknak minden áldomással.
- 345 42. Nézi vala őket urok ablakjáról,
Nagy puszpáng-bokréta függvén kalpagjáról,
Újdonúj fekete fátyol a nyakáról,
Esmérszik többek közt csillámló fogáról.
43. Törli szemét, népnek értvén sóhajtását,
350 Ájul, hallván szavok szép cikornyázását,
Csudálja verseknek ily rendes folyását,
Minden dolgaiknak adja javallását.
44. Ők pedig, hogy kedvét csatlanák magokhoz
Szorosban, nyúlának az ajándékokhoz,
355 Azok alázatos bémutatásokhoz,
És szolgálatjára kész ajánlásokhoz.
45. Elsőben a vajda lovát befartolá,
Azelőtt három nap jól megkorbácsolá,
Így hizlalá, s ilyen zabbal abrakolá,
360 Mert úgy gyorsabban lép és fut, azt gondolá.
46. Azután a község mind egybehordotta
A különb szereket, s térdét meghajtotta,
(Mert azelőtt vajda arra tanította,
És legfőbb vajdának bé is ajánlotta).
- 365 47. Úgy mint tizenkilenc csigás kantárokat,
Ugyanannyi nyeret, annyi korbácsokat,
Annyi farmatringot, annyi csujtárokat,
Annyi tajtékpipát, s több pipaszárokat.
48. Hatvanhárom acélt, száztíz dorombokat,
370 Kilenc üllővasat, húsz kalapácsokat,
Tizenkét serpenyőt, harminc kolompokat,
Patkót s patkószeget, számlálatlanokat.
49. Köszöni az urok az ajándékokat,
Annyi különféle jeles szerszámokat,
375 Egekbe bocsátott fohászkodásokat
És szolgálatjára kész ajánlásokat.

50. Palotában vettet néhány asztalokat,
 És hozat kassai jó csípős borokat,
 Tétet cipót, kolbászt, májost, sódorokat,
 380 Másféle étkekből kilenc fogásokat.
51. Asztalhoz szolgálnak tizenkét inasok,
 Nem gorombák, rusnyák, szennyesek, rongyosok,
 Hanem deliások, cifrák és módosok,
 Ceremóniások, mosolygók s nyájasok,
- 385 52. Akik asztalokra hozzák az étkeket,
 Azután felkapják a zselye-székeket,
 Kellő emberséggel kedves vendégeket
 Kínálják: foglalják el ki-ki helyeket!
53. Úr mellé miskolci fő vajdát ültetik,
 390 RANG szerint más vajdák ezeket követik,
 Apróbb tiszteknek is helyek rendeltetik,
 A község oda ül, hová férkezhetik.
54. Kezdi pohárnokok szaporán folytatni
 A kristályokat, úr örömét mutatni,
 395 Hogy miskolci vajda víg légyen, nógatni,
 Semmivel se hagyja magát kínáltatni.
55. Mások is sürgetik, hogy vigadozzanak,
 Kívánságok szerint frissen lakozzanak,
 Ha teli lesz gyomrok, bizvást okádjanak,
 400 Es újonnan mohón egyenek s igyanak.
56. Vannak is valóban nagy vigadozással,
 Jó egészségéért uroknak ivással,
 Az alsó asztalok TUSKÁznak egymással,
 Azután kezdenek lenni gyúladással.
- 405 57. De máris eljárta agyokat bor szesze,
 Háborognak is már, egynek sincs már esze,
 DÁDÉ, KUCOR, PURDÉ, – minden öszvevesze,
 Ezt kassai bornak cselekedte mesze.
58. Már senki nem mondja, hogy „VINUM DE KASSA,
 410 KURVA LÉGYEN ANYJA, AKI TÖVÉT ÁSSA!”
 Mert az oly erős, hogy Hegyalján sincs mássa,
 Aki ezt nem hiszi, e példából lássa.
59. Mint mondtam, hogy eszek tőlök eltávozott,
 Es vér szívek körül forrott, gyúladozott,
 Minden barátságok méreggé változott,
 415 Ez nagy csitépaté közöttök származott.

60. Ez szomszédját szidja, amaz hazudtolja,
Ez rávicsorítván fogait, csúfolja,
Amaz is viszontag ötet úgy gúnyolja,
420 Ez egy testvérbátyját a földön hurcolja.
61. Ez ennek fittyet hány, amaz haját kapja,
Emez testét csípi, az karját harapja,
Ez környülvalóit vágton arcul csapja,
Noha azok között lehet édesapja.
- 425 62. Alsó asztalokra hogy kés nem tétetett,
Tanácsából legfőbb vajdának eshetett,
Másképp egynéhány lett volna eltemetett,
Lám, soknak kanál is fejébe üttetett.
- 430 63. Másfél óra múlt el, hogy így villongának,
Azután haraggal elszakaszkodának,
Hazafelé dérrrel-dúrral indulának,
Kapufától vévén búcsút eloszlának.

PROTESTATIO AUTHORIS

64. Minthogy e' könyvben oly dolgok találatnak,
Kivált a' kik első Részben iratnak,
435 Mellyek nagy voltokért csudáknak látatnak
Amint-is sokakat el-álmétkodtatnak.
65. Azért Szentegyháznak lévén igaz fia,
Nem Pogány, sem nem vad Rác haramia
Protestálok senki csudáknak ne hja
440 Még-nem approbállya Kassai Sedria.

21 mágára szürr
25 vises
52 retszik
145 kerék
158 Nagy
209 Ülő
225 Sirneket
237 Séllyétől Kássára
256 Menvén
321 s-vevésbe
322 Hasonlatoskében
369 dormbokat
370 ülő
375 bocsátatott
393 száporán
416 szármázott
426 legfőbb

*

Tzigányok végső romlása

1. Hatvan-nyóltzadikban, ezerben, hét-százban,
Romlott, pusztúlt Tzigány nemzet borúlt gyászban,
Rongyos Sátorokból szállot paraszt Házban,
Vándorló rút népet szedték jó pórázban.
- 5 2. Végső napja vala Böjt-első (!) Havának,
Eb harminczadjára midőn ők jutának,
Helységenként hamar egybe-hivatának,
Világból az Urak rajtok ki-adának.
- 10 3. Parasztok legyenek meg-parantsoltatott,
Jobbágyak' számába kiki irattatott,
Ház építés, szántás, vetés meg-hagyatott,
Szent János' napjáig *terminus* adatott.
- 15 4. Lóval kereskedés, Tserélés-Berélés,
Kóborlás Falunként, szabad járás-keles,
Sátorbéli lakás, ingyen, könnyen élés,
Nagyon meg-tiltatott, ringy-rongy fölt viselés.
- 20 5. Prémezett szoknyában, szürkös lepedőben,
Nem lesz szabad jární házanként kérőben,
Nem hajadon fővel, hanem főkötőben,
Ködmönök, kankójok légyen jövendőben.
- 25 6. Mezitelen Rajkó hátulját, eleit,
Fedezze Ruhával Test' minden részeit,
Paraszi munkától ne ójja kezeit,
Mesterségben töltse gyenge esztendeit.
- 30 7. Tzigány név, nyelv, és szó erősen tiltatik,
Uj Lakóknak neve nékiek adatik,
Más nyelven szóljon, ha tud, parantsoltatik,
Ha nem tud, nám elmés, tanulni hagyatik.
8. Tzigány sereg hallván ezeket, egymásra
Könyves szemmel néztek; fakadtak sirásra,
Férjfiak, Aszszonyok szörnyü jajgatásra,
Fejre kültstolt kézzel Vének zokogásra
- 35 9. A' napot, esztendőt némellyek átkozták,
Öket illy véletlen romlásban márt (!) hozták,
Némellyek Urokat, Tiszteket okozták,
Szabados élettől hogy őket meg-foszták.
10. Nagy hatalmú Isten! ugyan mit vétettünk?

- 40 Hogy szegény Tzigányok eszendővé lettünk?
Nám lovat tseréltünk, pénzen adtunk, vettünk,
Senkinek úgy vélem ezzel kárt nem tettünk.
11. Kovácsolásunkkal Világnak hasznára;
Kalmárkodásunkkal vóltunk nagy javára,
Musikálásunkkal vidámitására,
Ha vétettünk, vittek az Akasztó-fára.
- 45 12. Egek! Földi Urak mind ellenünk vagynak!
Békét, meg-maradást Világban nem adnak,
A' föld színén lakni Sátorban nem hagynak,
Vallyon Nagy Isten! mi oka lehet annak?
- 50 13. Nem tartánk senkivel semmi ellenkezést,
Töllünk távoztattuk a' fel fegyverkezést,
Honnét érdemlettük tehát ez üldözést?
Nemzetünk (!) *Gratiát* nem lel, 's védelmezést.
- 55 14. Üres, éhes hassal hol otthon hevertünk,
Hol Musikát tettünk, hol vasatskát vertünk,
Hol tserélt Lovokon valamitskét nyertünk,
Ártatlan Tzigányok még-is veszni tértünk.
- 60 15. Hajdant Égyiptomból származott Nemzetünk,
Faraóktól vetük Nemes eredetünk,
Ditsőséges ugyan vólt akkor kezdetünk,
De vaj gyalázatos mostan végezetünk!
- 65 16. Sok Nemzetek vesztek, Országok múltak-el,
Városok púszúltak csak a' hírek van fel,
Ugy nekünk veszteknek látom romlani kell,
Hirünkkel, Nevünkkel széles Világ meg-tel.
- 70 17. Itt a' Világ vége, mert Tzigányok vesznek,
Emberi Nemzetre több rosszszak érkeznek,
Tsorbát veszélyekkel e' Világon tesznek,
Ha sültt parasztokká, és szántókká lesznek.
- 75 18. Nagy Fő Udvarokban vigan hegedültünk,
Uri Asztaloknál Urak mellett ültünk,
Finom bor italtól, jó lakástól fültünk.
Most betsületünkből s' (!) mindenből ki-hültünk.
19. Nagy-Idai hartznak keserves nótáját,
Faraó siralmas veszélyjét, és baját,
Ki vonnya ezután, ha Tzigányok' nyájját
Veszteni kívánják, tiltják Musikáját?
20. Mi birtuk Világot, laktunk, hol akartunk,

- 80 Falukról falukra mentünk, keltünk, jártunk,
Sok lopott jóságot ládáinkban zártunk,
Illy mostoha időt nyakunkra nem vártunk.
21. Jaj nekünk! szürt, kankót, botskort kell viselnünk,
Paszamántos, veres ruhát le-kell tennünk,
Rókás mente helyett Juhász bundát vennünk,
Világ Uraiból Parasztokká lennünk.
- 85 22. A' dögtől fojtottat tiltatunk meg-enni,
Késünket ló husra nem szabad már fenni,
Pénz nintsen, húst, halat min lehetne venni,
Isten úgy segítjen! nem tudunk mit tenni.
- 90 23. Szellős Sátoroktól végső bútsút vegyünk,
Marhákra, ekékre, házakra szert tegyünk,
Mint Ádám tselédje, számók, vetők legyünk.
Verejtékkel szerzett kenyeret jaj együnk.
24. Dologtalanságtól, szokjunk-el lopástól,
Szemtelen kéréstől, tsalfa koldulástól,
95 Tsere-bere között emberi tsalástól.
25. Undok ökör' szarvát hogy fogják kezeink!
Jaj félnek öklelős hegyétől mellyeink!
Kantárra szoktattak Öseink, Eleink!
Ló-tsiszárok voltak minden Mestereink!
- 100 26. Vaj! szarva ekének töri ember' Markát,
Jobb volt emelgetni nyerges lónak farkát!
Lopásnak kedvéért szökni kertek' árkát!
Dobogtatni tántzban lábnak ugrós sarkát!
- 105 27. Oh! meleg kapának hólyag' szerző nyele!
Oh mérges kaszának meg-görbesztő éle!
Meg-fonnyasztó tsépnek súlyos forgó széle!
Miattatok vagyom szivem búval tele!
28. Mit ér Tzigány nélkül ezután a' Vásár?
Álljon más sok ezer emberekből ámbár?
110 Tzigány volt a' Disze! bizonyára nagy kár!
Hogy lopások nélkül meg-eshetik immár.
29. A' Ló-is meg-fogy már Tzigányok' fogytával,
Nem lészen kelete tserék' tilalmával,
Ökrön kell már ülni, hitesse magával.
115 Tapasztalni fogja ezt kiki kárával.
30. Bor, Ser adó Kortsma-Házak meg-némúlnak,
Mellyekben a' kortsok tobzódnak, dúdolnak,

Hogy ha Musikáló Tzigányok el-múlnak,
Kik-is leg-főképen ezért dúlnak-fúlnak.

- 120 31. Tzigány-kerekeket nem lesz szabad hányni,
Segget lotyogtató tántzokban ugrálni,
Ostoros lesz Purdé, ökrökkel kell bänni,
Másként al-felére kantsuka fog szállni.
- 125 32. Min az előtt kaptak, oda Vajda Neve,
El-folyt mint tavaszi futó hónap leve,
Ki hajdant Vajda vólt, most olyan mint Teve,
Nyög terh alatt, még ma sem iva, sem eve.
- 130 33. Vajdának kezéből a' páltzát ki-vették,
Adózó Parasztá, és Jobbágyá tették,
Magas póltzról Komát ugyan le-ültették,
Vajdaság' Levelét pad alá vetették.
- 135 34. Nem vezeti Dádé többé a' Sereget,
Tsap-házba hol ivott, és perlett, eleget,
Hazug szájából szórott hideget, meleget,
Nem bötsült esméröst, idegent, vendéget.
35. Versengő alkúnak, zajos áldomásnak,
Vége lön esküvő Ló 'zib vásárlásnak,
Tették Tzigányokat szántónak, kapásnak,
Mert vóltak lopással ártalmára másnak.
- 140 36. Nem annyira szánjuk siralmas ügyünket,
Nem bánjuk olly nagyon utólsó veszтүnket,
Mint mi mézzel-folyó Angyali Nyelvүnket,
Bár együtt vesztenénk vele életүnket.
- 145 37. Oh áldott Tzigány szó estél sirba! veszтél!
Ki minket valaha lopásra ébresztél!
Sok hazugságokat szép szinnel himeztél!
Most mint füst, köd, és hó, nyelvүnk el-enyészтél!
- 150 38. Már most titkainkat kiki meg-értheti,
Fortélyos dolgunkat jaj észre veheti!
Velүnk, ki mit akar, könnyen meg-teheti,
Hamis fondorkodást torkunkba verheti.
- 155 39. Paraszt dolog, munka ijesztget bennүnket,
Aratás, kaszállás furdalja eszүnket,
Nem szoktuk keresni im' így kenyерүnket,
Keserves táplálni lészen életүnket.
40. Kezeink szoktanak hegedү-vonóra,

Doromb pengetésre, pörölyre, fogóra,
Könnyü munka vala ülni lopott lóra,
Henyélve esztendő el-múlt, mint egy óra.

- 160 41. Vajki! nagy keserves kin parasztnak lenni,
Jobbágyság' igáját szabad nyakra venni,
Egy helyt lakni, tovább bújdosni nem menni,
Tzipón hizottaknak ro'z kenyeret enni.
- 165 42. Nagy Biró! Kis-Biró! Tizedes! ezekre,
El-halok féltemben hatalmas Nevekre,
Hát ha jutok bünös, (új Magyar) kezekre,
Ugyan kalodában meg-raknak kedvekre.
- 170 43. Jobb volt hason zöldes pásiton heverni,
Tántzos bokáinkat szökve össze-verni,
Dolog nélkül élni, bátran lopni menni,
Mint sem Nemzetünket paraszthal keverni.
- 175 44. Mikor ingyen éltem, bezzeg bóldog voltam,
Leg-nagyobb Urnak-is bátran oda szóltam,
Magam szemetén, mint kakas, parantsoltam,
Hogy mi erre jussunk, sohasem gondoltam.
45. A' Tzigányok' Nevét no hát temessük-el!
Ringy-rongy ruházatot nyakunkból vessünk el!
Kankóba öltözzünk, mivel lenni meg-kell!
Isten jobban tudja ügyünket oda fel!

*

1. Edd meg Medve a' halált,
mért ölte meg a' Királyt,
Leg alább tsak a' Bőjtig,
Fársang három napjáig.
- 5 2. Jaj nekünk Tzigányoknak,
Ikes újj Magyaroknak,
Iltünket irigylették,
Kenyerünket elvették.
- 10 3. Vallyon mi roszat vétettünk,
Hogy ekképp büntettettünk,
Hiszen a' Szent Tzigányság
Merő tsak ártatlanság.
- 15 4. Talán azt gondolhattuk,
Méltán el-is mondhattuk,
Hogy tsak a' mi trutzunkra

Hólt meg boszszúságunkra.

5. Oda leszsz már életünk
Ha tsak ki van felettünk
Mi velünk jól nem téssen
20 A' Tótfene meg eszen.
6. Jobb-is volna meg halni:
Mivel hogy muzsikálni
Nem szabad: Óh rút halál!
olly kegyetlen mért valál.
- 25 7. Felséges Királynénkat
És szíp Szabadságunkat
Jajj a' porba ejtetted
a' purdét rántzba szedted.
- 30 8. Óh Szeginy Tzigány nemzet!
Jajj be roszúl evezett
El sillyed a' Tsonakja
Mejjén sír a' porontya.
- 35 9. Az éhség szorongattya
Bélit rútúl sztaggattya,
A' friss tzipót bevenné
A' ganéjt is meg enné.
- 40 10. Mikoronn meg hallották:
Hogy meg Szabadították
Az Urak a' Muzsikát,
Öszve verték a' bokát.
11. Hogy pedig azt hirdették,
A' muzsikát le tegyék
Mindjárt földhöz tsapdosták
'S Magokat öszsze fosták.
- 45 12. Már a' Dádé miként él,
Előtte van a' nagy tél,
Hogy tud már pínzt keresni
Nem szabad muzsikálni.
- 50 13. Semmi dolgot nem szeret,
Hol veszen hát kenyeret,
Ha tsak koldulásával
Nem él vagy lopásával.
- 55 14. Ha lop hóhér kezibenn
Akad igen hirtelen,
Így is tsak ugyan el vész

Veszedelme készenn lesz.

15. Koldulás keveset ér,
A' lelkihez nem is fér,
Hogy ha adnak is egyszer
60 Pirongatnak hetvenszer.
16. A' Szip rajkó mint egyen,
Tudja ménkö hírtelen,
Még a' szar is jól esne
Tsak hogy a' gyomra telne.
- 65 17. De azt is ritkán kapja;
Mert ha kapis, az Apja,
A' keziből ki veszi
'S jó ízűen megeszi.
18. Bizony méltán kesereg,
70 A' Tzigányi Szent Sereg
Jajj de ugyan mit tehet,
Lám Érsekké nem lehet.
19. Most járjon már kótyogóst,
Ha ehetnék egyéb fost,
75 Míg más jobb Confecteket
Magának ő szerezhethet.
20. Ha be nem veszi gyomra,
Török tsigát éhomra
Egyék jó appetitust
80 Majd a' tsinál jó gustust.
21. Hallod Dadé kurvanyád,
Mire szorúlt az apád,
Jobb inkább a' nagy Medve,
Tégedet is megenne.
- 85 22. Suntamorok rút halál
Neved ha szívemre száll.
Jót bizony nem mondhatok
Szállyon reád az átok.
23. Óh szerentsitlen óra
90 a' mellyben illy gonoszra
Mi Szent Seregünk jutott,
Ámbár ő ettől futott.
24. Tudom hogy közel vagyon
Az ítélet; mert nagyon,
95 A' Sz. Sereg rontatik,

Jajj im el pusztittatik.

- 100 25. No jó Dadé Sokheresz
Vallyon miért keseregsz,
Jobb volna a' pintzébenn
Úlni a' jó hívesenn.
26. Tudod moré hogy íltünk,
Mikor hegedülhettünk,
Pengettük a' húrokat,
Ittuk a' jó borokat.
- 105 27. Mint telhetett úgy jártunk,
Másnál hegyesbet szartunk,
Nem vólt a' kitől féltünk,
Mint az Urak úgy íltünk.
- 110 28. Paszomántos ruhábann,
Jártunk veres nadrágbann,
Sárga tsizmát varrattunk
Azzal paradiroztunk.
- 115 29. Ringy rongy ruha nem kellett,
Mert a' töllünk ki tellett,
Nadrág ezüst sinórra,
Vólt mindennapi ruha.
- 120 30. A' kenyérnek javára,
Vágytunk mindég púhára,
Bornak éltünk javával,
Gyenge malatz húsával.
31. Ah Dadé mit hallottam!
Hogy koplalóba vóltam,
Hogy ha töllem meghallod,
Magad' biz össze szarod.
- 125 32. Hogy nem hegedülhetünk,
Arról már nemtehetünk,
Semmi ez de majd bezzeg
Ez után leszsz a' meleg.
- 130 33. Ásót kapát kezünkben
Adnak jövő hjetekben,
Urréttyire hajtának,
Ott velünk dolgoztatnak.
- 135 34. Fene zsombikot háyni,
Muszáj Dadé kapálni,
Kemény pallér utánnunk

Nézi mint megyen dolgunk.

- 140 35. Hogy ha nem jól dolgozunk,
Azt tudom hogy okozunk,
Magunknak nagy büntetést,
Valagunknak nagy ütetést.
36. A' portzióink ezzel,
Le nem telik többekkel,
Bennünket sanyargatnak,
Talám felis akasztanak.
- 145 37. Khúre philá melekhúr,
Bár tsak valami jó Úr
Khura strada bennünket
Meg sajnálná igyünket.
- 150 38. Khúra már meleg hóha,
Jobb is akasztó fára,
Hogy tsak függesznének,
Mint ekképp gyötörjenek.
- 155 39. Nane szlobode roma,
Tsak heverni jó koma,
Pakhuléma vén Duda,
ma Bor helett jobb leszsz voda.

P. S. Ez a' Dall íródott mikor Mária Therésia meg halt és a' muzsikálás meg vólt tiltva.

*

Ki kísértő éneke a' szép füstös seregnek.

Bár tsak addig meg nem holtál vólna,
Még egy fejér Lovat nem loptál vólna
Tsolóresz szardikhetz mardikhetz circum de gyábole.
Meg holt, meg-holt a' Tsigányok Rajkója
Felesége sátor fáját számlálja.
Serette ő a' veres nadrágot,
De nem serette azs igasságot.
Irgundum gúle tsororum Sordikhetz.
Szophengyule gyagyule.
Mikor a' súp Tsigányságok,
Egyiptomi rokonyságok,
Egy nagy házsat építettek,

Salonnából kerítettek,
 Gyékény, ponyva vólt óldala,
 Teteje tsak azs ég vala,
 Énekeltek egy főtől,
 Imádkostak egy tálból,
 Az öreg Vajda taníta,
 Peti fíja Kántor vala,
 A' fistes kezség hallgata,
 Hogy ezs írást magyarásta.
 Hallgass Vajda te ereg Dade,
 Mert te tsak vagy hamis More.

*

A' télről.

1. Szomorú a' Télnek, kezdete, és vége,
 Nintsen néki senki előtt kedvessége,
 Mivel töle nintsen semmi békessége,
 Keserű méreggel minden ékessége.
- 5 2. Mert a' Tél majd mindent a' házba bészorít,
 Fát, zöldet, házakat vastak hóval borít,
 Minden-féle élő állatot szomorít,
 Most munkát a' mezön éppen nem szaporít.
- 10 3. Hanem meleg házban embert ágyban dönti,
 Tsak mikor enni kell akkor hasa költi.
 Ha nyáron keresett, most bélébe tölti,
 Ha nem, hát kénytelen lészen bezzeg böjti.
- 15 4. A' Tzigány sereg-is rongyos köntösében,
 Tsak alik dedereg, majd meg-fagy testében
 És el-keseredik, a' fagyos hidegben:
 Itt van immár Simon Judás,
 Jaj tenéked inges-gatyás.

*

- 5 Árok fzállásánál vólt a' vefzedelem,
 Ennek oka vala kopafz Fejedelem,
 Hajtott, hajtott, majd rá hajtott,
 Mint Orofzlány úgy ordított.
 Nem vólt engedelem,
 Faraónak minden Népe.
 Mind a' Kanja mind Nőstényje,
 Mind fzaladának.

10 Futva rugafzkodik ama' kormos Fajta,
 Utánnak egy fzürkét fingatott a' Vajda,
 Hord-el Fiam! hord a' rifzát,
 Ugord által Dunát, Tifzát,
 Rúgd a' Farmatringot,
 Hányd-el, hányd-el a' kereket,
 15 A' veres Nadrág' feneket,
 Meg-ne fojtsd a' Fingot,
 A' jó rozmaringot.

Mulató költészet, bordalok, mulató- és táncnóták

*

[...]

Jó bor gazda
 jó szőlő hozta,
 az Úr Isten áldja meg,
 a' ki ezt kapálta.

Avagy

Úr Zacheus, Úr Zacheus,
 ez ugyan derék ember,
 nem iszik üres pohárból,
 kortyom fittyem bográtskából
 Úri vendégeivel:
 Tehát miként?
 Tsak kortyonként
 kortyon, kortyon, kortyon, kortyon, kortyon, kortyon, kortyonként.

Avagy

ez a' pohár bújdosik, éljen a' pajtáság!
 kézről kézre adassék, éljen a' pajtáság!
 éljen az, éljen az, éljen az, éljen a' pajtáság,
 éljen a' pajtáság!

*

Egy mulató ének mellynek se füle, se farka.

1. Tsipke-bokor, kormos agyag énekemet énekeli,
 Majd meg-ürül a' poharam töltsd koma teli,
 Sárga rigó tarka turó rezes kalapátsot,
 Bük fa nadrág tüdős hurka mámoros kovátsot.
- 5 2. Akaszsa-fel három ágú vas-villa nyakára,
 Foggj egy ebet, kopaszszuk meg, jó lesz vatsorára,
 Gyalogolni kurta farkú paripa' körme tetején,
 A' kit meg nem bír a' lába, járjon a' fején.
- 10 3. Komám-Aszszony féré tsapta paszamántos kontyát,
 Ölbe hordja Tzigány-Aszszony síkétto porontyát,

Oda néki, ha be vette, majd ki-is okádja,
Förödjünk-meg Komám Aszszony! elég nagy a' kádja.

4. Hagyma, rapé, répa, lapát feneketlen kamarába.
Tegnap szüle egy gyermeket a' 'Sidó Bába:
15 Mester-ember a' nem tud kapú fel-fát vágni,
Mustot innya, retket enni, szalonna bőrt rágni.
5. Zöld köpenyes katona válolta magára,
Tsomót kötött amaz ordas le-konyúlt orrára.
Dinnye hajbúl fa karika kurta tehenet faraga,
20 Nyúlat öltek, azt pirítják, érzik a' szaga:
6. Ritka madár okos ember ezen a' világon.
Amoda függ sánta rigó egy le-törött ágon,
Tsonka kanász a' lábára famankot tsinála.
Száz esztendő kan-verébnek hátul van a' segge,
25 Igyunk egyet, gyere Pajtás! van egy Garas 's ebbe. (!)

*

1. Bánatom nints, élek vígassággal,
Vígadozok kedves barátimmal,
Barátságom közlöm az ifjakkal,
Ifjúságom tellyes nyájassággal.
- 5 2. Vígan élek, nints semmi bánatom,
Mit bánkodom, mikor jól van dolgom,
Múltságához most vagyom jó módom,
Mivel még most csak magamra gondom.
- 10 3. Ha búsúlok, csak magamat rontom,
Ha vígadok, magamat újjítom,
Barátimhoz jó kedvet nyújtom,
Pajtásimnak szívemből ezt mondom.
- 15 4. Kérlek azért hald-meg az én szómat
Jó barátom értsd-meg mondásomat,
Köszönd reám; kérlek poharadat,
Hadd enyhítsem-meg száradt torkomat.
- 20 5. Nosza pajtás! köszönd reám igyunk,
Mit bánkodom, talán nintsen borunk?
Vígáshoz most vagyom jó módunk,
Mivel még most csak magunkra gondunk.
6. Tetszik pajtás! jó helyen vagyunk itt,
Úgy tetszik, hogy másszor-is vóltunk itt,
Ha úgy tetszik, múlassunk azért itt,
Vég bútsunkat mig ki-nem adják-itt.

- 25 7. De ha bútsút adnak-is, meg-lehet,
Ifjú legény akár merre mehet,
Akar merre tégye a sűveget,
Tsak legény ő, ‘s úgy él, a’ mint lehet.
- 30 8. Nem kotzódik rossz feleségével,
Nem kél ő fel háromszor egy éjjel,
Nem bajlódik siró Gyermekevel,
Estve fekszik, virradtákor kél-fel.

*

ABC ÉNEK

1. ABCD
Lucrum CD
Gazda borral kínál,
jó bor kedvet tsinal
5 ABCD
Lucrum CD.
2. EFGH
szükség néha
vendégséget ütni
10 a’ bút felejteni
EFGH
szükség néha.
3. IKLM
nem kéméllem
15 lábbol rúgni az port
meginnya a’ jó bort
IKLM
nem kéméllem.
4. NOPQ
20 te nagy torkú,
jól ittál az borbúl
leestél az Padrúl
NOPQ
te nagy torkú.
- 25 5. RSTU
újujuju
minden vígan legyen
bortúl kedve legyen,

- 30 RSTU
ujujuju
6. ásítás
itt a' Szállás
másutt a' nyugovés (!)
itthon való hálás
35 ásítás
itt a' szállás.
7. X Ipsilom
így sorsolom
vígyázz mert az Halál
40 megöl ha rád talál
X Ipsilom
így sorsolom,
8. er gir gur gor
igyunk Sógor
45 jó most három Sódor
mellé egy akó bor,
er gir gur gor,
igyunk Sógor.
9. Áríró
50 nem kell Bíró
nints itt' perlekedés
köztünk veszekedés,
Áríró
nem kell Bíró;
- 55 10. mert jó bor
torkunkat tisztítja,
gyomrunkat gyógyítja,
ar ir or
mert jó bor.
- 820.783** gyomrunkat tisztítja,
gyomrunkat gyógyítja

*

- Úr Zákeus, Ur Zákeus! ez ugyan derék ember,
nem iszik üres pohárból,
kótyom-fittyem bögrétskéből,
Uri vendégeivel
5 tehát miként, tehát miként,
tsak kortyonként
- Igyál
- 10 ökör
- kortyon
kortyon
kortyon
kortyon
kortyon
kortyon

	tó viz	kortyon
		kortyon
15	Szabad a' patak, de nem	kortyon
	a' palatzk	kortyonként,

A' részegség ennek szülő édes Annya.

*

A' régi Magyaroknak Bort-köszöntő szokások illy' szavakkal végződött:

Vivat sincera sincerorum sinceritas!

Kurva az annya rofz embernek, egy fzó, úgy mint fáz!
a' ki minket hátunk megett, nem fzemben gyaláz!
Ollyba tartom rossz embernek reám fállását,
mint fzetemen gubás ebnek az ugatását

Hadd koptafsák a' nyelveket haszontalanúl,
engem fem hágy én Iftenem gyámoltalanúl!

Ökör ifzik kelve, ember barátságért.

Jó bor e' gazda,
jó fálló hozta,
az Úr Iften áldgya meg, a' ki ezt kapálta:
a' ki ezt hozzatta!
a' ki ezt meg iszsza!
Ifzfza már! iszsza már! Kend ifzfza már!

Ez a' pohár bújdosik, ilyen a' barátság!
Kézzül kézre adatik, ilyen a' barátság!
Nofza pajtás! tölts innom, ilyen a' barátság!
fellyebb töltsed poharom, ilyen a' barátság!
ilyen, ilyen, ilyen az,
ilyen az barátság!

Edgyed [!] tojik a' Fürjetske, rirom rárom, rárom!
Rettye, ruttya, fzenám renden, renrem, rendem, rárom!

Sárga rigó, tarka túró, rezes kalapátsot,
bükkfa nadrág, tüdő hurka mamoros kovátsot,
Komám afzfzony fere tsapta pafzamántos kontyát
Förödjünk-meg Komám afzfzony! elég nagy a' kádja.
Hagyma, répa [!], répa retek légyen kamarába.
Jaj! be bolond ének Pajtás! fe füle, fe farka,
kinek kinek tele légyen jó borral a' marka.
Száz efztendős kan verébnek,
fzáz efztendős kan verébnek
hátul van a' farka,

hátul van a' farka!

Veszfzen-el a' világ, maradgyon a' fzőllő,
 melly kapállás nélkül légyen mindég termő,
 torkainkat nedvesíttse,
 az elménket élesíttse!
 hajts! hajts! hajts!
 egy itallal fel-is hajtsd!
 Nofzfza pajtás! Te-is hajts!

Vagyon egy fő Város, mellynek neve Buda,
 Buda mellett egy víz, mellynek neve Duna,
 a' Dunában egy hal, mellynek neve Hartsa!
 egymás fzeretőket az Ur Iften tartsa!
 éllyenek azok, a' kik igazok,
 a' kik nem igazok, légyenek gazok!
 Adgyon Iften minden jót,
 tele légyen mint [!] a' pintze, mint a' bót,
 ne légyen a' ruhánkon femmik némű fót,
 fzolgallyon a' Magyarnak Oláh, és a' Tót!
 Adgyon Iften minden jót,
 port, [!] petsenyét, ótsó sót,
 a' Lengyelnek sok borsót,
 ellenségnek koporsót!
 Adgyon Iften egéfséget;
 Magyarok köz-egygyefséget,
 bort, petsényét [!] békefséget,
 fzés és jó feleséget.

Ama' híres Tokai Bornak dítsérete.

Bújjon-el a' Német Rhénusi borával,
 Hallgafson az Olafz a' Falernumával,
 Tsak igya meg a' Frantz híres *Sampanerét*
 Egy hordónk fel-éri boraik' tengerét.
 A' halhatatlanságnak mennyei nectárja
 E' vólt, vagy ez annak valóságos párja.

A' ki kapu fátul vett bútsút, annak ezt kívánták régi Eleink:

Zápor efső vezefse,
 A' forgó fzel kergefse,
 Minden lova rúgjon-fel;
 A' rúd fzege hűllyon-el;
 Repedgyen a' gyeplő fzi,
 Pintzetokja follyon ki!

Fordúl az élet mint orsó,
 'S el-nyel egy ormos koporsó,
 Majd az halál elébb állít,

Magos póltzrúl porban fzállít.

*

1. Jantsi bátsi pista bátsi
Hej tsak a' ládám vigye kend ki
Hej tsak 's a' t.
2. Jól el-tegyen kend az gazba,
Hej reá ne akadgyon Gazda
Hej reá 's a' t.
3. Mert ha reá akad a' Gazda
Hej lángot vét az selyem ruha etc.
4. Száz forintos banko benne
Hej ki ne vegye kend belöle etc.
5. Ha ki-veszi kend belöle
Hej két annyit tesz kend helyébe 's a' t.
6. Kortsmárosné gyújts világot,
Hej van-é kökény szemü l'ányod 's a' t.
7. Ha nints kökény szemü l'ányom
Hej aludjon-el az világom 's a' t.
8. Söröm-is van Borom-is van
Hej kökény szemü l'ányom-is van 's a' t.

*

1. Tarján mellett van egy Kortsma,
Ej kinek neve arany Potyka,
Ej kinek neve arany Potyka.
- 5 2. Mellyet az Orfzágnak háza,
Ej kinek vagyon két leánya,
Ej kinek vagyon két leánya.
3. Az egyike egy vén tzanga,
Ej lepállott annak a' gyapja,
Ej lepállott annak a' gyapja.
- 10 4. A' kifibbik gyenge bárány,
Ej arany gyapjút hord a' hátán,
Ej arany gyapjút hord a' hátán.

*

1. Oh átkozott Kalajmajka,
 Ki a' szüzet földhöz vágta,
 A' szoknyáját felhajtotta,
 Tsunya lábát kimutatta,
 5 Óh átkozott kalamajka,
 Miért a' szüzet földhöz vágta.
2. Mint a' Szarka szögditsélek,
 Ha tántzolok úgy hevülök,
 Tántzosomnak bokájára,
 10 Vigyázok a' tactussára,
 Rontom bontom, testem tsontom.
 Rontom bontom, testem tsontom.
3. Neki nyújtom karjaimat,
 Öszve verem bokáimat,
 15 Úgy fordulunk mi egymáshoz,
 A' szemünknek erányához.
 Rontom bontom, testem tsontom.
 Rontom bontom &c.
4. Had repedjen a' szűk nadrág,
 20 Az vígan-is mert az nem tág.
 Úgy halunk meg ugrántzolva,
 Vigan Ruszisan tántzolva,
 Rontom bontom, testem tsontom.
 Rontom bontom etc.
5. Melly gyönyörű, melly szép dolog,
 25 Mikor két szép együtt forog,
 Együtt enyhül, együtt pihül,
 Jaj de melly szép dolgokat szül.
 Rontom bontom testem tsontom,
 30 Rontom bontom &c.
6. Hektikával nem gondolok,
 Mikor kedvemre tántzolok,
 Megérdemlek, hogy én ezért,
 35 Köpjek napjában százszor vért,
 Rontom bontom, testem tsontom.
 Rontom bontom &c.
7. A' ki e' tántzot koholta',
 Nagy bolond volt mert nem tudta.
 Hogy mi következhet ebből
 40 Sok roszt látunk hátol elől
 Rontom bontom, testem tsontom.
 Rontom bontom &c.

- 45 8. Szeretőmnek illik e' Tántz,
 Mert ő olyan mint a' gyöngy lántz
 Néki bősül ugrálásra,
 Nem néz ő senki fiára.
 Rontom bontom, testem tsontom.
 Rontom bontom &c.

*

A' Nagyváradi nóta:

- 5 1. Víz, víz, víz,
 Beh szép tiszta víz,
 Ez a' Körös víz;
 Harcsa potyka lakik benne,
 Szép menyecske fürdik benne,
 Beh szép tiszta víz,
 Ez a' Körös víz.
- 10 2. Tisza', Duna' lementében;
 Száva', Dráva' feljöttében;
 Nincsen olyan víz,
 Mint a' Körös víz.
 Be szép tiszta víz,
 Ez a' Körös víz.

*

O te zsiros Kanahó, Hortobágy' mellyéke,
 Be sok szegény legénynek édes Anyja vagy te;
 kenyeret adsz kezébe, pénzt az erszényébe.

*

Szép világi ének

- 5 1. Vígan élem Világom,
 mig virít ifjúságom,
 Eszem iszom vígadok,
 az bűnnek helyt nem adok,
 Búsúljon az, kinek tetszik én vígadok,
 Búmban tudom, soha meg nem bolondulok.
- 10 2. Ez az élet úgy sem sok,
 használják az Okosok,
 Zivataros néha bár,
 vesztegetni még is kár,
 Nem kell mindjárt, lemondani ez Világról,

Mézet lehet itt' szedni minden virágról,

3. Elégedj meg Sorsoddal,
tulajdon Vagyonoddal,
15 Senki pénzét ne kívánd,
gazdagodjék más ne bánd,
Szerezz anyit, a' menyivel te megéred,
Költsd azt vígan, ez lesz' minden földi Béred.
4. Szerezz jó barátokat,
20 szeresd híven azokat,
Az Barátság kebele,
Égi örömmel tele,
Ha megtsal is, egy vagy kettő álnoksága,
Kipótolja, tsak egynek is igazsága.
5. Tarts öröm innepeket,
25 szeress minden szépeket,
Vénus tüze melege,
legkedvesebb tsemege,
Ély véle módjával, magadban ne tégy kárt,
30 Jó ez ugyan, de a' mi sok minden megárt.
6. Tiszteld Bakhus oltárát,
kóstolgassad nektárát,
Bakhus' jó ízű teje,
az életnek ereje,
35 Ki mértékletessen ez kurvával élhet:
Víg napokat 's boldog órákat szemlélhet.
7. Ez az igaz boldogság,
így él ma az okosság,
40 Bolond a' ki epeszti,
magát búnak ereszti,
Kurva az anya a' ki bánnya barátságom,
Tegyen róla, ha írgyli boldogságom.

*

QUODLIBET DALL

1. Farsang duda szó szán út vén szántó ló,
Jó kedv koplalás tót mulatság.
Hajdina bab borsó
5 pintes seres korsó,
Kövér bál üres tál vastag szalonna,
Nagy kövér segg.
2. Lentse Quardián

- 10 készötze Indián,
 Új hír parókás borbély legény.
 Tsípásszemű varga,
 a' vén leány marka,
 A' vakság kín agság öreg menyetske,
 Ördögös ház.
- 15 3. Konyha szolgáló kotsi ló istálló,
 Répa reszellő zab tarisznya,
 Petsenye hegyes nyárs
 kellemetes két társ,
 Szurtos far vastag szar híg lé ló gombótz
 Gaz vendégség.
- 20 4. Hajdú káposzta síp dob ritka rosta,
 Jó ízű víg hang fordító fa.
 Szakállos vén ketske
 kék szemű menyetske
 Tátott száj böltső hāj két élű pallos
 25 Mendergő fű.

Árusversek, záró rigmusok

*

Jó barátom ne-is kérdezd-meh az árrát,
 Hanem tsak add ide azt a' réz polturát.

*

- 5 Ha meghalok fém bánom,
 Úgy fínts engem ki fzannyon,
 Koporsómra borúllyon,
 Végig végig fírafflon.
 Biribaltám, nadrágom,
 A' Komámnak teftálom,
 a' Komámnak teftálom.

- 10 Haj dunátum zatskó,
 nálad van a' zatskó,
 vedd ki a' három krajtzárt,
 végy meg rajta Jankó,
 hadd olvafla a' Latzkó,
 hallgafla a' Ferkó,
 danolja a' Gyurkó.

JEGYZETEK

Szerelmi költészet

Ó, mely keservek én eltölt napjaim

Forrás: **IGEN SZÉP TANGREDUS HISTORIA** (1751) Kolozsvár, Akadémiai Kvt. R 121124, Függelék 1. sz.

A Gismunda és Gisquardus-széphistória kiadásának függeléke két világi dalt tartalmaz.

Nyughatatlankodom s törődöm magamban

Forrás: **IGEN SZÉP TANGREDUS HISTORIA** (1751) Kolozsvár, Akadémiai Kvt. R 121124, Függelék 2. sz.

Aetnához hasonló szívem, mert nagy szeretettel ég

Forrás: **Szép négy új VILÁGI ÉNEKEK** (é. n., 1750-es évek) OSZK PNY 2.946. Első
A füzet datálását segíti, hogy két szövege 1751-ben is megjelent a (talán kolozsvári vagy más erdélyi nyomdában készült) Tangredus-história függelékeként, azonos szöveggel. E két verset fentebb ebből a datált forrásból közöltük, a másik kettőt az OSZK-beli négyes sorozatból.

Igéd szerént én is bízik

Forrás: **Szép négy új VILÁGI ÉNEKEK** (é. n., 1750-es évek) OSZK PNY 2.946. Harmadik
A versfőkben: JULIANNA, 90°-kal elforgatott szedéssel.

Vulkánus itten üss tüzet frissen

Forrás: **Szép három új VILÁGI ÉNEKEK** (1760) OSZK PNY 2.861. Első

Vale, szívem, én szerelmem, vale, édes kegyesem

Forrás: **Szép három új VILÁGI ÉNEKEK** (1760) OSZK PNY 2.861. Második

Elmentem volt tőled, szívem

Forrás: **Szép három új VILÁGI ÉNEKEK** (1760) OSZK PNY 2.861. Harmadik

Ki-ki mit szeret, kedves az annál

Forrás: **Három szép új SZOMORÚ ÉNEKEK** [1761] OSZK PNY 2.875. Harmadik
A füzet első éneke asszonypanasz (*Siralomnak, fájdalomnak...*), a második pedig keserves
(*Búban én életem, siralomban habzik*).

Boldogtalan vagyok, mert kínaim nagyok

Forrás: **Négy szép Uj VILÁGI ÉNEKEK A' SZERELMES CUPIDÓNAK Állandósága után való állhatatlanságáról** [1762 k.] OSZK PNY 2.932. Első
A füzet datálását egy azonos tartalmú és csaknem azonos című, datált kiadvány segíti, amely Lányi János kéziratos gyűjteményébe illesztve maradt fenn (BRTÁŇ 1961).

Szeretet fájdalommal jár

Forrás: **Négy szép Uj VILÁGI ÉNEKEK A' SZERELMES CUPIDÓNAK Állandósága után való állhatatlanságáról** [1762 k.] OSZK PNY 2.932. Második
Talán Amade *Szezelem gyötrelemmel együtt jár* kezdetű versének hatását tükrözi.

Átkozott Vénus, tőlem messze fuss

Forrás: **Négy szép Uj VILÁGI ÉNEKEK A' SZERELMES CUPIDÓNAK Állandósága után való állhatatlanságáról** [1762 k.] OSZK PNY 2.932. Harmadik

Ah, jaj, mit látok, szememmel mit szemlélek

Forrás: **Négy szép Uj VILÁGI ÉNEKEK A' SZERELMES CUPIDÓNAK Állandósága után való állhatatlanságáról** [1762 k.] OSZK PNY 2.932. Negyedik
Igen eklektikus szöveg, szerelmi csalódások és öngúny keveredik benne.

Ifjúság, mint sólyom madár

Forrás: **Négy új Világi ÉNEKEK** [1765] Buda, Landerer Ferentz Leopold; OSZK PNY 2.935. Negyedik

Mint gerlice madár, ki társától elvál

Forrás: **Három Szép Uj VILÁGI ÉNEKEK** (1768) OSZK OSZK PNY 2.882. Első.

Bolondság volt nádhoz bízni

Forrás: **Három Szép Uj VILÁGI ÉNEKEK** (1768) OSZK OSZK PNY 2.882. Második.

Ó, én reménytelen, igen szerencsétlen, szegény árva életem

Forrás: **Három Szép Uj VILAGI ÉNEKEK** (1768) OSZK OSZK PNY 2.882. Harmadik. A metrikai döccenők oka talán az, hogy a Balassi-strófában írt verset a közreadó már nem énekszövegként, dallammal ismerte, hanem csak írásból.

Vidámságát szívemnek

Forrás: **Három új világi énekek ...** (1768) OSZK PNY 690. Első. A nótajelzés valószínűleg téves, összecserélték a következő szöveghez tartozóval. (Már az 1765-re datálható előző kiadásban is így szerepelt: **Négy új Világi ÉNEKEK**, Buda, Landerer Ferentz Leopold, OSZK PNY 2.935).

Kiadása: THALY 1864, II, 335.

A versfőkben: VISI ANNA, az ékezethiány is ezzel magyarázható.

Ne vess bár most életednek vígan folyó napjain

Forrás: **Három új VILAGI ÉNEKEK** (1768) OSZK PNY 690. Második. A nótajelzés valószínűleg téves, összecserélték a következő szöveghez tartozóval.

Kiadása: THALY 1864, II, 338.

A versfőkben: Nemes János. Gálos Rezső (1939, 294) szerint nem kizárt, hogy Hidvégi Nemes János kuruc kori diplomatát rejti (1688-ban halt meg); ezt én stílustörténeti szempontból kevésbé tartom valószínűnek.

Sok isteneket tisztelhet

Forrás: **KINTYETS KIMPENYESTY Ku GLAZURJ RUMUNYESTY...** (1768).

Kolozsvár, Akadémiai Kvt. C. R. V. 574. 142 IV, [12a]–[13a].

Kiadása: POPA 2004, 69–74. (fotómásolat és átírás)

Jaj, hogy kell jelentenem

Forrás: **KINTYETS KIMPENYESTY Ku GLAZURJ RUMUNYESTY...** (1768).

Kolozsvár, Akadémiai Kvt. C. R. V. 574. 142 IV, [13a]–[15b].

Kiadása: POPA 2004, 74–84. (fotómásolat és átírás)

Tekints rám, fényes csillagom

Forrás: **KINTYETS KIMPENYESTY Ku GLAZURJ RUMUNYESTY...** (1768).

Kolozsvár, Akadémiai Kvt. C. R. V. 574. 142 IV, [16a]–[b].

Kiadása: POPA 2004, 85–88. (fotómásolat és átírás)

Vajon nyiladat ellenem miért célzod, Cupido

Forrás: **Szép négy uj VILÁGI ÉNEKEK** (é. n.) OSZK PNY 2.958. Első
A versfőkben: VIDIIRTAA.

Való nehéz megválásom

Forrás: **Múlatságos Világi ÉNEKEK** (1769) OSZK PNY 691. Első.
A versfőkben: VIASZ.

Jaj már nékem, mert szeretlek, s ki nem merem mondani

Forrás: **Múlatságos Világi ÉNEKEK** (1769) OSZK PNY 691. Ötödik.
A versfőkben (?): JLEA.

Te szép személyed óhajtóm

Forrás: **Múlatságos Világi ÉNEKEK** (1769) OSZK PNY 691. Hatodik.

Ámbár szerettem s néked szenteltem, te tudod, az én éltemet

Forrás: **Múlatságos Világi ÉNEKEK** (1769) OSZK PNY 691. Hetedik.
A versfőkben: ÁMADE, valóban Amade László verse (RMKT XVIII/7, 26. sz.).

Még vagyok hív szolgád, kegyességed rabja

Forrás: **Szép négy uj VILÁGI ÉNEKEK** (é. n., 1760-as évek) OSZK PNY 2.958. Második
Ez és a következő szöveg párt alkot egy kéziratot másolatban is (Kismarjai György-ék.); e
forrás korábbi a ponyvánál, de meglehet, hogy ez is egy nyomtatvány másolatán alapszik.

Búsul szívem éretted

Forrás: **Szép négy uj VILÁGI ÉNEKEK** (é. n., 1760-as évek) OSZK PNY 2.958. Harmadik

Bizony igaz, nehéz dolog úgy élni

Forrás: **Szép négy uj VILÁGI ÉNEKEK** (é. n., 1760-as évek) OSZK PNY 2.958. Negyedik
A versfőkben: BARKOTZISISD

Mit kesergesz, szerelmes

Forrás: **Négy mulatságos világi ÉNEKEK A' hervafztó Szeretetről** (é. n., 1760-as évek).
OSZK PNY 2.928. Első

Nagy munka a szíven erőszakot tenni

Forrás: **Négy mulatságos világi ÉNEKEK A' hervafztó Szeretetről** (é. n., 1760-as évek).
OSZK PNY 2.928, Második

Sok az elme hánykódása

Forrás: **Négy mulatságos világi ÉNEKEK A' hervafztó Szeretetről** (é. n., 1760-as évek).
OSZK PNY 2.928, Harmadik.

A viszonylag sok sajtóhibát az magyarázhatja, hogy a szedő nem volt magyar anyanyelvű, s a kéziratos szövegben bizonyos betűket összecserélt.

A 3. strófa önálló szövegkezdétként is előfordul a kéziratokban.

Sebes szívem, ó, mint örül

Forrás: **Négy mulatságos világi ÉNEKEK A' hervafztó Szeretetről** (é. n., 1760-as évek).
OSZK PNY 2.928, Negyedik.

Búbánattal beborít s szomorít a víg szerelem

Forrás: **Szép három Új VILÁGI ÉNEKEK** (é. n., 1770 k.) OSZK PNY 712. Harmadik

Ó, kegyetlen fátum

Forrás: **Négy újdonna új világi énekek** [1784] OSZK PNY 2.950. Negyedik

Csendes patak folydogál

Forrás: **A' Fárahó maradékinak keserves panaszai...** (1780 k.) OSZK 820.795, Második

Torna vármegyében születtem

Forrás: **A' Fárahó maradékinak keserves panaszai...** (1780 k.) OSZK 820.795, Harmadik

Bodrog partján nevededett tulipán

Forrás: **ÖT IGEN-IGEN SZÉP VILÁGI DALLOS, AVAGY NÓTÁS ÉNEKEK** (é. n.)
Kolozsvár, Akadémiai Kvt. R 128946, Negyedik.

Kuku, kuku, kukucsám

Forrás: **ÖT IGEN-IGEN SZÉP VILÁGI DALLOS, AVAGY NÓTÁS ÉNEKEK** (é. n.)
Kolozsvár, Akadémiai Kvt. R 128946, Második.
Amade László versének változata.

Gyors kereken forgó világ tündérsége

Forrás: **ÖT IGEN-IGEN SZÉP VILÁGI DALLOS, AVAGY NÓTÁS ÉNEKEK** (é. n.)
Kolozsvár, Akadémiai Kvt. R 128946, Harmadik.

A szerelem oly lép

Forrás: **ÖT IGEN-IGEN SZÉP VILÁGI DALLOS, AVAGY NÓTÁS ÉNEKEK** (é. n.)
Kolozsvár, Akadémiai Kvt. R 128946, Ötödik.

Ritka búza, ritka

Forrás: **SZÉP DALLOS DINNOM DÁNNOMOK** (1792) OSZK 819.058, Aranka György
kolligátuma. Negyedik

Katonaéletet sok legény kerüli

Forrás: **SZÉP DALLOS DINNOM DÁNNOMOK** (1792) OSZK 819.058, Aranka György
kolligátuma. Hatodik

Sír az egyik szemem, a másik könnyvezik

Forrás: **SZÉP DALLOS DINNOM DÁNNOMOK** (1792) OSZK 819.058, Aranka György
kolligátuma. Hetedik

Házamhoz tanult egy fecske

Forrás: **SZÉP DALLOS DINNOM DÁNNOMOK** (1792) OSZK 819.058, Aranka György
kolligátuma. Nyolcadik

Kisütött a nap sugára

Forrás: **SZÉP DALLOS DINNOM DÁNNOMOK** (1792) OSZK 819.058, Aranka György
kolligátuma. Kilencedik.

Gondolatim, szünjetek

Forrás: **SZÉP DALLOS DINNOM DÁNNOMOK** (1792) OSZK 819.058, Aranka György kolligátuma. Tizedik.

Szebb vagy, rózsám, Diánnánál

Forrás: **SZÉP DALLOS DINNOM DÁNNOMOK** (1792) OSZK 819.058, Aranka György kolligátuma. Tizenegyedik.

Élek újra, napom derült

Forrás: **SZÉP DALLOS DINNOM DÁNNOMOK** (1792) OSZK 819.058, Aranka György kolligátuma. Tizenharmadik.

Árva szívem nyögésit

Forrás: **ÖT ÚJ. ÉNEKEK** (1797) OSZK PNY 3.014. 2. sz.

Kegyes tavasz, rózsámat

Forrás: **ÖT ÚJ. ÉNEKEK** (1797) OSZK PNY 3.014. 3. sz.

A violát akkor szedik

Forrás: **A' gyenge ifjúság' dallos dallai. Avagy dinnom dánnomnak** (é. n.) OSZK PNY 3.127. Első

Nem adnálak e világért

Forrás: **A' gyenge ifjúság' dallos dallai. Avagy dinnom dánnomnak** (é. n.) OSZK PNY 3.127. Harmadik

Hasonló, de néhol sajtóhibás változat: **Ne-Ne-Ne-Ne Ne-Ne-Ne az-az dinnom-dánnom** (ebben az eszt) OSZK PNY 2.936. Harmadik

Csak a' nékem keserves

Forrás: **A' gyenge ifjúság' dallos dallai. Avagy dinnom dánnomnak** (é. n.) OSZK PNY 3.127. Negyedik

Állj meg, rózsám, egy szóra

Forrás: **Leg-is leg-újabb petri gujás nótáji** (ebben az eszt) OSZK PNY 2.948. Hetedik

A cseresnye érik

Forrás: **Öt újdonton új világi énekek** (ebben az eszt) OSZK PNY 2.942. Harmadik
A valószínűleg dunántúli eredetű ponyváról lásd az asszonycsúfolóknál mondottakat.

Gyászos napom siratom

Forrás: **Öt újdonton új világi énekek** (ebben az eszt) OSZK PNY 2.942. Negyedik.

Budáról jön most a posta

Forrás: **Öt újdonton új világi énekek** (ebben az eszt) OSZK PNY 2.942. Ötödik.
A zsánerdal több más hasonló szöveg hatását tükrözi, de a végén visszatér a ponyvák megszokott didaktikus, ezúttal talán népoktató célzatú hangvételéhez.

Menj szeretőm ablakára

Forrás: **Hat újdonton új világi énekek** (é. n.) Prága, NK, Kubelík–Széll-gyűjtemény, kolligátum 19. sz. Ötödik
Az Öt újdonton...-hoz hasonló, valószínűleg váci kiadvány, annak négy szövegét átveszi, de újakat is közöl.

Peti, Peti, mit csináltál

Forrás: **Hat újdonton új világi énekek** (é. n.) Prága, NK, Kubelík–Széll-gyűjtemény, kolligátum 19. sz. Hatodik
Az előző szövegre némi utalással. Más kiadásokban viszont nem szerepelnek együtt. A 821.146 szerint az *Elesett a tyúk a jégen* kezdetű közköltési műdal dallamára éneklendő.

Elhúzták a takarodót nyolc órára

Forrás: **AZ ALFÖLDRE MENENDŐ ANGYAL BANDI NOTÁJA.** (é. n.) OSZK 803.101. Második

Be szépen ég ez a gyertya

Forrás: **AZ ALFÖLDRE MENENDŐ ANGYAL BANDI NOTÁJA.** (é. n.) OSZK 803.101. Harmadik

Szeret engem Elek János

Forrás: **AZ ALFÖLDRE MENENDŐ ANGYAL BANDI NOTÁJA.** (é. n.) OSZK 803.101. Negyedik

Kertemben van egy fa

Forrás: **AZ ALFÖLDRE MENENDŐ ANGYAL BANDI NOTÁJA.** (é. n.) OSZK 803.101. Ötödik

Haja, haja, magam roja

Forrás: **AZ ALFÖLDRE MENENDŐ ANGYAL BANDI NOTÁJA.** (é. n.) OSZK 803.101. Hatodik
 Voltaképp két szöveg, eltérő metrumban.

Elment a tyúk vándorlani

Forrás: **Leg-is leg-újabb négy világi énekek.** (ee) OSzK PNy 2.926. Harmadik.

Ha meg [!] nem ösmértelek volna

Forrás: **Leg-is leg-újabb négy világi énekek.** (1813. Szent Jakab havának 30. napján). Prága, NK, Kubelík—Széll gyűjt., kolligátum 20. sz., Első

A ponyvafüzet az azonos című, datálatlan kiadvány (OSZK PNy 2.926) rokona, pontos datálással, de több eltérő szöveggel (ez és a következő mindkettőn szerepel). Feltehetően ez is a váci nyomdában készült.

Komáromból jön az eső

Forrás: **Leg-is leg-újabb négy világi énekek.** (1813. Szent Jakab havának 30. napján). Prága, NK, Kubelík—Széll gyűjt., kolligátum 20. sz., Második

Keservesek, panaszdalok

Búban én életem, siralomban habzik

Forrás: **Három szép új SZOMORÚ ÉNEKEK** (é. n., 1761 k.) Második
 Kiadása: RMKT XVIII/15. 133/IV.

Világ eleiben támasztom ügyemet

Forrás: **KINTYETS KIMPENYESTY Ku GLAZURJ RUMUNYESTY...** (1768). Kolozsvár, Akadémiai Kvt. C. R. V. 574. 142 IV, [15b]–[16a].

Kiadása: POPA 2004, 83–86. (fotómásolat és átírás); RMKT XVIII/15, 155/I.

Jaj, kínomat ki nem beszélhetem

Forrás: **Múltságos Világi Énekek** (1769) OSZK PNY 691. Második.

Kiadása: RMKT XVIII/15. 153/I.

A versfőkben: JOSEPHE.

Szánom gyászos éltemet

Forrás: **Múltságos Világi Énekek** (1769) OSZK PNY 691. Negyedik.

Kiadása: RMKT XVIII/15. 132/IV.

Induljatok, föld és egek, verseimre

Forrás: **AZ ALFÖLDRE MENENDŐ ANGYAL BANDI NOTÁJA.** (é. n.) OSZK 803.101.

Más igen szép új ének (hetedik).

A versfőkben: JÓSEFLUPRIK, Luprik József személyét eddig nem sikerült azonosítani. A vers a kéziratos hagyományban már korábban elterjedt, első ponyvakiadása: Öt új. énekek (1797) OSZK PNY 3.014

Társadalmi tematika

Katonaélet

A táborban jer, pajtás

Forrás: **Hat szép új Multságos Világi Énekek.** (é. n.) 821.155 Első.

Katonának a temploma a pince

Forrás: **A FÁRAHÓ MARADÉKINAK KESERVES PANASZSZAI ...** (é. n., 1780 k.)

OSZK 190.547/6. 1. sz.

Kiadása: RMKT XVIII/8, 44/II.

Iparosok, céhek

Apám ki volt, nem tudhatom

Forrás: **Új világi énekek** (ebben az eszt) OSZK PNY 723. Hatodik.

Moralizáló versek, énekek

Midőn a szép nimfák játszani mennének (A farkasnak panaszkodása)

Forrás: **MULATSÁGI ÉNEKEK** (1757) OSZK PNY 2.872, Második.

A ponyvafüzet négy szövegéből kettőt Szőnyi Benjáminnak tulajdonítanak; nem kizárt, hogy a farkas panaszát is ő magyarította valamely kora újkori német forrás nyomán.

Betyártematika

Sallai Pistának gyócsinge, gatyája

Forrás: **SALLAI PISTA ÉS AMA' HÍRES NEVEZETES BARNÁ PÉTER' NÓTÁI.** (é. n.) OSZK 803.103/1, Első.

Kiadása: VÉV 22. sz., RMKT XVIII/14, 600–602.

Lám, megmondám, Angyal Bandi

Forrás: **AZ ALFÖLDRE MENENDŐ ANGYAL BANDI NOTÁJA.** (é. n.) OSZKL 803.101

Kiadása: VÉV 21. sz.

Lakodalmi és szokásköltészet

Ifjú legény lévén sokat gondolkodom

Forrás: **Három új világi énekek ...** (1768) OSZK PNY 690. Harmadik.

Kiadás: RMKT XVIII/8, 74/I.

Isten megáldjon, kedves barátom

Forrás: **SZÉP DALLOS DINNOM DÁNNOMOK** (1792) OSZK 819.058, Aranka György kolligátuma. Tizenkettődik.

XVII. századi szöveg viszonylag kései kiadása.

Igen ritka madár a jámbor feleség

Forrás: **A' RENDES HÁZASSÁG' LE-IRÁSA, AVAGY A' LEÁNY-NÉZŐK' ÚTI-KALAUZA RÖVID VERSEKBEN MÁS KÉT ÉNEKEKKEL...** (Pest, Patzkó Ferenc nyomdája, XVIII. század vége). OSZK 819.061.

Kiadása: RMKT XVIII/8, 87/I.

Házasságot, megtudjátok, Isten szerzette

Forrás: **A' MAGYAR VŐFÉNYEK HÁRMAS LAKADALMI DALJAI** (é. n.) OSZK 820.774. 1. sz.
Kiadása: RMKT XVIII/8, 88/I.

Mi légyen a házasság

Forrás: **ÖT IGEN-IGEN SZÉP VILÁGI DALLOS, AVAGY NÓTÁS ÉNEKEK.** (é. n.) OSZK 819.068. 1. sz.

Az esküvés után tyúkverőhöz fogtak

Forrás: **Öt szép világi énekek.** (é. n.) OSZK 820.811

A Szar búcsúz (Cigány esketés) után, annak toldásaképpen áll, egyúttal jelzi, hogy a paródiát nem a cigányok mondták, hanem a lakodalmazó (vagy inkább farsangoló) magyarok, köztük latint utánzó diákok, akik utána folytatták az álarcos alakoskodást. A versszerző az egész ponyvafüzetre visszautal, hiszen megjelöli, hogy a vendégek hagyták hátra az egyik korábban közölt vers valamely rokonát (minden bizonnyal *A leány addig virágszál* kezdetű vénlánypanaszt, lásd kötetünkben is).

Csúfolók, gúnyversek Lány- és legénysorolók

Egykor két leány virágot szedni

Forrás: **Szűz leányok' dalljai** (1790) OSZK 820.825. Első.
Kiadás: RMKT XVIII/8, 72/VII.

Van egy fiam, neve Pál

Forrás: **Új világi énekek** (ebben az eszt) OSzK PNy 723. Hetedik.
RMKT XVIII/4.

A gyűjtemény a XIX. század elejére datálható a benne található Csokonai-vers (*Drága kincsem, galambocskám*) miatt.

Józsi bácsi, Péter bácsi

Forrás: **Új világi énekek** (ebben az eszt) OSzK PNy 723. Nyolcadik.
RMKT XVIII/4

Házastársi veszekedések

Ó, gonosz szerencse, de megjátszódtattál!

Forrás: **Két história, egy dal ...** 820.779, Első
RMKT XVIII/4.

Kedves társam, vajon hol vagy?

Forrás: **Két szép világi énekek** (ebben az eszt) OSZK PNY 3.022. Első.
A ponyvafüzet régies külalakja az 1750–60-as évekre jellemző, a budai Landerer nyomdában készülhetett.

Jerünk, koma, a korcsmára

Forrás: **Két szép világi énekek** (ebben az eszt) OSZK PNY 3.022. Második

Csak el nem ájultam, midőn hallottam

Forrás: **Négy szép Uj Mulatságos Világi énekek** (ebben az eszt) OSzK PNY 2.929. Ötödik

Mostan hevertemben egy dolgot mondanék

Forrás: OSZK 803.114, Első

Sirathatom, amik rajtam estek, lettek

Forrás: **Három szép Világi énekek** (é. n.) OSzK PNY 2.947. Második

Vérem, vérem, komámasszony

Forrás: **Ne-Ne-Ne-Ne Ne-Ne-Ne az-az dinnom-dánnom** (é. n.) OSzK PNY 2.936. Második.

Nékem egy szép gondolat most jutott eszembe

Forrás: **Szép új világi mulatságos énekek** (é. n.) OSZK PNY 2.959. Első.

A részeges asszonyok gyenelógiája

Forrás: **Szép új világi mulatságos énekek** (é. n.) OSZK PNY 2.959. Második. *RÉSZEGES ASSZONYOKRÓL...*; Sárospataki Tudományos Gyűjtemények SS 295. (kolligátum 4. sz.)
Kiadása: RMKT XVIII/4. 22/I.

Az előző és a következő szöveggel számos összefüggést mutat, bár ez a dal csak ponyváról ismert, a másik kettő pedig széles körben variálódott a kéziratos hagyományban is.

2 *gyenelógia* – genealógia, származástan (lat.)

15 *veres Gyurkó* – bortartásra alkalmas, mázatlan, vörös cserépkorsó (vö. Miska-kancsó)

19 *muskalat* – muskatály, muskotály (MTSZ I. 1494.)

52 *pintes korsó* – ivóedényről elnevezett régi bormérték, 2 icce, kb. 1,67 liter.

Nem vagyok én parasztember, reám úgy nézzetek

Forrás: **Szép új világi mulatságos énekek** (é. n.) OSZK PNY 2.959. Harmadik. *A' Paraszt Emberről.*

Megholt feleségem, satis tarde quidem

Forrás: 819.067 **Hat vidámító vig Nóták** (az idén éppen aratáskor). Harmadik

Micsoda mester a kend ura?

Forrás: A' rendes pipázás privilégiumjai (é. n.) 803.017 Más Ének.

Patikáros Juliánna

Forrás: **Négy újdonna új világi énekek** [1784] OSZK PNY 2.950. Első. A ponyvafüzetet egyik szövegének kolofonja alapján datáljuk 1784-re.

Tanuld, asszony, az uradat megbecsülni

Forrás: **Leg-is leg-újabb négy világi énekek.** (ee) OSZK PNY 2.926. Negyedik.

Az én Katóm éjjel-nappal pöröl vélem

Forrás: **Öt újdonna új világi énekek** (ebben az eszt) OSZK PNY 2.942. Első RMKT XVIII/4.

E ponyvafüzet mindegyik szövege ritka, talán alkalmi (át)költés terméke. A nótajelzések viszont a legdivatosabb közköltészeti szövegekre utalnak. A versekben több részlet utal dunántúli településekre (Komárom, Neszmély, Fehérvár), tehát dunántúli vagy Duna-melléki nyomdára gyanakodhatuk.

Bujdosol, árva legény

Forrás: **Öt újdonna új világi énekek** (ebben az eszt) OSZK PNY 2.942. Második RMKT XVIII/4.

Akik Egyiptomban sokáig laktanak

Forrás: Duplex icon 188.

Hatvannyolcadikban ezerben, hétszázban

Forrás: **Tzigányok végső romlása.** (1769) OSzK PNy 2.884

Edd meg, medve, a halált

Forrás: **820.795** A' Fáraó maradékinak keserves panasza... I.
A ponyvafüzet egy másik típusában (OSZK 190.547/6) az eredeti kezdősor szerepel: Edd meg, fene, a halált... – ezt Pogány Péter szerint a cenzortól félve módosították. A 21. versszakba szintén: „Jobb inkább a' totfene Tégedetis megenne”.

Szomorú a télnek kezdete és vége

Forrás: **Tzigányok végső. veszedelme rövid históriája versekben** (ee) OSzK PNy 2.924,
[záró vers]
Szirmay Antal verse?

Bárcsak addig meg nem holtál volna

Forrás: **Tzigány prédikáció és tzigányoknak furtsa lakodalma.** (ebben az eszt) OSzK PNy 2.923
A *Cigány temetés* paródiasorozatába illesztett énekes betét.

Árokszállásánál volt a veszedelem

Forrás: **A' gyenge ifjúság' dallos dallai. Avagy dinnom dánnomnak** (é. n.) OSZK PNy 3.127. Hetedik

Mulató költészet, bordalok, mulató- és táncnóták

Jó bor, gazda

Forrás: **A' szántó vétő-embernek igen-igen szép hármas éneki** (é. n.) OSZK PNy 2.955
Egynéhány szép mesék... „A' jó bort mikor iszszák, és danolják felette: [...]”

Csipkebokor, kormos agyag énekemet énekeli

Forrás: **Szüz leányok dallaji** (é. n.) OSzK PNy 2.960. [Negyedik]

Pálóczi Horváth Ádám *Érthetetlen ének* című quodlibetjének átalakult változata. Egy azonos című és tartalmú, 1790-es ponyván is megjelent, tehát ezt is erre az időszakra datálhatjuk.

Bánatom nincs, élek vigassággal

Forrás: **HAT VÍDÁM NÓTÁK** [1792] Kolozsvár, Akadémiai Kvt., Misc. LVII 475 128935) 4. sz.

Kiadása: RMKT XVIII/8. 35/III.

A, B, C, D, lucrum cede

Forrás: **A' rendes pipázás privilégiumjai...** 803.017 Más Ének. RMKT XVIII/8.

Úr Zákeus, úr Zákeus

Forrás: **Két szép Világi énekek** (é. n.) OSZK 803.113. [Harmadik]

Kiadása: RMKT XVIII/8. 12/III.

Kurva az anyja rossz embernek

Forrás: **Hat szép új világi énekek** (é. n.) Prága, NK, Kubelík—Széll gyűjt., kolligátum. Pogány Péter (1959) tudott e füzet OSZK-beli példányáról is (régi jelzet: 72/2), ez azonban lappang. A prágai példány nem lehet azonos ezzel, mivel már a XIX. században odakerült Széll Farkas hagyatékával.

Az itt közölt tusfűzér csaknem bizonyosan Szirmay Antal Hungaria in parabolis... (1804, 1807) c. könyvéből való (98. §), s bár ő is vehette ponyváról, de valószínűbb, hogy a ponyvakiadó töltötte ki a helyet az akkor páratlanul népszerű könyvecske anyagából. Nemcsak a tusok, hanem a másik három idézet is onnan való, a kötet különböző pontjairól.

Jancsi bácsi, Pista bácsi

Forrás: **Az allföldre menendő Angyal Bandi nótája és Utollyára tétettek egynehány leg-újabb Világi énekek.** (ebben az eszt) OSzK PNY 736.

Tarján mellett van egy korcsma

Forrás: **Leg-is leg-újabb négy világi énekek.** (1813. Szent Jakab havának 30. napján). Prága, NK, Kubelík—Széll gyűjt., kolligátum 20. sz., Második

A verset a neki dallamul és mintául szolgáló, elterjedtebb mulatódal után közöljük.

Ó, átkozott kalamajka

Forrás: [címlap nélküli ponyva] **803.103/1.** Negyedik

Más ponyvákön két szakasszal rövidebb szöveggel szerepel.

Víz, víz

Forrás: **Sallai Pista' és ama' híres, nevezetes Barna Péter' Nótáji** (ebben az eszt) OSzK PNY 6.465. Ötödik

Ó, te zsíros Kanahó, Hortobágy mellyéke

Forrás: **Sallai Pista és ama' híres nevezetes Barna Péter' nótái.** OSZK 803.103, Második

Vígan élem világom

Forrás: **Eggy igen furtsa történet a' tzigányokról...** OSZK 803.111

Farsang, dudaszó, szánút...

Forrás: 820.785 Kérdés: Mitsoda Fa terem legjobb gyümölsöt a' Tüdöknek? A' TRÉFA (1819)

Árusversek, záró rigmusok

Jó barátom, ne is kérdezd meg az árát

Forrás: **ÖT IGEN-IGEN SZÉP VILÁGI DALLOS, AVAGY NÓTÁS ÉNEKEK** (é. n.) Kolozsvár, Akadémiai Kvt. R 128946, az Ötödik szöveg (A szerepel oly lép) után, folytatólagosan.

Ha meghalok, sem bánom

Forrás: **Leg-is leg-újabb négy világi énekek.** (1813. Szent Jakab havának 30. napján). Prága, NK, Kubelik—Széll gyűjt., kolligátum 20. sz., Béfejezés.

Az első szakasz egy közismert népies műdal, de a tréfás testamentum alkalmi toldás lehet, s átvezet az árusvershez.